

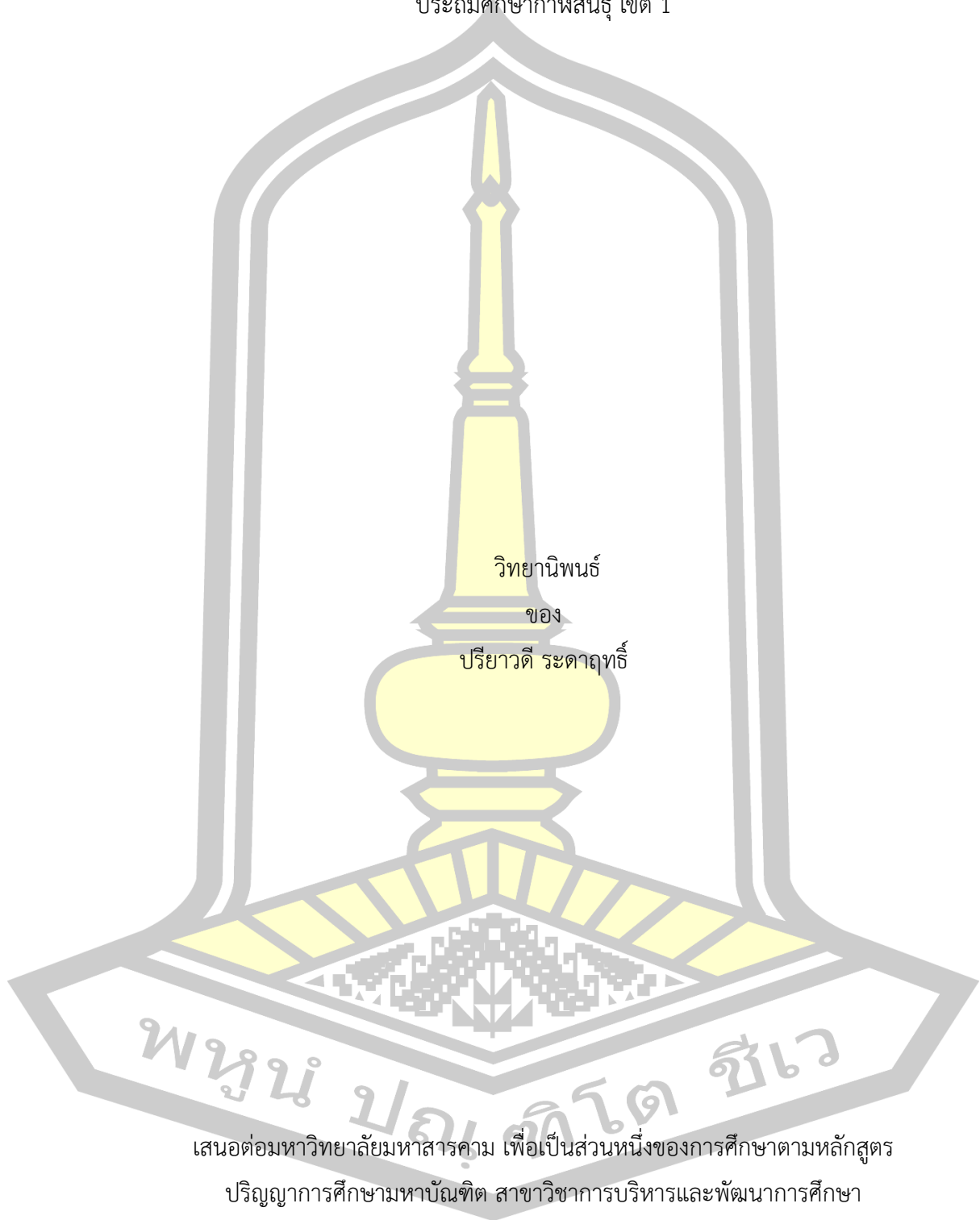
การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

วิทยานิพนธ์
ของ
ปรียวดี ระดาฤทธิ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
สิงหาคม 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

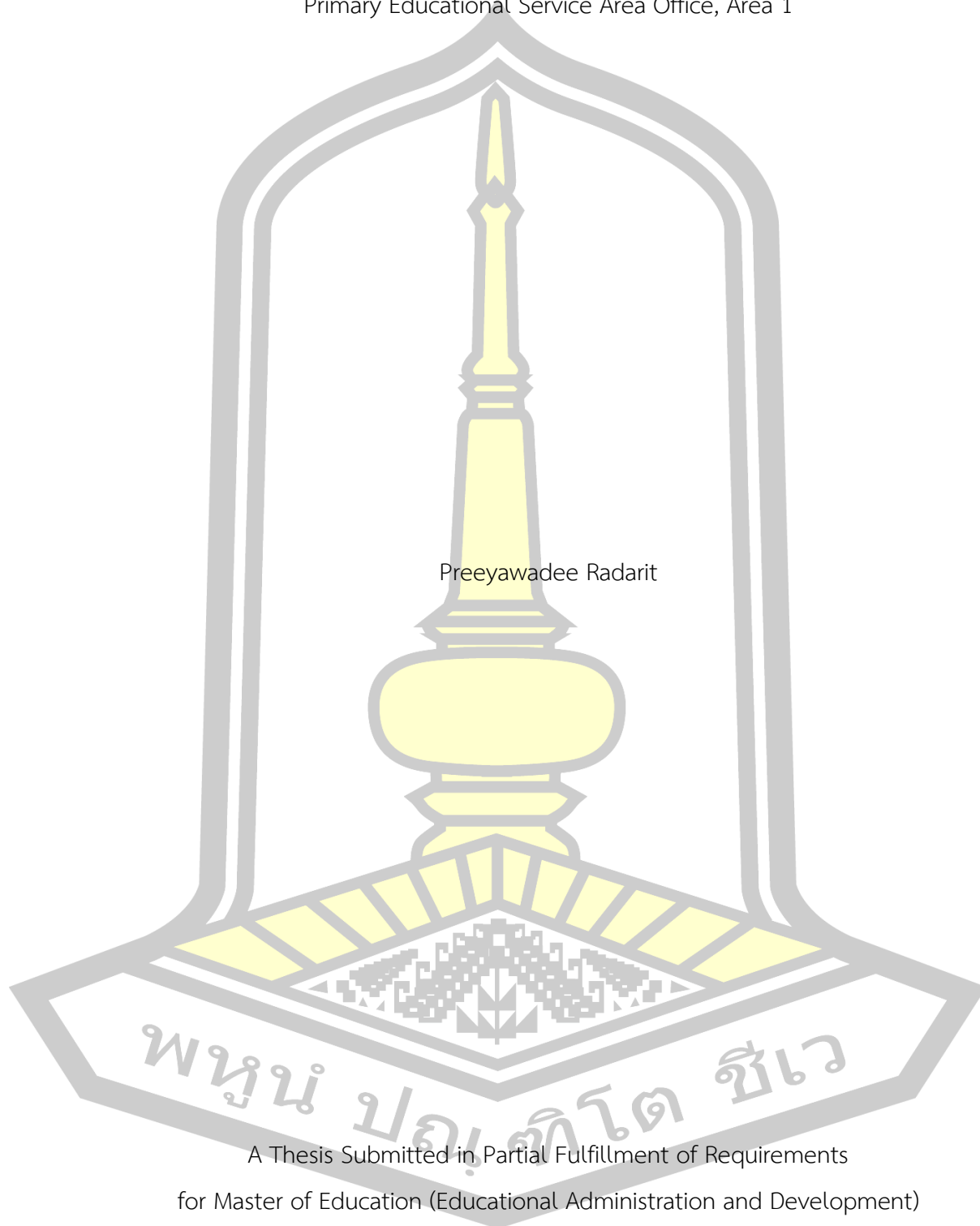

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

สิงหาคม 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Development of a program to enhance Digital leadership of teacher of the Kalasin
Primary Educational Service Area Office, Area 1

Preeyawadee Radarit

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration and Development)

August 2025

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวปรียาดี ระดาฤทธิ์
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารและพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(อ. ดร. สุรเชต น้อยฤทธิ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รศ. ดร. ธรินทร์ นามวรรณ)

.....กรรมการ

(รศ. ดร. ประสาท เนืองเฉลิม)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(รศ. ดร. ชัชจรีญา ไบลี)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. ขวลิต ชูกำแพง)

.....
(ผศ. ดร. พลเดช เขาวรัตน์)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1		
ผู้วิจัย	ปรียาดี ระดาฤทธิ์		
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. ธรินธร นามวรรณ		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2568

บทคัดย่อ

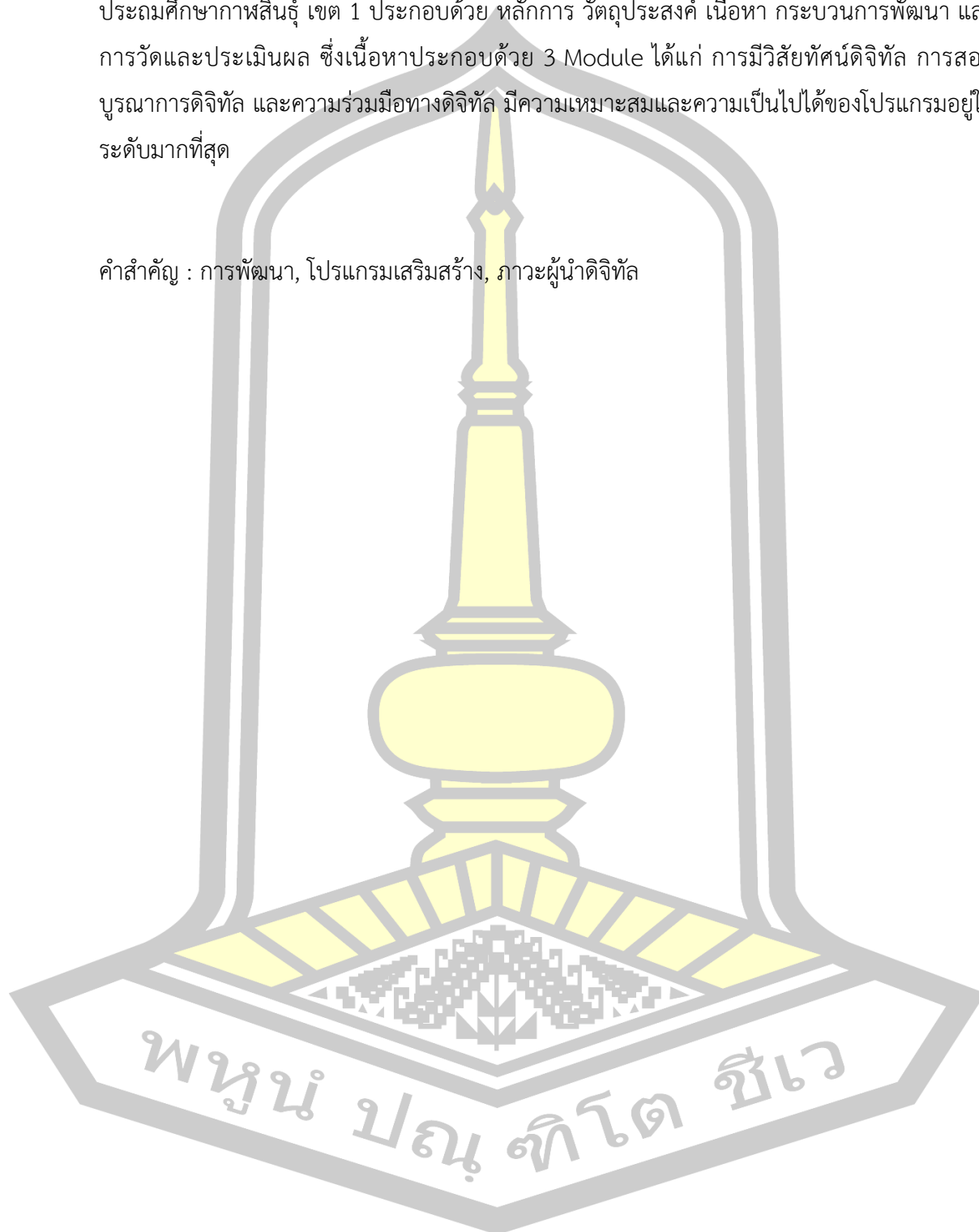
การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 2) เพื่อสร้างและประเมินโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยใช้วิจัยแบบผสมผสาน แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู จำนวน 300 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็น ระยะที่ 2 เพื่อสร้างและประเมินโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ ของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การสอนบูรณาการดิจิทัล ความร่วมมือทางดิจิทัล และการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ตามลำดับ

2. โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการพัฒนา และการวัดและประเมินผล ซึ่งเนื้อหาประกอบด้วย 3 Module ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล การสอน บูรณาการดิจิทัล และความร่วมมือทางดิจิทัล มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมอยู่ใน ระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนา, โปรแกรมเสริมสร้าง, ภาวะผู้นำดิจิทัล

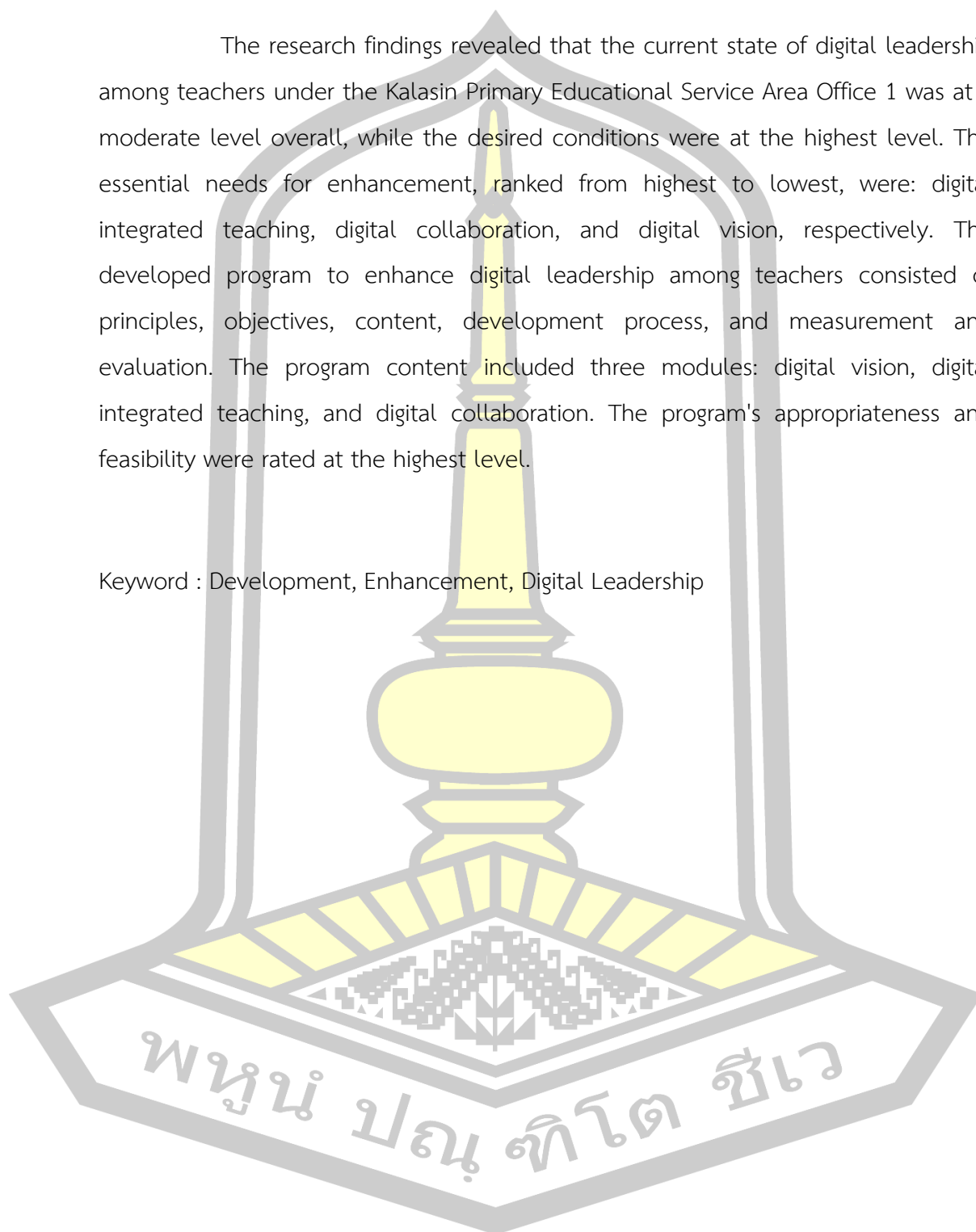
TITLE	Development of a program to enhance Digital leadership of teacher of the Kalasin Primary Educational Service Area Office, Area 1		
AUTHOR	Preeyawadee Radarit		
ADVISORS	Associate Professor Tharinthorn Namwan , Ed.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2025

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study the current conditions, desired conditions, and essential needs for digital leadership among teachers under the Kalasin Primary Educational Service Area Office 1, and 2) to develop and evaluate a program to enhance digital leadership among teachers under the Kalasin Primary Educational Service Area Office 1. The study employed a mixed-methods design with two phases. Phase 1 examined the current conditions, desired conditions, and essential needs for digital leadership among teachers. The sample consisted of 300 teachers under the Kalasin Primary Educational Service Area Office 1, determined using Krejcie and Morgan's table and selected through stratified random sampling based on school size. The research instrument was a questionnaire, and the statistics used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, and priority needs index. Phase 2 focused on developing and evaluating a program to enhance digital leadership among teachers. The research instruments were semi-structured interviews and a program evaluation form assessing appropriateness and feasibility. The statistics used for data analysis included percentage, mean, and standard deviation.

The research findings revealed that the current state of digital leadership among teachers under the Kalasin Primary Educational Service Area Office 1 was at a moderate level overall, while the desired conditions were at the highest level. The essential needs for enhancement, ranked from highest to lowest, were: digital integrated teaching, digital collaboration, and digital vision, respectively. The developed program to enhance digital leadership among teachers consisted of principles, objectives, content, development process, and measurement and evaluation. The program content included three modules: digital vision, digital integrated teaching, and digital collaboration. The program's appropriateness and feasibility were rated at the highest level.

Keyword : Development, Enhancement, Digital Leadership

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.ธรรณ นามวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ ประธานกรรมการสอบ รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาธ เนืองเฉลิม กรรมการสอบ รองศาสตราจารย์ ดร.ชัชกรียา ใบลี กรรมการสอบผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้กรุณาให้กำลังใจ คำแนะนำ และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการบริหารและการพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามทุกท่าน ที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอน ชัดเจน ให้ความรู้ จนผู้วิจัยเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ประสบผลสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียนและการดำเนินชีวิตในปัจจุบันนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่กรุณาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและได้กรุณาปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่อง ให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งบุคคลที่ผู้วิจัยได้อ้างอิงทางวิชาการตามที่ปรากฏในบรรณานุกรม

ขอขอบพระคุณสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผู้บริหารสถานศึกษา ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์และความสะดวกในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตลอดจนคณะครูทุกท่านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ครอบครัวที่เป็นแรงสนับสนุนสำคัญด้านกำลังใจและกำลังใจตลอดระยะเวลาการศึกษาอย่างไม่เคยขาด คอยอยู่เคียงข้าง สนับสนุน เป็นพลังใจในการเรียนและการใช้ชีวิตมาโดยตลอด ทุกกำลังใจที่ได้รับล้วนเป็นแรงผลักดันสำคัญให้ข้าพเจ้าก้าวผ่านช่วงเวลาของการศึกษาและการทำวิจัยฉบับนี้ได้อย่างมั่นคง

ขอขอบคุณรุ่นพี่และเพื่อนนิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารและการพัฒนาการศึกษาทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำ คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมา นอกจากนี้ยังมีผู้ที่ให้ความร่วมมือ ช่วยเหลืออีกหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวนามในที่นี้ได้หมด จึงขอขอบคุณทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้

คุณค่าและประโยชน์จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่อยู่เบื้องหลังในการวางรากฐานการศึกษาให้กับผู้วิจัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ปรียาดี รัตนาฤทธิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ท
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามของการวิจัย.....	4
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
ภาวะผู้นำ.....	12
ภาวะผู้นำดิจิทัล.....	15
การพัฒนาครู.....	26
โปรแกรมและการพัฒนาโปรแกรม.....	33
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1.....	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48

งานวิจัยในประเทศ.....	48
งานวิจัยต่างประเทศ.....	51
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	55
ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำดิจิทัล ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1	57
ระยะที่ 2 การสร้างและประเมินโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1	65
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	103
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	103
สรุปผล	103
อภิปรายผล.....	105
ข้อเสนอแนะ	109
บรรณานุกรม.....	110
ภาคผนวก.....	117
ภาคผนวก ก	118
ภาคผนวก ข	121
ภาคผนวก ค.....	136
ภาคผนวก ง.....	141
ภาคผนวก จ	157
ประวัติผู้เขียน.....	173

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 การวิเคราะห์ห้องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัล.....	23
ตาราง 2 การสังเคราะห์วิธีการพัฒนาครู	32
ตาราง 3 การวิเคราะห์ห้องค์ประกอบของโปรแกรม	36
ตาราง 4 การวิเคราะห์ห้องค์ประกอบของกระบวนการพัฒนาโปรแกรม	40
ตาราง 5 คะแนน O-NET ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 – 2565.....	46
ตาราง 6 คะแนน O-NET ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 - 2565	47
ตาราง 7 คะแนน NT ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 – 2565	47
ตาราง 8 คะแนน RT ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2563 - 2565.....	47
ตาราง 9 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดสถานศึกษา	58
ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน	72
ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และ ความ ต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวม.....	73
ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ดัชนีและ ลำดับความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล	74
ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ดัชนีและ ลำดับความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ด้านการสอนบูรณาการดิจิทัล	76
ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ดัชนีและ ลำดับความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ด้านความร่วมมือทางดิจิทัล.....	79

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1	101
ตาราง 16 ดัชนีความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (IOC) เพื่อสร้างโปรแกรมเสริมสร้างภาวะ ผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1	137
ตาราง 17 ผลการวิเคราะห์คุณภาพรายข้อ “ค่าอำนาจจำแนก” และคุณภาพทั้งฉบับ “ค่า ความ เชื่อมั่น” (Reliability) ของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัล ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1	139

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิด โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู.....	8
ภาพประกอบ 2 แสดงระยะการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการ และผลที่คาดหวัง.....	56
ภาพประกอบ 3 โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1	86

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561 – 2580) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ประเด็นการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ การดำรงชีวิตและการทำงานให้สามารถรองรับลักษณะงานในอนาคต พัฒนาระบบสนับสนุนการเรียนรู้เพื่อแก้ไขภาวะถดถอยของความรู้ในวัยเรียนตลอดจนส่งเสริมให้ผู้มีความต้องการพิเศษได้รับโอกาสการเข้าถึงการศึกษาและการเรียนรู้ที่หลากหลาย พัฒนาสื่อการเรียนรู้ในการพัฒนาทักษะและการใช้ชีวิตที่เหมาะสม พัฒนาการจัดการเรียนรู้แนวใหม่และขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ ให้ผู้เรียนมีทักษะดิจิทัลและมีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย ปรับปรุง ระบบวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาที่หลากหลายตามความต้องการเฉพาะบุคคลและเพื่อยุติการออกกลางคัน ผลิตและพัฒนาครูที่มีความพร้อมด้านวิชาการและด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2567)

ในยุคปัจจุบัน เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อกระบวนการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ซึ่งเอื้อต่อการวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน การออกแบบกิจกรรมเฉพาะบุคคล และการปรับปรุงผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละราย อย่างไรก็ตาม แม้ AI จะเป็นเครื่องมือที่ทรงพลังในทางการศึกษา แต่ระบบการพัฒนาครูในประเทศไทยยังขาดการส่งเสริมภาวะผู้นำทางดิจิทัล (Digital Leadership) อย่างเป็นระบบและยั่งยืน ภาวะผู้นำทางดิจิทัลของครูควรประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ การรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัล ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน และทักษะการจัดการเชิงระบบ ซึ่งมีอิทธิพลโดยตรงต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาหลายฉบับพบว่า ครูส่วนใหญ่ยังขาดความพร้อมในองค์ประกอบดังกล่าว ส่งผลให้ภาวะผู้นำทางดิจิทัลยังไม่เกิดขึ้นอย่างแพร่หลายและมีประสิทธิภาพ (สนั่น ใจโชติ และคณะ, 2566) ภาวะผู้นำทางดิจิทัล จึงเป็นทักษะสำคัญของครูยุคใหม่ ซึ่งครอบคลุมถึงความสามารถในการมองเห็นวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยี การตัดสินใจโดยใช้ฐานข้อมูล การส่งเสริมนวัตกรรม และการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ (Anderson & Dexter, 2020) อย่างไรก็ตาม ครูในหลายประเทศยังขาดทักษะ ความเข้าใจ และเจตคติที่จำเป็นต่อการเป็นผู้นำด้านดิจิทัล ส่งผลให้การใช้เทคโนโลยีในห้องเรียนยังคงจำกัดในระดับพื้นฐาน และไม่สามารถขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงทางการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Pedro et al., 2021)

การพัฒนาด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารอย่างก้าวกระโดด จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศ ในเวทีโลกท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลก ทั้งในส่วนที่เป็นแรงกดดันภายนอก ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลก อันเนื่องมาจากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 (The Fourth Industrial Revolution) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ซึ่งหมายถึงการก้าวเข้าสู่ยุคอินเทอร์เน็ตในทุกสิ่ง (Internet of things) เช่น คอมพิวเตอร์พกพา โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต และเครื่องมือสื่อสาร อื่น ๆ กล่าวได้ว่าเป็นยุคที่โลกของเรากำลังขับเคลื่อนเข้าสู่ยุคดิจิทัล (Digital era)

ยุคดิจิทัลเป็นยุคของอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีที่มีความรวดเร็วในการสื่อสาร การส่งผ่านข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคม ไม่ว่าจะเป็นข่าวสาร ภาพหรือวิดีโอที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็วทุกที่และทุกเวลา การจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนที่เป็นกลุ่มเด็กที่เกิดในยุคดิจิทัล โดยครูและผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลุ่มบุคคลที่เกิดก่อนที่จะมีการใช้ดิจิทัลอย่างแพร่หลาย นับเป็นความท้าทายในการบริหารการศึกษาในยุคดิจิทัลอย่างมาก ครูจะอย่างไรให้สามารถจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมหรือแนวทางใหม่ ๆ ที่จะเชื่อมโยงความคิด ความรู้ โดยใช้เทคโนโลยีเป็นตัวส่งผ่านไปยังผู้เรียนยุคดิจิทัล (สุกัญญา แซ่ม้อย, 2561) นำไปสู่การมีภาวะผู้นำดิจิทัล เป็นพฤติกรรมของบุคคลที่มีความรอบรู้และเข้าใจเทคโนโลยี สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน ส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาในการนำเทคโนโลยีมาใช้บูรณาการในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งครูในยุคการศึกษา 4.0 ต้องมีความรู้ในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี เป็นครูมืออาชีพ พัฒนาสู่การเป็นครูในยุคดิจิทัล โดยออกแบบกิจกรรมที่บูรณาการกับการทำงาน เพื่อให้ครูได้ปรับปรุงการสอนที่ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียน โดยครูต้องมีพันธสัญญาต่อการเรียนรู้ กระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง การจัดสรรเวลาจากผู้บริหารเพื่อที่ครูสามารถนำสิ่งที่ตนได้เรียนรู้สู่การปฏิบัติ สอนในงานประจำ และได้รับข้อมูลย้อนกลับอย่างสม่ำเสมอจากเพื่อนร่วมงานและผู้บริหาร ดังนั้น ครูผู้สอนในยุคดิจิทัลมีบทบาทไม่ใช่เพียงผู้บรรยายเท่านั้น ครูผู้สอนจะกลายเป็นที่ปรึกษา และให้แนวทางผู้เรียนในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาแหล่งทรัพยากรความรู้ที่ต้องการ (จิณณวัตร ปะโคทั้ง, 2561) ครูผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้ถ่ายทอดความรู้เป็นผู้อำนวยความสะดวก ซึ่งในปัจจุบันมีการพูดถึงทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 แต่ยังไม่มีคู่มือประกอบแนวทางการพัฒนาทักษะครู เพื่อให้พร้อมต่อการเรียนการสอนในยุคสมัยใหม่ ครูไทยจำนวนมากจึงเหมือนถูกปล่อยอยู่อย่างโดดเดี่ยวท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2560)

การยกระดับความเป็นผู้นำของครู โดยใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนความสามารถของครู ในการเป็นผู้นำดิจิทัลเป็นตัวแทนของการเปลี่ยนแปลงทางด้านการจัดการศึกษาและส่งเสริมให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างบูรณาการ บทบาทของครูคือนำไปสู่การบูรณาการของเทคโนโลยีที่เป็น นวัตกรรมใหม่ในระบบการศึกษาและเพื่อเตรียมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทิศทางการจัดการเรียนรู้ ที่รวดเร็วนี้ ดังนั้นครูผู้สอนควรมีภาวะผู้นำดิจิทัลจำเป็นต้องมีส่วนร่วมกับเพื่อนครูและการเตรียมครู ที่มีภาวะผู้นำดิจิทัลจำเป็นต้องมีการพัฒนาวิชาชีพเพื่อให้ครูมีความสามารถรู้สึกรู้สึกได้กับการบูรณาการ เทคโนโลยี และเกิดภาวะผู้นำในยุคสังคมดิจิทัล ทำให้องค์กรจะเติบโตได้นั้นจำเป็นต้องมีทักษะความรู้ ความเข้าใจการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการทำความเข้าใจในบทบาทของผู้นำยุคสังคมดิจิทัลจะช่วยให้ องค์กรสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่ไม่หยุดนิ่งได้ และเป็นอีกแง่มุมหนึ่งของการมีอำนาจ ของผู้นำโดยผ่านชุมชน มีการปรับตัว มีการตอบสนองและร่วมกันสร้างด้วยความเป็นธรรม ผู้นำในยุค สังคมดิจิทัลต้องมีความตื่นตัวและพัฒนาทักษะ ให้เหมาะสมกับลักษณะงานที่ทำและเรียนรู้ในสิ่งต่างๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลง จึงจะเป็นผู้นำในยุคสังคมดิจิทัลที่แท้จริง (เยาวลักษณ์ จิตต์วิโรดม, 2560)

การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้ความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสารร่วมกับวิธีวิทยาการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สอดคล้องกับธรรมชาติของเนื้อหาสาระ และธรรมชาติของผู้เรียนดังนั้นครูในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีความรู้ไม่เพียงเฉพาะในด้านเนื้อหาสาระ (Content Knowledge) และวิธีวิทยาการสอน (Pedagogy Knowledge) เท่านั้นแต่ต้องมีความรู้ เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี (Technological Knowledge) ร่วมด้วย (Mishra & Koehler, 2008) โดยครูต้องสามารถนำความรู้ทั้ง 3 ด้านดังกล่าวเข้ามาหลอมรวมและเลือกใช้ให้เหมาะสม นั่นคือ นอกจากผู้สอนจะมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาที่จะสอนแล้วผู้สอนจะต้องมีความรู้ด้วยว่าเนื้อหา ดังกล่าวควรจะใช้วิธีการสอนใด จึงจะสอดคล้องกับเนื้อหาสาระและเหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนรวมถึง ผู้สอนจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีให้เหมาะสมกับเนื้อหาและวิธีการ สอนที่ผู้สอนกำหนดไว้นั้นความรู้นี้จะช่วยให้การนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการ สอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล (นันทิรัตน์ พิระพันธุ์, อธิพัทธ์ สุวทันพรกุล และแจ่มจันทร์ ศรีอรุณศรี, 2554)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่จัด การศึกษาโดยให้บริการแก่ครู, นักเรียน, และประชาชนในเขตบริการให้เกิดการเรียนรู้ มีความรู้ ความเข้าใจเกิดทักษะประสบการณ์และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ มีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษา คือ สร้างองค์กรชั้นนำด้านการบริหารจัดการศึกษา สืบสานศาสตร์ พระราชาสู่การพัฒนาสังคมอนาคตที่ยั่งยืน โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566 – 2570 โดยให้มีความ สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทได้ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งได้กำหนดพันธกิจ ข้อที่ 1 กล่าวไว้

ว่า ส่งเสริมการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามศักยภาพ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตร และทักษะที่จำเป็นต่ออนาคตในศตวรรษที่ 21 และข้อที่ 2 กล่าวไว้ว่า พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเชี่ยวชาญในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองทิศทางการพัฒนาประเทศ และได้กำหนดเป้าหมายไว้ในข้อที่ 5 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ทนต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี มีสมรรถนะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ จรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพ รวมทั้งจิตวิญญาณความเป็นครู (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1, 2567 ข) จากการวิเคราะห์ พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 มุ่งเน้นพัฒนาทั้งด้านการจัดการศึกษาและบุคลากรให้มีความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ทั้งในด้านการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็น และการพัฒนาผู้นำทางการศึกษาให้มีภาวะผู้นำดิจิทัล เป้าหมายและพันธกิจของสำนักงานสอดคล้องกับแนวทางการศึกษาในยุคใหม่ที่เน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีความยั่งยืน ดังนั้นจึงจะเห็นได้ว่าภาวะผู้นำดิจิทัลของครูเป็นภาวะที่สำคัญและจำเป็นมากในปัจจุบัน สามารถช่วยให้นักเรียนมีทักษะที่เพิ่มขึ้น นักเรียนมีความตื่นตัวในการเรียนมากขึ้น ช่วยให้เกิดการพัฒนาในด้านการจัดการเรียนการสอนให้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566 – 2570 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถความเป็นเลิศทางวิชาการ มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะ พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ และจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) เพื่อพัฒนามุ่งสู่ Thailand 4.0 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1, 2567 ข)

จากความสำคัญของภาวะผู้นำดิจิทัลและสภาพปัญหาของการจัดการศึกษาในโรงเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผู้วิจัยเห็นว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของครูมีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษา เกิดการเปลี่ยนแปลงในการบริหารจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมครูให้มีทักษะดิจิทัลและมีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ และนำไปสู่การพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถ ก้าวทันต่อยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป

คำถามของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีคำถามเพื่อการวิจัย ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 อยู่ในระดับใด
2. โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
2. เพื่อสร้างและประเมินโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ดังนี้

1. ได้ทราบถึงสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครูและเป็นข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาต่อไป
2. ได้โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ที่สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเกี่ยวกับโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

การวิจัยเกี่ยวกับโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำดิจิทัลจากนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศ ผู้วิจัยได้สามารถสังเคราะห์เนื้อหา ได้องค์ประกอบหลักของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู จำนวน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) การสอนบูรณาการดิจิทัล และ 3) ความร่วมมือทางดิจิทัล

2. ขอบเขตประชากร กลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

เพื่อให้สอดคล้องกับคำถามและความมุ่งหมายของการวิจัย ผู้วิจัยจึงแบ่งการดำเนินการออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก 113 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 48 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 1 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 1 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 1,213 คน จากจำนวนโรงเรียน 163 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำนวน 300 คน ซึ่งกำหนดขนาดของตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จำแนกตามขนาดสถานศึกษา และคำนวณหาจำนวนตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละชั้นภูมิ

ระยะที่ 2 การสร้างและประเมินโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

1. ศึกษาวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ของผู้บริหารและครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัล จำนวน 2 คน 3 โรงเรียน รวม 6 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ร่างโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

3. ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งทำหน้าที่ประเมินโปรแกรม โดยประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิด และทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งได้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังนี้

1. กรอบแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัล (Picciano, 2002 ; Reeves , 2006 ; Kearney, 2015 ; Zhu, 2016; Redeckery & Punie, 2017 ; Tran, 2017 ; DigCompEdu, 2019 ; Sheninger , 2019 ; INTEF's for Teacher Digital Competence, 2020 ; จีรพล สังข์โพธิ์ และคณะ, 2560) ได้องค์ประกอบหลักของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู จำนวน

3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) การสอนบูรณาการดิจิทัล และ 3) ความร่วมมือทางดิจิทัล

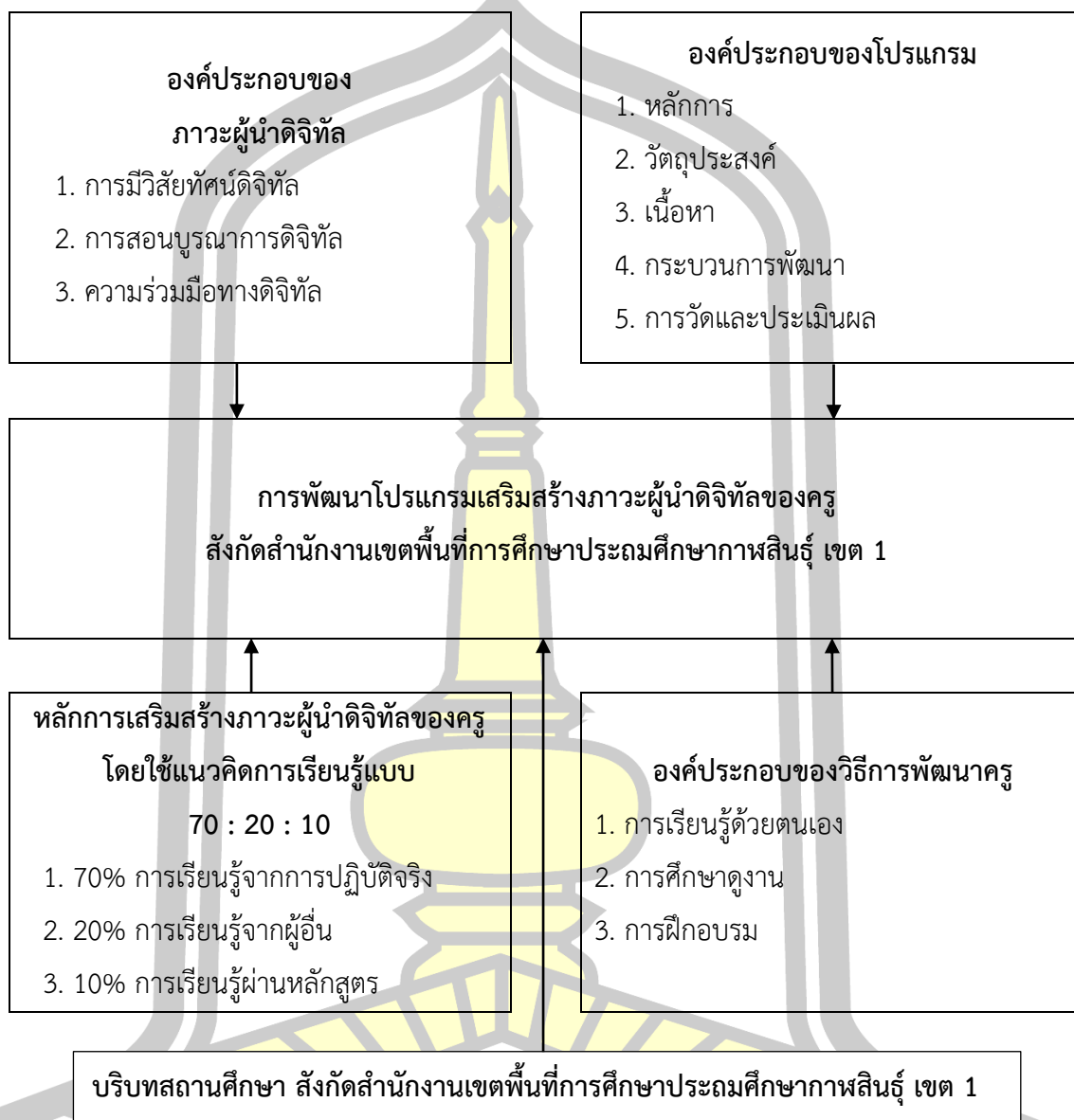
2. กรอบแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัล (Barr และ Keating, 1985 ; Dyer , 2013 ; McDavid, Huse และ Ingleson, 2013 ; ชำรง บัวศรี, 2542 ; สุมิตรา พงศธร, 2550) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการพัฒนา และ 5) การวัดและการประเมินผล

3. กรอบแนวคิดเกี่ยวกับหลักการและวิธีการพัฒนาบุคลากรตามหลักการ 70 : 20 :10 ของภาวะผู้นำดิจิทัล ประกอบด้วยหลักการเรียนรู้ 3 ส่วนสำคัญ ได้แก่ 1) 70% การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง 2) 20% การเรียนรู้จากผู้อื่น และ 3) 10% การเรียนรู้ผ่านหลักสูตร

4. กรอบแนวคิดเกี่ยวกับวิธีการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ประกอบด้วย 3 วิธี ได้แก่ 1) การเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) การฝึกอบรม และ 3) การศึกษาดูงาน

กรอบแนวคิดและทฤษฎีข้างต้น นำมาใช้สำหรับยกร่างการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 แสดงด้วยแผนภาพ ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิด โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่ได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น ผู้ซึ่งมีความสามารถโน้มน้าวหรือชักจูงบุคคลอื่นให้ปฏิบัติงานหรือปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ตั้งไว้

2. ภาวะผู้นำครู หมายถึง พฤติกรรมหรือลักษณะการแสดงออกของครูที่แสดงออกถึงความชำนาญการในการปฏิบัติงานการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งมีอิทธิพลสร้างแรงจูงใจในการทำงานของเพื่อนร่วมงานให้ปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3. ภาวะผู้นำดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมและความสามารถของผู้นำที่แสดงออกถึงการมีวิสัยทัศน์ การบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่โรงเรียนและจัดการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีมาให้กับผู้เรียน เพื่อเพิ่มโอกาสเรียนรู้ กระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนและความเป็นผู้นำที่สามารถใช้สื่อดิจิทัลส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ และร่วมมือกันปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยในการวิจัยในครั้งนี้ดำเนินการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัล 3 องค์ประกอบ ดังนี้

3.1 การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมของครูที่มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน ว่าต้องการพัฒนาไปในทิศทางใด สามารถสร้างภาพในอนาคตของการจัดการเรียนการสอนในการนำเทคโนโลยีมาใช้ประยุกต์ได้ชัดเจน มีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน มีการประชาสัมพันธ์ และสามารถวิเคราะห์แก้ไขปัญหา และทำงานอย่างเป็นระบบ

3.2 การสอนบูรณาการดิจิทัล หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ครูนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน มีการวัดและประเมินผลด้วยเทคโนโลยี และใช้เทคโนโลยีในการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา ชีตความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3.3 ความร่วมมือทางดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมของครูที่แสดงออกถึงการทำงานร่วมกันด้วย ความเต็มใจ มุ่งมั่นในการทำงาน มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการทำงานกันอย่างเปิดเผย สนับสนุน ซึ่งกันและกัน มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน มีการสร้างเครือข่ายพัฒนาทีมเพื่อดำเนินงาน แก้ไขปัญหา ให้ประสบความสำเร็จตามที่ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้

4. โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู หมายถึง แบบแผนที่ถูกสร้างขึ้นอย่างเป็นระบบสำหรับพัฒนาครูด้านภาวะผู้นำดิจิทัล ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการพัฒนา และการวัดและประเมินผล ซึ่งถูกออกแบบให้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกัน โดยส่วนประกอบทั้งหมด ถูกสร้างขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการนำไปพัฒนาครูผู้สอน เพื่อให้เกิดแนวคิดหรือแรงจูงใจในการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน

5. การเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัล หมายถึง หลักการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู ประกอบด้วย 3 ส่วนสำคัญ โดยแบ่งตามสัดส่วน 70 : 20 : 10 ได้แก่ 1) 70% การฝึกปฏิบัติจริง 2) 20% การศึกษาดูงาน และ 10% การฝึกอบรมและการเรียนรู้ด้วยตนเอง

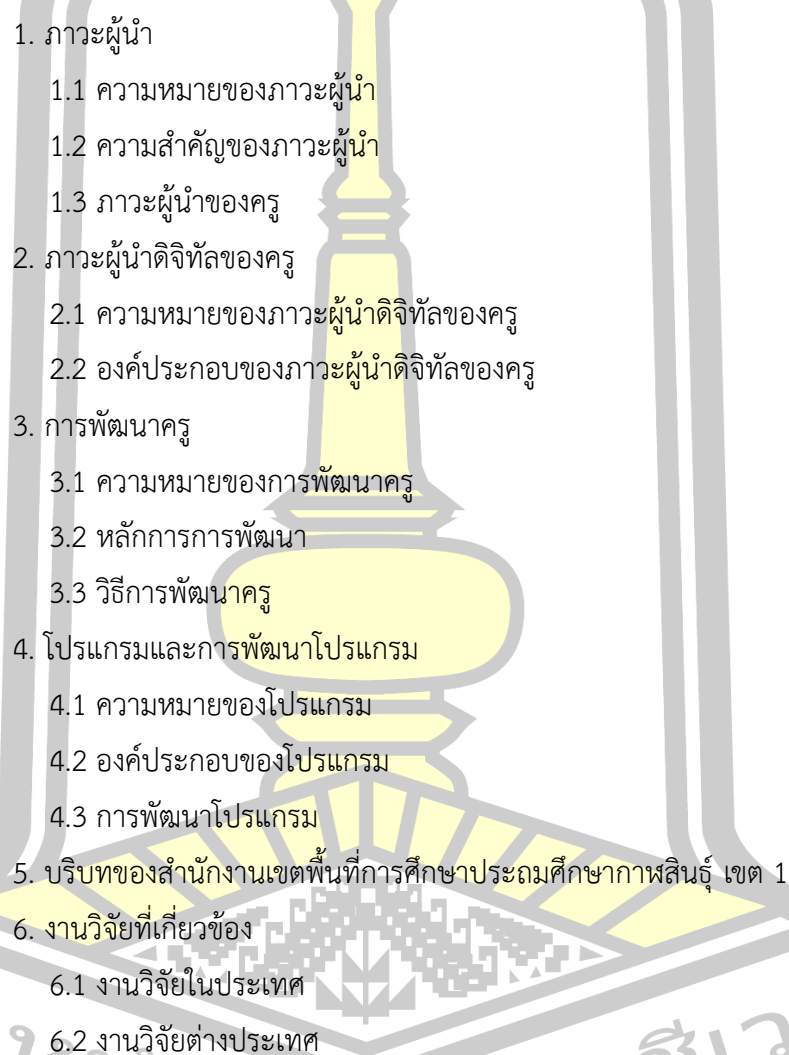
6. ครู หมายถึง ข้าราชการครู ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในการสอนและสนับสนุนการสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2567

7. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 163 โรงเรียน ที่จัดการศึกษาในระดับอนุบาลจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในจังหวัดกาฬสินธุ์

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้าง
ภาวะผู้นำดิจิทัลของครูผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดหัวข้อ
ต่อไปนี้

-
1. ภาวะผู้นำ
 - 1.1 ความหมายของภาวะผู้นำ
 - 1.2 ความสำคัญของภาวะผู้นำ
 - 1.3 ภาวะผู้นำของครู
 2. ภาวะผู้นำดิจิทัลของครู
 - 2.1 ความหมายของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู
 - 2.2 องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู
 3. การพัฒนาครู
 - 3.1 ความหมายของการพัฒนาครู
 - 3.2 หลักการการพัฒนา
 - 3.3 วิธีการพัฒนาครู
 4. โปรแกรมและการพัฒนาโปรแกรม
 - 4.1 ความหมายของโปรแกรม
 - 4.2 องค์ประกอบของโปรแกรม
 - 4.3 การพัฒนาโปรแกรม
 5. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
 6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ภาวะผู้นำ

1. ความหมายของภาวะผู้นำ

นักวิชาการทางการศึกษาได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำ ไว้ดังนี้

พชรวิทย์ จันทรศิริสิริ (2554) ให้ความหมายของภาวะผู้นำไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการโน้มน้าวใจให้บุคคลอื่นปฏิบัติตามให้งานบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดขึ้น รวมถึงการแสดงออกถึงความรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ ที่มีผลต่องานและหน่วยงาน ความสามารถชี้แจงให้ผู้อื่นเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานได้อย่างถูกต้อง เมื่อจำเป็นต้องตัดสินใจในงานที่รับผิดชอบก็สามารถตัดสินใจได้เป็นอย่างดี มีความสามารถในการกระตุ้นส่งเสริมให้เพื่อนร่วมงานทำงานให้สำเร็จลุล่วงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการมีวิธีการสร้างศรัทธาและแรงบันดาลใจให้เพื่อนร่วมงานสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จลุล่วง

วิโรจน์ สารรัตนะ (2555) ให้ความหมายของภาวะผู้นำไว้ว่า ภาวะผู้นำ (Leadership) เป็นกระบวนการที่ทำให้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้อื่นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุจุดหมายขององค์การ

กนกอร สมปราษฎ์ (2556) ให้ความหมายของภาวะผู้นำไว้ว่า ภาวะผู้นำ เป็นการใช้อิทธิพลหรืออำนาจหน้าที่ในความสัมพันธ์ที่มีอยู่ต่อผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติการหรืออำนวยการ โดยใช้กระบวนการติดต่อสื่อสารเพื่อมุ่งให้บรรลุตามเป้าหมาย

ภารดี อนันต์นาวิ (2557) ให้ความหมายของภาวะผู้นำไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการและสถานการณ์ที่บุคคลหนึ่งได้เป็นที่ยอมรับให้เป็นผู้นำในกลุ่มและมีอิทธิพลเหนือพฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่มบุคคลนั้น สมาชิกในกลุ่มเชื่อว่ามีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่กลุ่มเผชิญอยู่ได้โดยอาศัยอำนาจหน้าที่หรือการกระทำของผู้นำในการชักจูงหรือชักนำบุคคลให้ปฏิบัติงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

สุนทร โคตรบรรเทา (2560) ให้ความหมายของภาวะผู้นำไว้ว่า ภาวะผู้นำ เป็นพฤติกรรมและกระบวนการที่ทำให้ผู้อื่นเปลี่ยนหรือละทิ้งความสนใจส่วนตัวของตนเอง แล้วหันมาปฏิบัติตามเป้าหมายของกลุ่มหรือองค์การ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

กล่าวโดยสรุป ภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่ได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นผู้ซึ่งมีความสามารถโน้มน้าวหรือชักจูงบุคคลอื่นให้ปฏิบัติงานหรือปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การที่ตั้งไว้

2. ความสำคัญของภาวะผู้นำ

นักวิชาการทางการศึกษาได้ให้ความสำคัญของภาวะผู้นำ ไว้ดังนี้

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2554) ได้สรุปว่า กระแสสภาพการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้การบริหารการศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องมีความรู้ภาวะผู้นำ

การเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) เนื่องจากจะต้องมีสัมพันธภาพกับผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย หลายระดับ ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน เพื่อผลักดันให้การเปลี่ยนแปลงไปสู่ทิศทางที่พึงประสงค์ซึ่งในสถานะที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและยุคแห่งการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดอำนาจหน้าที่การบริหารและจัดการศึกษาของรัฐและในการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) มีกรอบแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ ได้แก่ 1) การกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษาให้สถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา 2) พัฒนาระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลให้มีความโปร่งใสเป็นธรรมและมีระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ 3) พัฒนาการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ 4) พัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนภาคเอกชนและทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษาและการเรียนรู้ให้มากขึ้น และ 5) พัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

สุนทร วงศ์ไวยวรรณ และวราภรณ์ รุ่งเรืองกลกิจ (2555) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำ ไว้ว่า เป็นพฤติกรรมหรือสิ่งที่ผู้นำได้ใช้หรือแสดงออกไป ภาวะผู้นำช่วยดึงดูดศักยภาพในตัวผู้บริหารหรือผู้นำออกมาใช้ ซึ่งเป็นการยืนยันว่าความสามารถที่มีอยู่ในตัวบุคคลนั้นจะมีประโยชน์หรือไม่ประโยชน์ ขึ้นอยู่กับว่าผู้นำจะสามารถดึงดูดศักยภาพออกมาใช้ได้มากน้อยเพียงใด ภาวะผู้นำช่วยดึงดูดศักยภาพผู้ใต้บังคับบัญชาออกมาใช้ ผู้ใต้บังคับบัญชาต่างมีความถนัดหรือเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งการที่ผู้บริหารหรือผู้นำจะสามารถเลือกคนให้เหมาะสมกับงานจะดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของผู้บริหารหรือผู้นำ นอกจากนี้ภาวะผู้นำยังช่วยในการสร้างการยอมรับ เนื่องจากภาวะผู้นำจะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาและคนทั่วไปรู้จักผู้นำดีขึ้นว่าเป็นผู้นำแบบไหน มีความสามารถหรือความรับผิดชอบมากน้อยเพียงใด ซึ่งหากผู้บริหารหรือผู้นำมีภาวะผู้นำก็จะสามารถสร้างการยอมรับในตัวผู้บริหารหรือผู้นำได้เป็นอย่างดี

สันติ บุญภิรมย์ (2557) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำไว้ว่า ผู้นำเป็นบุคคลที่มีบทบาทแตกต่างไปจากสมาชิกคนอื่น ๆ ภายในกลุ่ม และมีความสามารถนำพาการดำเนินงานหรือกิจกรรมกลุ่มหรือองค์การให้บรรลุเป้าหมาย ดังนั้น ผู้นำจึงมีความสำคัญในการช่วยกำกับให้กลุ่มคนทำงานเป็นไปตามระบบและกระบวนการในการทำงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ช่วยแนะแนวทางให้มีการประสานงานกันให้งานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ช่วยให้หน่วยงานมีองค์ประกอบที่สมบูรณ์ ช่วยก่อให้เกิดความคิดริเริ่มและความรับผิดชอบต่อการบริหารงาน มีบทบาทสำคัญในการบริหารงานของหน่วยงาน เนื่องจากผู้นำเปรียบเสมือนสัญลักษณ์ของหน่วยงานเป็นแบบอย่างเป็นตัวแทน และเป็นจุดรวมพลังของบุคลากร เป็นบุคคลที่มีบทบาทในการปฏิบัติงาน

แตกต่างออกไปจากบทบาทหน้าที่ของสมาชิกคนอื่น ๆ เป็นผู้สนับสนุนทั้งทางตรงและทางอ้อมในการทำงาน เป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบุคคล 2 ประเภท คือ ผู้นำและผู้ตาม และเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน กล่าวได้ว่า ผู้นำจะช่วยให้องค์กรมีองค์ประกอบที่สมบูรณ์ครบถ้วน ตลอดจนช่วยนำพาองค์กรไปสู่วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

กล่าวโดยสรุป ภาวะผู้นำมีความสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในองค์กรโดยมีความรู้ความสามารถที่ดีศักยภาพของบุคคลอื่นออกมาใช้ประโยชน์ เพื่อที่จะดำเนินงานให้บรรลุจุดประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้

3. ภาวะผู้นำของครู

นักวิชาการทางการศึกษาได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำครู ไว้ดังนี้

Livingstone (1992) ได้ให้ความหมายของ ภาวะผู้นำครู คือ ครูที่ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงและเป็นที่ปรึกษาให้ครูใหม่ อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการพัฒนางานวิชาชีพ เป็นครูต้นแบบและเป็นสมาชิกของทีมผู้บริหารโรงเรียน ที่ใช้ทีมงานสนับสนุนการเรียนการสอน และเป็นผู้นำของความพยายามในการเปลี่ยนแปลง

York-Barr and Duke (2004) กล่าวว่า ภาวะผู้นำครู คือ เป็นกระบวนการที่ครูเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม มีอิทธิพลต่อเพื่อนร่วมงานและสมาชิกคนอื่น ๆ ของโรงเรียนในการปรับปรุงการเรียนการสอน และการเรียนรู้การปฏิบัติ โดยมีเป้าหมายอยู่ที่การเพิ่มขึ้นของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำครูว่า ภาวะผู้นำครู หมายถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมของครูที่แสดงถึงความเกี่ยวข้องสัมพันธ์บุคคลและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน โดยปราศจากการใช้อิทธิพลของผู้บริหารสถานศึกษา ก่อให้เกิดพลังแห่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2558) ให้ความหมายไว้ว่า ภาวะผู้นำครู หมายถึง คุณลักษณะของที่แสดงออกถึงความเชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนที่ได้รับความไว้วางใจและการยอมรับจากเพื่อนครูให้ใช้บทบาทของผู้นำเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ท่ามกลางครูและครูผู้นำเพื่อให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยมุ่งเน้นที่ความสำเร็จในการเรียนรู้ของผู้เรียน แนวคิดของครูผู้นำเกิดจากการเปลี่ยนแปลงบทบาทของโรงเรียนที่จำเป็นต้องเน้นกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ศักยภาพของตนจนสุดความสามารถ จึงเกิดแนวคิดการเป็นผู้นำของครูควบคู่กันไปกับการเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน (Parallel Leadership) โดยมีครูผู้นำมาช่วยในส่วนของการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน การพัฒนาครูให้เป็นครูผู้นำและใช้ภาวะผู้นำ

เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน เป็นการเปิดโอกาสให้ครูผู้นำได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา การเพิ่มศักยภาพเกี่ยวกับการสอนและการเรียนรู้ การประกาศเกียรติคุณ การสร้างโอกาสของความก้าวหน้าในวิชาชีพและรางวัลสำหรับครูผู้นำและการเป็นต้นแบบสำหรับครูผู้นำแบบประชาธิปไตยให้แก่ผู้เรียน

กล่าวโดยสรุป ภาวะผู้นำครู หมายถึง พฤติกรรมหรือลักษณะการแสดงออกของครูที่แสดงออกถึงความชำนาญการในการปฏิบัติงานการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งมีอิทธิพลสร้างแรงจูงใจในการทำงานของเพื่อนร่วมงานให้ปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ภาวะผู้นำดิจิทัล

1. ความหมายของภาวะผู้นำดิจิทัล

นักวิชาการทางการศึกษาได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำดิจิทัล ไว้ดังนี้

McLeod (2017) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบดิจิทัล ไว้ว่าโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จมากที่สุด มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนว่าเทคโนโลยีดิจิทัลจะเปลี่ยนการเรียนรู้และให้อำนาจแก่นักเรียนอย่างไร โรงเรียนเหล่านี้ต้องใช้เวลาในการดึงดูดผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด รวมทั้งนักเรียน เครื่องมือดิจิทัลจะช่วยให้พวกเขาสามารถทำอะไรได้แตกต่างไปจากการปฏิบัติ แบบเดิมก่อนหน้านี้ วิสัยทัศน์ของพวกเขาส่งเสริมศักยภาพของอุปกรณ์ คอมพิวเตอร์เพื่ออำนวยความสะดวก ในองค์ประกอบทั้งหมดที่เราคิดว่าเป็นความสามารถที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 ความกระตือรือร้น ความหลงใหล การคิดเชิงวิพากษ์ การแก้ปัญหา และการกำกับตนเอง เทคโนโลยี ไม่เพียงสนับสนุนการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมเท่านั้น แต่ยังช่วยเปลี่ยนความคิดและช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้มากขึ้น

Crompton and Burke (2018) ได้นิยามว่า ภาวะผู้นำดิจิทัล หมายถึง ผู้นำที่มีความต้องการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ เปลี่ยนแปลงรูปแบบการศึกษาจากรูปแบบเดิมที่ผ่านมาในอดีต ด้วยการใช้เทคโนโลยีในการสร้างปฏิสัมพันธ์และเพิ่มโอกาสทางการเรียนรู้

Petry (2018) ได้นิยามว่า ภาวะผู้นำดิจิทัล หมายถึง เป็นความสามารถของผู้บริหารในการใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการในโรงเรียนและการจัดการเรียนรู้พร้อมสนับสนุนบุคลากรให้นำเทคโนโลยีมาบูรณาการใช้ในการจัดการศึกษาในโรงเรียน ภาวะผู้นำดิจิทัลจำเป็นต้องมีการกระจายอำนาจและควรใช้ความสามารถและสติปัญญาของคนในองค์กรอย่างมีส่วนร่วม เนื่องจากสภาพบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้วยเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่มีการพัฒนาอยู่

เสมอ ด้วยสภาพแวดล้อมในยุคที่ซับซ้อนที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนี้นำไปสู่ความท้าทายด้านภาวะผู้นำใหม่ ๆ ที่ผู้บริหารต้องมีตัวเลือกต่าง ๆ ที่จะทำให้องค์กรปรับตัว

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2561) กล่าวว่า ภาวะผู้นำดิจิทัล (Digital Leadership) หมายถึง ความสามารถในการเป็นผู้นำองค์กรดิจิทัล (Digital Leadership) ในมิติของการทำงานเป็นทีม การบริหารจัดการทีมที่มีคุณภาพ การตัดสินใจที่มีคุณภาพ การสื่อสารเชิงใจและเจรจาต่อรอง การกระตุ้นการเรียนรู้ และการเป็นแบบอย่าง (Role Mode)

กล่าวโดยสรุป ภาวะผู้นำดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมและความสามารถของผู้นำที่แสดงออกถึงการมีวิสัยทัศน์ การบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่โรงเรียนและจัดการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีมาใช้กับนักเรียน เพื่อเพิ่มโอกาสการเรียนรู้ กระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียนและความเป็นผู้นำที่สามารถใช้สื่อดิจิทัลส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ และร่วมมือกันปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

2. องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัล

การศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัล ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากตำราของนักวิชาการต่าง ๆ เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบ ดังนี้

Picciano (2002) ได้เสนอองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครู ซึ่งประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ

1. การมีวิสัยทัศน์ ความสามารถในการเป็นผู้นำที่เข้มแข็งในการบูรณาการเครื่องมือดิจิทัลในห้องเรียน โดยการสร้างแนวทางที่ชัดเจนในการใช้เทคโนโลยีเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอน
2. การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน สามารถช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น และสามารถเข้าถึงข้อมูลและทรัพยากรที่หลากหลายได้อย่างสะดวกสบาย
3. การตัดสินใจ ใช้ข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือดิจิทัลในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงวิธีการสอนและให้การสนับสนุนที่ตรงจุดแก่ผู้เรียน
4. การสื่อสาร ใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างการสื่อสารกับนักเรียน ผู้ปกครอง และเพื่อนร่วมงาน

Reeves (2006) ได้เสนอองค์ประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครู ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. พลเมืองดิจิทัล การใช้เทคโนโลยีอย่างรับผิดชอบในหมู่นักเรียน การรักษาข้อมูลส่วนตัว และการปฏิบัติตนในโลกออนไลน์อย่างเหมาะสม เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเป็นพลเมืองดิจิทัลที่มีคุณภาพ

2. จริยธรรมทางดิจิทัล การปฏิบัติตามจริยธรรมในการใช้งานเทคโนโลยี เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถใช้งานโลกดิจิทัลอย่างมีความรับผิดชอบและสร้างสรรค์

3. การมีวิสัยทัศน์ การกำหนดทิศทางและวิสัยทัศน์ที่ช่วยให้การใช้เทคโนโลยีในห้องเรียนเกิดผลดีต่อการเรียนรู้และการพัฒนาของนักเรียนในอนาคต

4. ความร่วมมือทางดิจิทัล การร่วมมือสร้างระบบสนับสนุนที่เข้มแข็งสำหรับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในห้องเรียน

Kearney et al (2015) ได้นำเสนอองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครู ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ

1. ความร่วมมือทางดิจิทัล การทำงานร่วมกันระหว่างครูผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล การสร้างชุมชนการเรียนรู้ที่เข้มแข็งระหว่างครูเพื่อสนับสนุนการพัฒนาวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ

2. การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน การบูรณาการเครื่องมือดิจิทัลเข้ากับวิธีการสอน เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียน

3. การมีความคิดสร้างสรรค์ มีความคิดสร้างสรรค์และเปิดรับแนวทางใหม่ ๆ ในการสอน โดยใช้เทคโนโลยีในการพัฒนานวัตกรรมในการเรียนการสอน

Zhu (2016) ได้เสนอองค์ประกอบสำคัญในภาวะผู้นำดิจิทัลว่า องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการเป็นผู้นำดิจิทัล ประกอบด้วย

1. วิสัยทัศน์ ความเป็นผู้นำ คือ การมองการณ์ไกลเพื่อดูความต้องการในอนาคตขององค์กร ความมุ่งมั่นที่จะให้ความสำคัญกับสิ่งที่จำเป็นในการย้ายองค์กรไปในทิศทางที่ถูกต้องและเป็นสิ่งที่ยอดเยี่ยมที่จะทำเช่นนั้นได้ เนื่องจากเป็นการดีที่สุดสำหรับองค์กร วิสัยทัศน์เป็นเรื่องสำคัญยิ่งสำหรับความเป็นผู้นำ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและลักษณะของยุคดิจิทัลเอง

2. ความคิดสร้างสรรค์ เป็นหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการเป็นผู้นำแบบดิจิทัล ซึ่งมักได้รับแรงบันดาลใจจากความอยากรู้อยากเห็นให้ค้นพบวิธีใหม่ในการทำสิ่งต่าง ๆ ความเป็นผู้นำด้านความคิดสร้างสรรค์หลีกเลี่ยงขั้นตอนและลำดับขั้นที่ไม่จำเป็น

3. การเอาใจใส่ ฟังดูท้าทายและสรุปในเชิงบวกในแง่ที่ว่าบุคคล/ผู้นำ เข้าใจองค์กรในระดับใด รู้ว่าทีมงานของตนเองมีจุดแข็ง จุดอ่อน เป้าหมายและวัตถุประสงค์มีความสามารถในการมองเห็นและปฏิบัติต่อผู้คนได้อย่างดี หลายคนไม่รู้จักการทำงานและอาศัยอยู่ในกล่องของตัวเอง และมักจะมองไม่เห็นเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นคนที่เช่นนี้ จะทำให้ไม่สามารถมองเห็นภาพของการทำงานทั้งหมดในขอบเขตที่กว้างขึ้น ผู้นำระดับโลกในปัจจุบันต้องเข้าใจวัฒนธรรมหลายมุมมองหลาย ๆ แง่มุมการย้ายความเป็นผู้นำจากความไม่แยแสไปสู่การเห็นอกเห็นใจต่อการเอาใจใส่

4. การทำงานร่วมกัน การทำงานร่วมกันมีความจำเป็นผู้นำต้องสร้างแรงบันดาลใจให้คนอื่น ๆ อยากทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ความเป็นผู้นำ คือ การทำงานร่วมกัน การสร้างสภาพแวดล้อมที่สร้างความสำเร็จร่วมกัน มีผลตอบแทนมากกว่าผลงานของแต่ละบุคคล ความเป็นผู้นำ คือ การทำให้คนอื่นทำในสิ่งที่คุณต้องการให้พวกเขาทำเพราะต้องการทำผู้นำสามารถกระตุ้นผลการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคลและทีมงานได้ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ในการสนับสนุนภารกิจขององค์กร ในขณะที่มั่นใจได้ว่าสมาชิกในชุมชนแต่ละคนมีการสนับสนุนแหล่งข้อมูลและแนวทางในการประสบผลสำเร็จ ความเป็นผู้นำ คือ ความสามารถในการจัดการกับสถานการณ์ที่ผันผวน ไม่แน่นอน ซับซ้อน และคลุมเครือ เพื่อที่จะสร้างชุมชนเพื่อรับมือกับความท้าทาย

5. พื้นความรู้ความสามารถ พื้นความรู้ความสามารถเท่านั้นที่เหนือกว่าความเป็นผู้นำ จากดีไปหายิ่งใหญ่ หน้าที่สำคัญของผู้นำคือการตัดสินใจพื้นความรู้ความสามารถเกี่ยวกับความถูกต้องของการตัดสินใจ พื้นความรู้ความสามารถส่วนใหญ่ประกอบด้วยการมีประสบการณ์และยังทราบว่าจะเมื่อใดจะละทิ้งประสบการณ์นั้นเมื่อคุณมาถึงพรมแดนใหม่เพื่อความรู้ที่มีอยู่ พื้นความรู้ความสามารถ เงิน ชุดของการเรียนรู้ การยกเลิกการเรียนรู้และการเรียนรู้กับความคิดที่เปิดกว้าง

Redmond (2017) กล่าวถึงองค์ประกอบองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลไว้ว่า ครูต้องมีเพื่อส่งเสริมกลยุทธ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพครอบคลุมและสร้างสรรค์โดยใช้เครื่องมือดิจิทัล ดังนี้

1. ความมุ่งมั่นอย่างมืออาชีพ: การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อปรับปรุงการสอน ดำเนินการและโต้ตอบอย่างมืออาชีพกับเพื่อนร่วมงานนักเรียนผู้ปกครองและผู้ที่แตกต่างกัน ตัวแทนของชุมชนการศึกษา นอกจากนี้การสื่อสารผ่านเทคโนโลยีช่วยในการพัฒนาวิชาชีพของแต่ละบุคคลและโดยรวมและต่อเนื่องนวัตกรรมในองค์กรการศึกษา

2. การบริหารทรัพยากรดิจิทัล: การระบุทรัพยากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ครูก็ต้องเป็นเช่นกันสามารถแก้ไขสร้างและแบ่งปันทรัพยากรเหล่านี้เพื่อปรับเปลี่ยนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์นักเรียนและรูปแบบการเรียนการสอน ในทำนองเดียวกันพวกเขาต้องรู้วิธีใช้และดูแลเนื้อหาดิจิทัลอย่างมีความรับผิดชอบเคารพสิทธิของผู้เขียนและปกป้องส่วนบุคคลข้อมูล

3. การเรียนการสอนดิจิทัล: การรู้จักออกแบบวางแผนและดำเนินการใช้ดิจิทัลเทคโนโลยีในทุกขั้นตอนของกระบวนการสอนโดยส่งเสริมให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางแนวทางและวิธีการ

4. การประเมินผลและข้อเสนอแนะ: เทคโนโลยีดิจิทัลสามารถปรับปรุงการประเมินผลที่มีอยู่ได้กลยุทธ์และปูทางไปสู่วิธีการประเมินใหม่ที่ดีกว่า ยิ่งไปกว่านั้นหลังจากนั้น analyzing the large Amount to available data (ดิจิทัล) เกี่ยวกับการโต้ตอบของแต่ละบุคคลของนักเรียนครูสามารถให้ความคิดเห็นและการสนับสนุนที่เฉพาะเจาะจงมากขึ้น

5. การเพิ่มขีดความสามารถของนักเรียน: จุดแข็งที่สำคัญประการหนึ่งของเทคโนโลยีดิจิทัลในการศึกษาเป็นศักยภาพในการส่งเสริมการทำงานร่วมกันของนักเรียนในการเรียนการสอน กระบวนการและความเป็นอิสระของพวกเขาในนั้น นอกจากนี้เทคโนโลยีดิจิทัลยังสามารถใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิดีโอที่ปรับให้เข้ากับระดับความสามารถความสนใจและความต้องการในการเรียนรู้ของนักเรียน

6. อำนาจความสะดวกให้กับความสามารถ: ความสามารถในการอำนวยความสะดวกด้านดิจิทัลให้กับนักเรียนเป็นส่วนสำคัญของความสามารถของครูใน ICT

Tran (2017) ได้นำเสนอองค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลไว้ว่า ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ที่สำคัญ คือ

1. ความรู้ทางดิจิทัล ผู้นำดิจิทัลต้องมีความรู้ทางดิจิทัล การรู้ดิจิทัลเป็นความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อค้นหา ประเมิน สร้างและสื่อสารข้อมูล โดยต้องใช้ทั้งความรู้ ความเข้าใจและทักษะทางเทคนิค ดังนั้น ความรู้ทางดิจิทัลจึงครอบคลุมมากกว่าความรู้ด้านเทคนิค ผู้นำดิจิทัลต้องมีสิ่งที่เรียกว่า ดีเอ็นเอดิจิทัล ซึ่งไม่ได้แปลว่าพวกเขาจะต้องเป็นเจ้าของดิจิทัล แต่พวกเขาจำเป็นต้องเข้าใจและซาบซึ้งในบทบาทของเทคโนโลยี บทบาท ในชีวิตประจำวัน และอาชีพของเขา การทำงานร่วมกันเป็นทีม นวัตกรรมและการแบ่งปันความรู้

2. มีวิสัยทัศน์ หนึ่งในสิ่งที่ผู้นำประสบความสำเร็จมีเหมือนกัน คือ พวกเขามีวิสัยทัศน์ และสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่นเชื่อในวิสัยทัศน์นั้น ซึ่งหมายความว่าผู้นำดิจิทัลต้องเป็นนักเล่าเรื่องที่เยี่ยมยอด เนื่องจากมีเรื่องราว มีอารมณ์ความรู้สึกซึ่งช่วยให้ผู้นำดิจิทัลเชื่อมต่อและกระตุ้นผู้เรียน การแบ่งปันวิสัยทัศน์และความเชื่อ ช่วยให้เขาได้รับผู้ติดตามก่อนในขณะที่ให้เวลามากพอที่จะทำให้พวกเขาค้นเคยกับเทคโนโลยีใหม่

3. ต้องทดลองและพัฒนา ผู้นำดิจิทัลไม่ควรกลัวที่จะเสี่ยงหรือล้มเหลว นวัตกรรมและความก้าวหน้าไม่สามารถทำได้ ซึ่งหมายความว่าพวกเขาจะต้องสร้างสภาพแวดล้อมที่บุคลากรได้รับอนุญาตให้ล้มเหลวและทำผิดพลาดโดยไม่มีผลกระทบ สิ่งนี้กระตุ้นให้พวกเขาทดลองและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ พวกเขาว่าส่วนหนึ่งของกลยุทธ์ดิจิทัล คือ การเปลี่ยนวิธีการจัดการโครงสร้างองค์กรแบบลำดับที่มีการแบ่งอย่างเข้มงวดระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชามักจะเป็นอุปสรรคต่อการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล

4. ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก ผู้นำดิจิทัลทำหน้าที่เป็นสื่อกลางระหว่างผู้อพยพดิจิทัล ผู้ที่ไม่ได้เติบโตจากอินเทอร์เน็ตและสื่อใหม่ ๆ และชาวพื้นเมืองดิจิทัล ผู้ที่ใช้อินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีใหม่มาพร้อมกับการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้องค์กรประสบความสำเร็จในการเปลี่ยนเป็นองค์กรดิจิทัล มันเป็นสิ่งสำคัญที่ไม่มีใครถูกทอดทิ้ง ผู้นำดิจิทัลต้องค้นหากลยุทธ์เพื่อลดช่องว่างดิจิทัล

และเพื่อให้แน่ใจว่าทุกคนในองค์กรได้รับประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลง วิธีการที่เป็นไปได้อาจเป็นการให้คำปรึกษาแบบย้อนกลับ พี่เลี้ยงดิจิทัลเป็นผู้ให้คำปรึกษาและโค้ชอย่างมีประสิทธิภาพ

5. การบรรจุและพัฒนาคนที่มีความสามารถ ภารกิจของผู้นำดิจิทัล คือ การสร้างโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลและวิถีกระบวนการและเครื่องมือใหม่ที่สอดคล้องกับเป้าหมายและกลยุทธ์ การเปลี่ยนแปลงระบบดิจิทัลไม่ควรเป็นเรื่องที่น่าเบื่อ แต่ควรเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรและทุกคนสิ่งสำคัญ คือ การสื่อสารประโยชน์ของเทคโนโลยีและกระบวนการใหม่ให้กับทีมและเสนอการฝึกอบรมและการฝึกสอนที่เพียงพอเพื่อสร้างความคุ้นเคยให้กับบุคคล

DigCompEdu (2019) องค์ประกอบองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลไว้ว่า การวินิจฉัยและปรับปรุงระบบดิจิทัลของครูความสามารถขึ้นอยู่กับความสามารถที่อธิบายไว้ในโครงการ DigComp สำหรับประชาชนทุกคน และ European Framework for the Digital Competence for Educators (DigCompEdu) เป็นพื้นฐานของที่ใช้ในปัจจุบันสำหรับการประเมินความสามารถด้านดิจิทัลของครู ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมอย่างมืออาชีพ
2. การบริหารทรัพยากรดิจิทัล
3. การเรียนการสอน
4. การประเมิน
5. การเพิ่มขีดความสามารถของผู้เรียน
6. อำนาจความสะดวกด้านดิจิทัลของผู้เรียน

Sheninger (2019) ได้เสนอองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครู ซึ่งประกอบไปด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้

1. วิสัยทัศน์ กำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีในการปรับปรุงโรงเรียน ซึ่งจะช่วยสร้างทิศทางการบูรณาการเทคโนโลยีในการเรียนการสอน และเป็นแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการศึกษา
2. ความร่วมมือทางดิจิทัล สร้างวัฒนธรรมที่สนับสนุนการทำงานร่วมกัน โดยการส่งเสริมให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้เทคโนโลยีในห้องเรียน
3. การพัฒนาวิชาชีพ มีการฝึกอบรมและการสนับสนุนในการบูรณาการเครื่องมือดิจิทัลเพื่อให้ครูสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. การสื่อสาร ครูสามารถใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างการสื่อสารภายในชุมชนโรงเรียน เช่น การใช้โซเชียลมีเดียในการสื่อสารกับนักเรียน ผู้ปกครอง และเพื่อนร่วมงาน เพื่อให้ข้อมูลและข่าวสารต่าง ๆ ได้รับการเผยแพร่อย่างมีประสิทธิภาพ

5. การประชาสัมพันธ์ การจัดการภาพลักษณ์ของโรงเรียนผ่านสื่อสังคมออนไลน์และสื่อดิจิทัลอื่น ๆ จะช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งช่วยส่งเสริมการรับรู้ในเชิงบวกเกี่ยวกับโรงเรียน

6. การสร้างแบรนด์ สร้างเอกลักษณ์ดิจิทัลที่เป็นเอกลักษณ์ของโรงเรียน โดยการเน้นคุณค่าและความสำเร็จที่โรงเรียนมี รวมถึงการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในด้านการเรียนการสอนเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่น่าจดจำในสายตาของนักเรียนและชุมชน

INTEF's for Teacher Digital Competence (2020) กล่าวถึงองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลไว้ว่า องค์การที่รับผิดชอบในการควบคุมความสามารถด้านดิจิทัลของครู คือ สถาบันเทคโนโลยีการศึกษาและการฝึกอบรมครู (INTEF) สำหรับความสามารถด้านดิจิทัลของครู (MCCDD) ดังนี้

1. การรู้สารสนเทศและข้อมูล
2. การสื่อสารและการทำงานร่วมกัน
3. การสร้างเนื้อหาดิจิทัล
4. ความปลอดภัย
5. การแก้ปัญหา

จิรพล สังข์โพธิ์ และคณะ (2560) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลไว้ดังนี้

1. วิสัยทัศน์ (Vision) ผู้นำต้องทำการยอมรับและนำเทคโนโลยีเข้ามาเปลี่ยนแปลงในองค์กร
2. การสื่อสารที่สร้างแรงบันดาลใจ (Inspirational communication) ผู้นำในยุคดิจิทัลจะต้องทำการสื่อสารเพื่อให้บุคลากรเกิดการบรรลุวิสัยทัศน์ที่วางไว้
3. การกระตุ้นทางปัญญา (Intelligent stimulation) ผู้นำองค์กรในยุคดิจิทัลจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาและเปิดโอกาสให้บุคลากรในองค์กรได้ร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในองค์กร
4. ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน (Supportive leadership) ผู้นำในองค์กรให้ความเป็นกันเองและเข้าใจความถนัดของบุคลากรในองค์กรโดยทำการเปิดโอกาสให้มีการอบรมมิติการให้ความสำคัญแก่ พนักงาน (Personal recognition) มีการให้คำชมเชย เข้าใจถึงศักยภาพและทำการสนับสนุนในด้านของความคิดให้กับบุคลากร
5. ความหลากหลายของคนในองค์กร (Diversity) ภาวะผู้นำในองค์กรยุคดิจิทัลต้องทำการเรียนรู้ มีการเปิดโอกาส มีการยอมรับและแสดงความคิดเห็นการให้รางวัลให้กับคนต่างยุคต่างสมัย

กนกอร สมปราชญ์ (2562) กล่าวถึงองค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัล ประกอบไปด้วย

- 1) การสร้างความตระหนัก (Awareness Building) ถึงความสำคัญของ ICT ต่อการช่วยบรรลุ

ความสำเร็จ 2) ทักษะการระดมทรัพยากร (Resource Mobilizing Skills) เพื่อให้มี การใช้ ICT อย่างแพร่หลาย 3) ทักษะการปฏิบัติการ (Operational Skills) มีกิจกรรมการบริการ เพื่อจัดการและการใช้งาน ICT และ 4) ภาวะผู้นำเชิงโครงสร้าง (Structural Leadership) เป็นการปฏิวัติสารสนเทศที่ไม่ใช่เพียงแค่การใช้ ICT แต่ยังเป็นการเคลื่อนตัวไปสู่รูปแบบใหม่ของการกระจายสู่สังคมดิจิทัล ดังนั้น องค์ประกอบหลักที่สำคัญของภาวะผู้นำดิจิทัล ประกอบด้วย

1. วิสัยทัศน์ผู้นำแบบดิจิทัล
2. การพัฒนาวิชาชีพของผู้บริหารและบุคลากร
3. สมรรถนะและความสามารถทางดิจิทัลของผู้บริหาร
4. การสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้
5. จริยธรรมองค์การและสังคมดิจิทัล

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของนักวิชาการ ได้แก่ Picciano (2002), Reeves (2006), Kearney (2015), Zhu (2016), Redeckery & Punie (2017), Tran (2017), DigCompEdu (2019), Sheninger (2019), INTEF's for Teacher Digital Competence (2020), จิรพล สังข์โพธิ์ และคณะ (2560), และกนกอร สมปราชญ์ (2562) สามารถวิเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัล ปรากฏดังตาราง 1

ตาราง 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัล

นักวิชาการ องค์ประกอบ ภาวะผู้นำดิจิทัล	Picciano (2002)	Reeves (2006)	Kearney (2015)	Zhu (2016)	Redekery & Punie (2017)	Tran (2017)	DigCompEdu (2019)	Sheninger (2019)	INTEF ¹ s for Teacher Digital Competence (2020)	จิรพล สังข์โพธิ์ และคณะ (2560)	กนกอร สมปราชญ์ (2562)	ความถี่
1. การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล	✓	✓		✓		✓		✓		✓	✓	7*
2. การสอนบูรณาการ ดิจิทัล	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			8*
3. การตัดสินใจและการ สื่อสาร	✓					✓		✓	✓	✓		5
4. จริยธรรมและกฎหมาย		✓							✓		✓	3
5. ความร่วมมือทางดิจิทัล		✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓		7*
6. การบริหารทรัพยากร ดิจิทัล		✓	✓	✓	✓	✓	✓					6
7. การวัดและประเมินผล					✓		✓					2
8. การเพิ่มขีด ความสามารถของผู้เรียน					✓		✓					4
9. การทดลองและพัฒนา						✓					✓	2
10. การประชาสัมพันธ์								✓				1
11. การสร้างเครือข่าย ดิจิทัล										✓	✓	2

จากตาราง 1 การสังเคราะห์ภาวะผู้นำดิจิทัลพบว่ามีตัวชี้วัด จำนวน 11 องค์ประกอบ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพิจารณาคัดเลือกองค์ประกอบที่มีความสอดคล้องกับภาวะผู้นำดิจิทัลของครูที่มีความถี่ตั้งแต่ 7 ขึ้นไป เพื่อนำไปสร้างเครื่องมือในการวิจัยและกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย จำนวน 3 องค์ประกอบ คือ 1.การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล 2.การสอนบูรณาการดิจิทัล และ 3.ความร่วมมือทางดิจิทัล ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล

Tran (2017) กล่าวว่า วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัลเป็นสิ่งที่ผู้นำประสบความสำเร็จมีเหมือนกัน คือ พวกเขามีวิสัยทัศน์และสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่นเชื่อในวิสัยทัศน์ ซึ่งหมายความว่า ผู้นำดิจิทัลต้องเป็นนักเล่าเรื่องที่ยอดเยี่ยม เนื่องจากเรื่องราวมีอารมณ์ความรู้สึก ซึ่งช่วยให้ผู้นำดิจิทัลเชื่อมต่อและกระตุ้นผู้เรียน การแบ่งปันวิสัยทัศน์และความเชื่อช่วยให้เขาได้รับผู้เข้ามาก่อนในขณะที่ให้เวลามากพอที่จะท าให้พวกเขาคุ้นเคยกับเทคโนโลยีใหม่

Digital marketing institute (2018) ได้กล่าวว่า ความเป็นผู้นำเป็นปัจจัยที่ผลักดันให้เกิดความสำเร็จในยุคของเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลง จะต้องมีทักษะสำคัญ นั่นคือการมีวิสัยทัศน์

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) กล่าวว่า ตัวบ่งชี้ของความเป็นครุมีอาชีพที่มีวิสัยทัศน์ คือ

1. มีความรู้อย่างแท้จริงในเรื่องที่ทำ รู้หลักวิชา ที่ไปที่มาของเรื่องที่ทำอย่างรอบด้าน และสามารถคาดคะเนเพื่อหาทางแก้ไขได้ในกรณีที่มีเหตุผิดปกติเกิดขึ้น
2. มีความสามารถในการประยุกต์ความรู้ไปใช้ได้อย่างเหมาะสม ความสามารถนี้จะเกิดขึ้นได้จากประสบการณ์ ไหวพริบ ปฏิภาณ จนกลายเป็นความเชี่ยวชาญพิเศษที่คนทั่วไปไม่มี
3. มีความสามารถในการประสานสัมพันธ์ที่ดีกับผู้รับบริการ สื่อสาร ทำความเข้าใจได้ดี มีการสนทนาที่สร้างสรรค์ รู้จักอดทน อดกลั้นเพื่อที่จะได้ทำผลงานที่ตอบสนองความต้องการได้ถูกต้อง
4. มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ จากการรับทราบข่าวสารข้อมูล ความเคลื่อนไหวทั่วโลกในเวลาอันรวดเร็ว เพื่อสร้างทางเลือกเชิงนโยบายให้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป
5. สามารถวิเคราะห์ องค์กรหรืองานในภาพรวมและดำเนินการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนางานอย่างเป็นระบบ

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2554) ได้อธิบายถึงคุณลักษณะของผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ คือ ต้องมีการกำหนดเป้าหมาย กำหนดสาระของเป้าหมาย และกำหนดวิธีการตามเป้าหมาย ซึ่งประกอบด้วย

1. มีความสามารถในการสร้างวิสัยทัศน์
2. ความสามารถในการเผยแพร่วิสัยทัศน์
3. ความสามารถในการปฏิบัติตามเป้าหมายของวิสัยทัศน์
4. การเป็นแบบอย่างที่ดี

ณิรดา เวชญาลักษณ์ (2560) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการที่ผู้นำหรือผู้ที่มีภาวะผู้นำได้กระทำการชักจูง จูงใจในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้เพื่อนร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชาให้

ความเต็มใจ พร้อมใจในการกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ต้องการผู้นำดิจิทัลในอนาคตจึงควรประกอบด้วย ความสามารถเชิงวิสัยทัศน์

กล่าวโดยสรุป การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมของครูที่มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน ว่าต้องการพัฒนาไปในทิศทางใด สามารถสร้างภาพในอนาคตของการจัดการเรียนการสอนในการนำเทคโนโลยีมาใช้ประยุกต์ได้ชัดเจน มีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน มีการประชาสัมพันธ์ และสามารถวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา และทำงานอย่างเป็นระบบ

2. การสอนบูรณาการดิจิทัล

Besenski (2013) ได้ให้ความหมายว่า การสอนบูรณาการดิจิทัล หมายถึง ภาวะผู้นำการศึกษาที่จะทำให้การสอนเป็นไปอย่างราบรื่น รวมทั้ง บทบาทสำคัญในการพัฒนาการสอนและการเรียนรู้

Fullan (2013) กล่าวถึงการบูรณาการในบริบทของการศึกษาว่าเป็นการผสมผสานระหว่าง 1) เทคโนโลยี (Technology) 2) การสอน (Pedagogy) และ 3) ความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง (Change Knowledge) เพื่อสร้างการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและความหมายมากขึ้น การบูรณาการทั้งสามสิ่งนี้จำเป็นต้องมีการออกแบบและการวางแผนอย่างรอบคอบ โดยการบูรณาการเทคโนโลยีไม่ใช่เพียงแค่การนำเครื่องมือดิจิทัลเข้ามาใช้ ต้องมีการปรับกระบวนการสอนและการเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนรู้ของนักเรียนด้วย

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2559) ได้ให้ความหมายว่า การเรียนการสอนและส่งเสริมความสามารถของนักเรียน หมายถึง ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะยุคดิจิทัลใช้เทคโนโลยีให้เป็นเพื่อเรียนรู้เนื้อหาและทักษะ และได้เรียนรู้วิธีการเรียนรู้

สุวรรณี กิตติยานนท์ (2562) กล่าวถึงการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศ ควรเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนที่มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ โดยต้องมีการเชื่อมโยงเนื้อหาหลักสูตรกับเทคโนโลยีที่เหมาะสม

กล่าวโดยสรุป การสอนบูรณาการดิจิทัล หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ครูนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน มีการวัดและประเมินผลด้วยเทคโนโลยี และใช้เทคโนโลยีในการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา ชีตความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3. ความร่วมมือทางดิจิทัล

Diehl (1990) ความร่วมมือ มีองค์ประกอบดังนี้ 1) สิ่งกระตุ้น (Incentive) 2) ความเชื่อถือไว้วางใจ (Trust) 3) กล้าเสี่ยง (Risk-Tasking) กล้าที่จะยอมรับความเสี่ยง 4) ความมุ่งมั่น (Commitment) 5) ความเต็มใจเปลี่ยนแปลง (Willingness to Change) ยอมรับการเปลี่ยนแปลง

Friend and Cook (2010) กล่าวถึงองค์ประกอบของความร่วมมือมี ดังนี้

- 1) ความมุ่งมั่น (Personal Commitment) 2) ทักษะการสื่อสาร (Communication Skill)
- 3) การมีปฏิสัมพันธ์กัน (Interaction Process) 4) มีรูปแบบการทำงานร่วมกัน 5) ความน่าพึงพอใจ (Content)

Redmond (2017) กล่าวถึง 6 องค์ประกอบของความร่วมมือดิจิทัลที่ประสบความสำเร็จ มี 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) แรงจูงใจ (Motivation) 2) การสื่อสาร (Communication) 3) ความหลากหลาย (Diversity) 4) การแชร์ (Sharing) เช่น ปฏิทินเวลา การแบ่งปันร่วมกัน การนัดหมายภารกิจต่าง ๆ 5) การสนับสนุน (Support) โดยการสนับสนุนซึ่งกันและกัน การแสดงความเห็นในสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนความก้าวหน้าในทีม 6) การแก้ปัญหา (Problem-Solving)

จุฑาทิพย์ สร้างสุวรรณ (2548) กล่าวถึงตัวบ่งชี้ของความร่วมมือ มีดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมและการแบ่งงาน คือการมอบความรับผิดชอบร่วมกัน 2) การมีเป้าหมายร่วมกัน การตระหนักและรับรู้เป้าหมายของกลุ่ม 3) การเอาใจใส่แก้ปัญหาาร่วมกัน คือ แสดงความรับผิดชอบ ต่อการแก้ไขปัญหากลุ่ม 4) การมีอำนาจควบคุมร่วมกัน 5) การรับผิดชอบต่อหน้าที่ 6) การเคารพสิทธิ์ในการตัดสินใจของผู้อื่น 7) การแบ่งปันข้อมูลข่าวสาร คือ การให้ข้อมูลเอกสารความรู้ สารสนเทศที่เป็นประโยชน์กับสมาชิก

ภัทรวรรณ นิลแก้วบรรวิษณ์ (2559) กล่าวถึงองค์ประกอบของความร่วมมือ มีดังนี้

- 1) การช่วยเหลือแบ่งปัน 2) ความรับผิดชอบร่วมกัน 3) การสื่อสารและยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน 4) การระดมสมองและการแก้ปัญหา ระบุความต้องการ วางแผน ปฏิบัติงาน และประเมินผล

กล่าวโดยสรุป ความร่วมมือทางดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมของครูที่แสดงออกถึงการทำงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ มุ่งมั่นในการทำงาน มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการทำงานกันอย่างเปิดเผย สนับสนุนซึ่งกันและกัน มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน มีการสร้างเครือข่าย พัฒนาทีมเพื่อดำเนินงาน แก้ไขปัญหา ให้ประสบความสำเร็จตามที่ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้

การพัฒนาครู

1. ความหมายของการพัฒนาครู

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช (2548) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาครูว่า เป็นกรรมวิธีต่าง ๆ ที่มุ่งเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ ทักษะและความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง เพื่อสามารถปฏิบัติหน้าที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้แล้วการพัฒนาบุคลากรยังมีความมุ่งหมายที่จะพัฒนาทัศนคติของผู้ปฏิบัติให้เป็นไปในทางที่ดี มีขวัญกำลังใจในการทำงานและมีความคิดที่ปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2554) ได้กล่าวไว้ว่า ครูต้องพัฒนาการสอนใหม่ให้มีคุณค่าและสอดคล้องกับโลกยุคใหม่ คำนึงถึงหลักคิด 4 ประการ คือ มองปัญหาที่จะศึกษาเรียนรู้ (Problem – based) สอนโดยนำการวิจัยมาแก้ปัญหา (Research – based) ผลของการเรียนการสอนโดยกระบวนการวิจัยค้นคว้าจะต้องออกมาเป็นผลผลิต (Productivity – based) และนำผลผลิตนั้นมาวิเคราะห์วิจารณ์อย่างดีจนตกผลึกในความรู้ (Crystal – based) แล้วกระบวนการเหล่านี้มาผสมผสานกันเพื่อพัฒนาผู้เรียน

ทิตินา แคมมณี (2557) ได้กล่าวไว้ว่า ครูต้องพัฒนาการสอนอยู่เสมอ ไม่มีวิธีการสอนวิธีใดที่ดีที่สุด ครูควรเลือกวิธีการสอนที่หลากหลาย เพราะจะช่วยให้การสอนบรรลุผลการศึกษาที่ผู้สอนมี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนยิ่งมากเท่าไรก็จะช่วยให้มีทางเลือกมากขึ้นเท่านั้น ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนอยู่เสมอ

2. หลักการพัฒนา

Lombardo (1996) กล่าวว่า หลักการพัฒนาศักยภาพตามกรอบ 70 : 20 : 10 เป็นสูตรที่เกิดขึ้นจากงานวิจัยของ Morgan McCall และคณะจากสถาบัน Center for Creative Leadership (CCL) ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งในภายหลัง 2 คณะทำงานนั้น คือ Michael M.Lombardo และ Robert W. Eichinger ได้ตีพิมพ์หนังสือที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยดังกล่าว เรื่อง The Career Architect Development Planner จนกลายเป็นสูตรที่โด่งดัง และมักถูกนำมาอ้างถึงว่าการที่เราจะพัฒนาศักยภาพได้จริงๆ นั้น มีสัดส่วนขององค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาดังกล่าวตามอัตราส่วน 70 : 20 : 10 ซึ่งสูตรนี้มองว่าการที่ปัจเจกบุคคลจะสามารถพัฒนาตนเองได้จาก กิจกรรมพื้นฐาน 3 ส่วนด้วยกัน โดยมีสัดส่วน 3 ส่วน ดังนี้

1. ร้อยละ 70 คือ อัตราส่วนของกิจกรรมที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาดังกล่าวจากประสบการณ์ (Experience) ของการเรียนรู้และพัฒนาผ่านภารกิจในงานแต่ละวัน การได้ทำงานหรือได้รับมอบหมายงานที่ท้าทาย และการลงมือปฏิบัติ
2. ร้อยละ 20 คือ อัตราส่วนของกิจกรรมที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาดังกล่าวจากการค้นคว้า (Exposure) ของการเรียนรู้และพัฒนาผ่านการสอนแนะ การทำงานร่วมกับเครือข่าย หรือการเรียนรู้จากการทำงานร่วมกับผู้อื่น การเรียนรู้จากบุคคลอื่น ๆ
3. ร้อยละ 10 คือ อัตราส่วนของกิจกรรมที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาดังกล่าวจากการเรียน (Education) ของการศึกษาเรียนรู้และพัฒนาผ่านการเรียนในสถานศึกษาอย่างเป็นทางการ หรือผ่านหลักสูตร และโปรแกรมต่าง ๆ

Jennings and Wagnier (2011) กล่าวว่า หลักการพัฒนาบุคลากรหรือบุคคลในองค์กร อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต้องปฏิบัติตามกรอบ 70 : 20 : 10 ซึ่งมีแนวความคิดพัฒนามา จากวิจัยของ McCall, Eichinger และ Lombardo โดยแบ่งออก 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 (70) ประสบการณ์การเรียนรู้จากที่ทำงาน (Challenge Assignment) การเรียนรู้และการพัฒนาผ่านงานแบบวันต่อวันกับความท้าทายและการปฏิบัติ

ส่วนที่ 2 (20) การเรียนรู้ทางสังคม (Developmental Relationship) การเรียนรู้และการพัฒนาที่ผ่านคนอื่นการแลกเปลี่ยนความรู้

ส่วนที่ 3 (10) การเรียนรู้ผ่านการฝึกอบรม (Coursework and Training) หลักสูตร การพัฒนาหลักการพัฒนาบุคลากรตามกรอบ 70 : 20 : 10 สามารถใช้ได้ในทุกภาคและต้องคำนึงถึง ขนาดเนื่องจากลักษณะแบบองค์รวมและความคล่องตัวขององค์กร

สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร (2561) ได้กำหนดให้ใช้หลักการพัฒนา 70:20:10 Learning Model รูปแบบการเรียนรู้และพัฒนา Model 70 : 20 : 10 ซึ่งหมายถึง รูปแบบ การเรียนรู้และพัฒนาที่ผสมผสานกัน 3 รูปแบบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ทรัพยากรบุคคล ของกรุงเทพมหานครได้เรียนรู้ได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนี้

1. รูปแบบ 70 : การเรียนรู้และพัฒนาจากการลงมือทำ (Experiential Learning) เป็นการสร้างประสบการณ์จากการทำงานจริง โดยต้องมีการออกแบบให้การทำงาน ในแต่ละวัน ให้เป็นการเรียนรู้จากงานที่ปฏิบัติ (On the job Training) หรืออาจจะมาจากการได้รับมอบหมาย งานใหม่ ๆ ที่ท้าทาย (Project Assignment) การเพิ่มปริมาณงาน (Job Enlargement) การหมุนเวียนงาน (Job Rotation) การติดตาม/สังเกต (Job Shadowing) การทำกิจกรรม (Activity) การเป็นวิทยากรภายใน (Internal Trainer) การดูงานนอกสถานที่ (Site Visit) การเปรียบเทียบกับองค์กรอื่น (Benchmarking) การลงมือแก้ไขปัญหา (Problem-Solving) การทำงานเป็นทีม (Team-Working) รวมทั้งการจัดทำคู่มือในการทำงาน เอกสารต่าง ๆ เพื่อให้ ผู้ปฏิบัติงานสามารถค้นหาและเรียนรู้ด้วยตนเองได้ การพัฒนาในรูปแบบนี้ยังหมายถึงการเรียนรู้ ด้วยตนเองตามความสนใจจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ความรู้ออนไลน์ทั่วไปที่ไม่เป็นหลักสูตร ฝึกอบรมมีแนวทางดำเนินการด้วยรูปแบบต่าง ๆ

2. รูปแบบ 20 การเรียนรู้และพัฒนาจากบุคคลอื่น เช่น การ Coaching และการเป็น พี่เลี้ยง (Mentoring Program) การให้คำปรึกษาแนะนำ (Consulting) การฝึกงานกับผู้เชี่ยวชาญ ในงาน (Counterpart) การประชุมทีม (Team Meeting) การให้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback) โดยหัวหน้าหรือผู้บริหาร เป็นต้น

3. รูปแบบ 10 การเรียนรู้และพัฒนาจากการฝึกอบรม (Training) ที่เป็นการอบรม อย่างเป็นทางการทั้งรูปแบบ Classroom training และ E-Learning (ที่เป็นหลักสูตรฝึกอบรม)

การสัมมนา (Meeting/Seminar) และการให้ทุนการศึกษา (Scholarship) รูปแบบการเรียนรู้จะเป็นสัดส่วน 10% จากภาพรวมของการพัฒนาทั้งหมด เพราะเชื่อว่าการที่คนเราจะได้เรียนรู้และเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ได้ต้องมีการพัฒนาด้วยวิธีอื่นเพิ่มเติมจากการฝึกอบรม ทั้งนี้ ต้องพิจารณาว่าหัวข้อความรู้เรื่องใดที่ยังจำเป็นต้องพัฒนาด้วยการฝึกอบรมก็ต้องคงไว้ แต่อาจลดการบรรยายเพื่อเพิ่มการพัฒนาด้วยรูปแบบอื่น

ประคัลภ์ ปันพลงกูร (2555) ได้กล่าวถึง การเรียนรู้แบ่งออกเป็น 3 แบบ เพื่อให้ได้เรียนรู้ได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยกำหนดเป็นแนวทางไว้ ดังนี้

1. 70% ของการเรียนรู้และพัฒนาจากการลงมือทำ ได้ทดลองทำ (Experiential Learning) ก็คือเรียนรู้ผ่านจากประสบการณ์จริงจากการทำงานจริง ซึ่งถ้าจะกำหนดแนวทางในการเรียนรู้ด้วยวิธีนี้ก็จะต้องมีการออกแบบให้การทำงานทุกวัน ทำให้มีโอกาสดูแลเรียนรู้จากหน้างานจริง ๆ ตลอดเวลา หรืออาจจะมาจากการได้รับมอบหมายงานใหม่ ๆ จากนาย ซึ่งต้องลงมือทำหรือเป็นการได้รับโอกาสในการทำงานใหม่ ๆ จากหัวหน้า เป็นต้น รวมทั้งต้องมีการจัดทำคู่มือในการทำงานเอกสารต่าง ๆ ที่ทำให้สามารถที่จะค้นหาและเรียนรู้ด้วยตนเองได้

2. 20% ของการเรียนรู้มาจากการพัฒนาจากบุคคลอื่น ๆ ซึ่งก็คือ เรื่องของการ Coaching การได้รับ Feedback จากหัวหน้าของตนเอง หรือจากบุคคลที่เกี่ยวข้องในการทำงาน ในบางครั้งก็อาจใช้การประชุมทีม เพื่อที่จะได้เรียนรู้ซึ่งกันและกันในที่งาน ซึ่งวิธีการเหล่านี้ก็คือเป็นการเรียนรู้จากบุคคลอื่น ๆ รอบข้าง

3. 10% ของการเรียนรู้มาจากการเข้าอบรมอย่างเป็นทางการ รูปแบบการเรียนรู้จะเน้นการอบรมอย่างเป็นทางการน้อยมากก็คือแค่เพียง 10% เท่านั้น เพราะเขาเชื่อว่า การที่คนเราจะได้เรียนรู้และเข้าใจเรื่องนั้น ๆ ได้จริง ๆ นั้น ไม่ใช่มาจากการฝึกอบรม แต่จะมาจากการเรียนรู้ด้วยตนเองและจากผู้อื่นที่มีประสบการณ์ตรงมากกว่าจากการเข้าห้องเรียน

จากการศึกษาหลักการพัฒนาจากนักวิชาการต่าง ๆ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า หลักการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของครู ประกอบด้วย 3 ส่วนสำคัญ โดยแบ่งตามสัดส่วน 70 : 20 : 10 ได้แก่ 1) 70% การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง 2) 20% การเรียนรู้จากผู้อื่น และ 3) 10% การเรียนรู้ผ่านหลักสูตร

3. วิธีการพัฒนาครู

Sparks Jr (1984) ได้กล่าวไว้ว่า วิธีการพัฒนาครูเป็นการพัฒนาวิชาชีพ ประกอบด้วย 7 รูปแบบ ดังนี้

1. การฝึกอบรม (Training model) เป็นรูปแบบที่ทุกคนต่างมีประสบการณ์ ซึ่งการฝึกอบรมนี้อาจเป็นการนำเสนอและการอภิปรายผลงาน การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนา การสาธิต บทบาทสมมุติ การจำลองสถานการณ์ หรือการสอนระดับจุลภาค เป็นต้น

2. รูปแบบการสังเกตหรือการประเมิน (Observation/assessment Model) อาจเป็นการสังเกตคนอื่นหรือคนอื่นสังเกตตัวเรา อาจเป็นรายเดี่ยวหรือเป็นกลุ่มเพื่อให้ได้ผลสะท้อนกลับ (Feedback)

3. รูปแบบการให้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการพัฒนาหรือการปรับปรุง (Involvement in a Development Improvement Process Model) เพราะการพัฒนาหรือปรับปรุงเรื่องใดเรื่องหนึ่งจำเป็นต้องอาศัยความรู้ใหม่ ๆ ทักษะใหม่ ๆ จะทำให้ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมนั้น ต้องมีการศึกษาหาความรู้และพัฒนาทักษะเพิ่มเติม มีโอกาสในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตลอดจนมีการตัดสินใจร่วม และผลจากการมีส่วนร่วมนั้น จะทำให้เกิดความรู้สึกการมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของและการมีพันธะผูกพันต่อการนำไปปฏิบัติให้บรรลุผล ซึ่งจะก่อประโยชน์ต่อการพัฒนาหรือปรับปรุงในเรื่องนั้น ๆ ด้วย

4. รูปแบบการศึกษาเป็นกลุ่ม (Study Groups Model) ในกรณีที่โรงเรียนต้องการหาทางแก้ปัญหาหลักร่วมกันจากทุกคนทุกฝ่าย โดยหากปัญหาหลักนั้นสามารถแยกย่อยเป็นหลายประเด็น จะแบ่งออกเป็นกลุ่ม ๆ อาจจะมีกลุ่มละ 4 – 6 ราย เพื่อศึกษาวิเคราะห์ประเด็นปัญหา ในส่วนของกลุ่มนั้น ในตอนท้ายเมื่อมีการนำเสนอและแลกเปลี่ยนผลการวิเคราะห์ของแต่ละกลุ่มร่วมกันจะก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความเห็นและข้อมูล ก่อให้เกิดการเรียนรู้ และก่อให้เกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ซึ่งก็ถือว่าเป็นการพัฒนาวิชาชีพอีกรูปแบบหนึ่ง

5. รูปแบบการสืบค้นหรือการวิจัยปฏิบัติการ (Inquiry/action Research Model) เป็นความพยายามที่จะแก้ปัญหา หรือหาคำตอบในข้อคำถามที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน ซึ่งอาจกระทำได้ในระดับบุคคล ระดับกลุ่ม หรือระดับโรงเรียน และสามารถกระทำได้หลายวิธี แต่โดยทั่วไปมีขั้นตอนดังนี้ 1) กำหนดหรือเลือกปัญหาหรือคำถามที่สนใจ 2) รวบรวม จัดกระทำและแปลความในข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้น 3) ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 4) กำหนดทางเลือกเพื่อปฏิบัติ 5) ลงมือปฏิบัติและสรุปเป็นเอกสาร

6. รูปแบบการพัฒนาตนเอง (Individually Guided Activities Model) โดยแต่ละบุคคลจะกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาวิชาชีพของตนเอง แล้วเลือกกิจกรรมเพื่อปฏิบัติ ที่เชื่อว่าจะช่วยให้บรรลุผลสำเร็จ เป็นรูปแบบที่มีข้อตกลงเบื้องต้นว่า บุคคลสามารถจะตัดสินใจถึงความต้องการจำเป็นในการเรียนรู้ของตนเองได้ดีที่สุด สามารถที่จะกำหนดทิศทางและริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเองได้และมีแรงจูงใจในตนเองได้มากขึ้น จากการที่ได้มีโอกาสได้ริเริ่มและวางแผนในกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

7. รูปแบบการเป็นพี่เลี้ยง (Mentoring Model) นิยมจับคู่กันระหว่างผู้ที่มีประสบการณ์และประสบผลสำเร็จแล้วกับบุคคลที่เริ่มงานใหม่หรือที่มีประสบการณ์น้อยกว่า โดยให้มีการอภิปรายกันถึงจุดมุ่งหมายในการพัฒนาวิชาชีพ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและกลยุทธ์ที่จะให้การปฏิบัติที่มีประสิทธิผล การสะท้อนถึงวิธีการที่ใช้กันอยู่ การสังเกตการณ์ทำงาน และการใช้เทคนิคเพื่อการปรับปรุงแก้ไข

Fullan (2015) ได้กล่าวไว้ว่า วิธีการพัฒนาครูเป็นกิจกรรม การพัฒนาบุคลากรหรือการพัฒนาบุคคล (Individual Development) สามารถกระทำได้โดย

1. การฝึกอบรม (Training)
2. การศึกษา (Education)
3. การพัฒนาตนเอง (Development)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2548) กล่าวว่า วิธีการพัฒนาบุคลากรมีหลายวิธี ได้แก่

1. สนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรเป็นรายบุคคลได้รับการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เช่น การส่งไปฝึกอบรมหลักสูตรต่าง ๆ หรือศึกษาต่อ
2. จัดให้มีการประชุม อบรม สัมมนา เป็นหมู่คณะโรงเรียน
3. จัดให้มีการศึกษาคูงานหรือแลกเปลี่ยนบุคลากรภายในกลุ่มโรงเรียน
4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาการเรียนรู้ โดยสร้างนวัตกรรมสื่อและ การใช้เทคโนโลยีประกอบการเรียนรู้

วีระชัย จิระชาติ (2558) ได้ให้ความคิดเห็นว่า การเสริมสร้างและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา มีรูปแบบและวิธีการการเสริมสร้างและพัฒนา ดังนี้

1. การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา มุ่งเน้นให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานตำแหน่ง และมาตรฐานวิชาชีพทั้งสมรรถนะหลัก (Core Competency) สมรรถนะการปฏิบัติงานในหน้าที่ (Functional Competency) และสมรรถนะเฉพาะตามกลุ่มสาระ (Specification Competency) ตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด
2. รูปแบบของการเสริมสร้างและพัฒนา มุ่งเน้นการสร้างเครือข่ายที่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่ สคปศ. กำหนดให้กระจายอยู่ทั่วประเทศเพื่อความสะดวกในการเข้ารับการพัฒนาของครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งที่เป็นองค์กรเครือข่าย บุคคลเครือข่าย และเครือข่ายทางไกล
3. วิธีการเสริมสร้างและพัฒนาต้องมีความหลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการพัฒนาของครูและบุคลากรทางการศึกษา แต่มุ่งเน้นวิธีการพัฒนาที่ใช้โรงเรียน/หน่วยงานเป็นฐาน (School Based Development/Inside Based Development) เป็นสำคัญ

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสาร ของนักวิชาการ ได้แก่ Sparks Jr (1984), Fullan and Michael (2015), สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2548) และวีระชัย จิระชาติ (2558) สามารถสังเคราะห์วิธีการพัฒนาครู ดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 การสังเคราะห์วิธีการพัฒนาครู

นักวิชาการ วิธีการพัฒนาครู	Sparks Jr (1984)	Fullan and Michael (2015)	สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(2548)	วีระชัย จิระชาติ (2558)	ความถี่
1 การเรียนรู้ด้วยตนเอง	✓	✓	✓	✓	4*
2. การฝึกอบรม	✓	✓	✓	✓	4*
3. การศึกษาดูงาน	✓	✓	✓	✓	4*
4. การประเมิน	✓				1
5. การมีส่วนร่วมในการพัฒนา	✓				2
6. การวิจัยปฏิบัติการ	✓				1
7. การเป็นพี่เลี้ยง	✓				1
8. การประชุมสัมมนา			✓		1

จากตาราง 2 การสังเคราะห์วิธีการพัฒนาครูพบว่ามี 8 วิธี ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพิจารณาเลือกวิธีการพัฒนาครูที่มีความถี่ตั้งแต่ 4 ขึ้นไป ได้วิธีการพัฒนาครูมาเป็นกรอบแนวคิดเพื่อใช้ในการดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 3 วิธี คือ 1) การเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) การฝึกอบรม และ 3) การศึกษาดูงาน

พูน ปณ ทิโต ชีเว

โปรแกรมและการพัฒนาโปรแกรม

1. ความหมายของโปรแกรม

นักวิชาการทางการศึกษาได้ให้ความสำคัญของภาวะผู้นำ ไว้ดังนี้

Barr and Keating (1985) ได้กล่าวไว้ว่า โปรแกรมมีความหมายได้หลายแบบขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล โดยทั่วไปคำว่าโปรแกรมใช้ใน 3 ความหมาย คือ

1. โปรแกรม หมายถึง หน่วย (Units) ที่จัดขึ้นเพื่อทำกิจกรรมพิเศษหรือให้บริการตามความต้องการของสถาบันหรือบุคคล
2. โปรแกรม หมายถึง ลำดับการปฏิบัติตามที่วางแผนไว้ (Series of Planned Intervention) เพื่อวัตถุประสงค์โดยเฉพาะสำหรับกลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะ
3. โปรแกรม หมายถึง กิจกรรมที่วางแผนไว้ (Planned Activity) เพื่อเป้าหมายโดยเฉพาะ

Rogers (2014) ได้ให้ความหมายของทฤษฎีโปรแกรม เป็นการสร้างโมเดลที่เป็นไปได้เกี่ยวกับโปรแกรมถูกคาดหวังว่าจะทำงานอย่างไร เพื่อที่จะทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ต้องการ ซึ่งนักประเมินจะใช้ทฤษฎีนี้เป็นแนวทางในการดำเนินการประเมินและใช้เป็นมาตรฐาน (Benchmark) ในการตัดสินประสิทธิผลของโครงการ

ปริญญามีสุข (2552) ได้ให้ความหมายของโปรแกรมการพัฒนาทางวิชาชีพของครู หมายถึงระบบแผนโครงสร้างที่กำหนดกิจกรรมต่างๆ ที่ออกแบบมาเพื่อช่วยเหลือครู ให้ทำกิจกรรมกับเพื่อนร่วมงาน โดยทุกกิจกรรมล้วนมีแนวทางเพื่อจุดมุ่งหมายเดียวกันเพื่อการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานของครู

ยอดอนงค์ จอมหงส์พัฒน์ (2553) ได้ให้ความหมายว่า โปรแกรม คือ แผนหรือ กิจกรรมอันเป็นมวลประสบการณ์ที่วางไว้อย่างเป็นระบบระเบียบ มีขั้นตอนในการพัฒนาที่สร้างขึ้นโดยการประยุกต์จากองค์ประกอบที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันของหลักการแนวคิดทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของการพัฒนาโปรแกรม เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้ได้ตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายภายใต้บริบทของการพัฒนาในแต่ละองค์กร

กล่าวโดยสรุป โปรแกรม หมายถึง แผนการดำเนินการหรือกิจกรรมที่มีลำดับขั้นตอน อย่างเป็นระบบระเบียบที่วางแผนไว้เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลลัพธ์ตามต้องการ

2. องค์ประกอบของโปรแกรม

นักวิชาการทางการศึกษาได้ให้เสนอองค์ประกอบของโปรแกรม ไว้ดังนี้

Barr and Keating (1985) ได้เสนอองค์ประกอบของโปรแกรม 5 องค์ประกอบเพื่อการพัฒนาโปรแกรม (Five-step Model for Program Development) ดังนี้

ขั้นที่ 1 การประเมิน (Assessment)

1. ประเมินความต้องการของนิสิตนักศึกษา
2. ประเมินสิ่งแวดล้อมสถาบัน
3. ประเมินทรัพยากร ได้แก่ บุคลากร เงินและทรัพยากรทางกายภาพ

ขั้นที่ 2 การวางแผน (Planning)

1. การพัฒนาที่วางแผน
2. กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์และการประเมินผล
3. เลือกวิธีปฏิบัติ
4. ฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
5. กำหนดงบประมาณที่ต้องใช้
6. กำหนดเวลาสิ้นสุดโปรแกรม

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติ (Implementation)

1. กำหนดความรับผิดชอบ เช่น ทักษะความสามารถที่ต้องทำ
2. ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้
3. ประเมินผลกระบวนการ (Process) และประเมินผลผลิต (Product)

ขั้นที่ 4 ประเมินหลังจบโปรแกรม (Post-assessment) ใช้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินกระบวนการและผลผลิตเพื่อการตัดสินใจอนาคตของโปรแกรม

ขั้นที่ 5 การตัดสินใจเชิงบริหาร (Administrative Decision) การตัดสินใจว่า จะดำเนินโปรแกรมต่อไปหรือยุติโปรแกรมหรือดัดแปลงปรับปรุง

Dyer Jr et al (2013) ได้สรุปไว้ว่า องค์ประกอบของโปรแกรมการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในด้านต่าง ๆ โดยมีองค์ประกอบของโปรแกรม ดังนี้

1. หลักการของโปรแกรม
2. วัตถุประสงค์ของโปรแกรม
3. เป้าหมายของโปรแกรม
4. เนื้อหากิจกรรมที่ใช้ในโปรแกรม
5. กระบวนการจัดการเรียนรู้ในโปรแกรม
6. การประเมินผลโปรแกรม

McDavid, Huse, and Hawthorn (2018) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของโปรแกรมว่า โปรแกรมประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ คือ

1. สภาพปัญหาหรือความต้องการ
2. วัตถุประสงค์
3. ทฤษฎี
4. กิจกรรม
5. การประเมินผล

จารย์ บัวศรี (2542) กล่าวถึงองค์ประกอบหลักของโปรแกรม ออกเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ได้ดังต่อไปนี้

1. เป้าหมายและนโยบายทางการศึกษา (Educational Goals and Policies)
2. จุดมุ่งหมายโปรแกรม (Program Aims)
3. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร (Types and Structures)
4. วัตถุประสงค์รายวิชา (Subject Objectives)
5. เนื้อหา (Content)
6. วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน (Instructional Objectives)
7. กลยุทธ์การเรียนการสอน (Instructional Strategies)
8. การประเมินผล (Evaluation)
9. วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (Curriculum Materials and Instructional media)

สุมิตรา พงศธร (2550) ได้อธิบายถึง องค์ประกอบที่สำคัญของโปรแกรมประกอบด้วย

1. จุดมุ่งหมาย (Aims)
2. เป้าหมาย (Goals)
3. วัตถุประสงค์ (Objectives)
4. เนื้อหาวิชา (Content)
5. กิจกรรมการเรียนการสอน (Learning Activities)

จากการศึกษาศึกษาแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของโปรแกรมของนักวิชาการ ได้แก่ Barr และ Keating (1985), Dyer et al (2013), McDavid, Huse and Ingleson (2013), อาจารย์ บัวศรี (2542) และสุมิตรา พงศธร (2550) สามารถสังเคราะห์องค์ประกอบของโปรแกรม ดังปรากฏใน ตาราง 3

ตาราง 3 การวิเคราะห์องค์ประกอบของโปรแกรม

องค์ประกอบของโปรแกรม \ นักวิชาการ	Barr and Keating (1985)	Dyer et al (2013)	McDavid, Huse and Ingleson (2013)	ช้าง บัวศรี (2542)	สุเมธรา พงศธร (2550)	ความถี่
1. การประเมินความต้องการ	✓		✓			2
2. การวัดและประเมินผล	✓	✓	✓	✓		4*
3. หลักการ	✓	✓		✓		3*
4. วัตถุประสงค์	✓	✓	✓	✓	✓	5*
5. เป้าหมายของโปรแกรม		✓			✓	2
6. เนื้อหา	✓	✓	✓	✓	✓	5*
7. กระบวนการพัฒนา	✓	✓		✓	✓	4*
8 จุดมุ่งหมาย				✓	✓	2
9. สื่อ / เครื่องมือ				✓		1
10. โครงสร้างหลักสูตร				✓		1
11. จุดประสงค์ของการเรียนการสอน				✓		1

จากตาราง 3 การสังเคราะห์องค์ประกอบของโปรแกรม จำนวน 11 องค์ประกอบ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพิจารณาคัดเลือกองค์ประกอบที่มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบของโปรแกรมที่มีความถี่ตั้งแต่ 3 ขึ้นไป เพื่อกำหนดเป็นองค์ประกอบของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสรุปได้ว่า องค์ประกอบของโปรแกรมประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการพัฒนา และ 5) การวัดและการประเมินผล

3. การพัฒนาโปรแกรม

นักวิชาการทางการศึกษาได้กล่าวถึงการพัฒนาโปรแกรมไว้ ดังนี้

Barr and Keating (1985) ได้เสนอรูปแบบการพัฒนาโปรแกรม (Program Development Model) โดยเสนอรูปแบบ 5 ขั้นตอน เพื่อการพัฒนาโปรแกรม (Five-step Model for Program Development) คือ

ขั้นที่ 1 การประเมิน (Assessment)

- 1.1 ประเมินความต้องการ
- 1.2 ประเมินสิ่งแวดล้อมสถานศึกษา
- 1.3 ประเมินทรัพยากร เช่น บุคลากร เงิน ทรัพยากรทางกายภาพ

ขั้นที่ 2 การวางแผน (Planning)

- 2.1 การพัฒนาทีมวางแผน
- 2.2 การกำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์และการประเมินผล
- 2.3 เลือกวิธีปฏิบัติ
- 2.4 ฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
- 2.5 กำหนดงบประมาณที่ต้องใช้
- 2.6 กำหนดเวลาที่ใช้จนสิ้นสุดโปรแกรม

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติ (Implementation)

- 3.1 กำหนดความรับผิดชอบ เช่น ทักษะความสามารถและงานที่ต้องทำ
- 3.2 ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้
- 3.3 ประเมินผลกระบวนการ (Process) และประเมินผลผลิต (Product)

ขั้นที่ 4 ประเมินหลังจบโปรแกรม (Post-assessment) ใช้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินกระบวนการและผลผลิตเพื่อการตัดสินใจอนาคตของโปรแกรม

ขั้นที่ 5 การตัดสินใจเชิงบริหาร (Administrative Decision) การตัดสินใจว่าจะดำเนินโปรแกรมต่อไป หรือยุติโปรแกรมหรือดัดแปลงปรับปรุง

Styles (1985) ได้เสนอกระบวนการพัฒนาโปรแกรม (Program Development Model) ประกอบด้วย

1. การประเมินความต้องการ (Needs Assessment)
2. ตั้งวัตถุประสงค์ (Goal Setting)
3. การวางแผนตั้งทีมงาน (Planning Team)
4. การพัฒนาบุคลากร (Staff Development)
5. การประเมินผล (Evaluation)

6. วิธีลงมือปฏิบัติ (Modes of Implementation)
7. การจัดการทรัพยากร (Resource Management)
8. การประเมินสิ่งแวดล้อม (Environment Assessment)

Boone (2002) ได้นำเสนอโปรแกรมการพัฒนาศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอนหลัก และขั้นตอนย่อยดังมีรายละเอียดต่อไปนี้ คือ

1. การวางแผน

1.1 องค์การและกระบวนการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย

1.1.1 การทำความเข้าใจและยอมรับกับหน้าที่ขององค์การ คือ พันธกิจ ปรัชญา และเป้าหมาย

1.1.2 การทำความเข้าใจและยอมรับกับโครงสร้างขององค์การทางด้านบทบาทและความสัมพันธ์

1.1.3 การจัดการความรู้และทักษะเกี่ยวกับกระบวนการขององค์การทางด้านการอำนวยความสะดวก การพัฒนาบุคลากรและการประเมินผลและการตรวจสอบได้

1.1.4 การทำความเข้าใจและการยอมรับกับการทดสอบกรอบแนวคิดสำหรับการวางโปรแกรม

1.1.5 การทำความเข้าใจและการยอมรับกับความต่อเนื่องของการปรับปรุงองค์การต่อไป

1.2 การเชื่อมต่อองค์การกับสาธารณะ

1.2.1 การระบุกลุ่มเป้าหมายขององค์การ

1.2.2 การระบุและการพบปะผู้นำของกลุ่มเป้าหมาย

1.2.3 การร่วมกันระบุ ประเมิน และวิเคราะห์ความต้องการโดยมุ่งที่กลุ่มเป้าหมาย

2. การออกแบบและการนำไปใช้ ประกอบด้วย

2.1 การออกแบบโปรแกรม

2.1.1 การแปลงความต้องการอย่างเร่งด่วนเป็นความต้องการระดับมหภาค

2.1.2 การแปลงความต้องการระดับให้เป็นวัตถุประสงค์มหภาค

2.1.3 การชี้เฉพาะกลยุทธ์ทางการศึกษาและกิจกรรมการเรียนรู้

2.1.4 การชี้เฉพาะผลที่ตามาระดับมหภาคของโปรแกรม

2.2 การนำโปรแกรมที่วางไว้แล้วไปปฏิบัติ

2.2.1 การประเมินผลและการตรวจสอบ

2.2.2 การกำหนดและการวัดผลลัพธ์ของโปรแกรม

2.2.3 การประเมินผลลัพธ์ของโปรแกรม

2.3 การใช้ข้อค้นพบจากการประเมินสำหรับการปรับปรุงโปรแกรมการเปลี่ยนแปลงองค์การ และสำหรับการตรวจสอบได้จากสาธารณะองค์การที่เหนือขึ้นไปผู้ให้เงินทุนองค์การวิชาชีพและรัฐบาล

สมคิด บางโม (2554) ได้เสนอโปรแกรมพัฒนาบุคลากรในองค์การหรือหน่วยงานให้พัฒนางานให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์การ ซึ่งสามารถแก้ไขได้ด้วยการฝึกอบรม โดยมีรายละเอียดไว้ขั้นตอนดังนี้

1. การหาความจำเป็นในการฝึกอบรม

2. การสร้างหลักสูตรการฝึกอบรม เมื่อหาความจำเป็นในการฝึกอบรมได้แล้วว่าจำเป็นต้องจัดให้ มีการฝึกอบรมให้แก่ใครเรื่องใดขั้นตอนต่อมาจะต้องสร้างหลักสูตรในการฝึกอบรมขึ้นหลักสูตรในการฝึกอบรมต้องให้ เหมาะต่อปัญหาขององค์การและหน่วยงาน ซึ่งส่วนประกอบหลักของหลักสูตรฝึกอบรม ควรมีส่วนประกอบต่าง ๆ ที่สำคัญ ดังนี้

2.1 ชื่อหลักสูตร

2.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2.3 ระยะเวลาฝึกอบรม

2.4 หัวข้อวิชาพร้อมกำหนดจำนวนชั่วโมง

2.5 คำอธิบายรายวิชาพอสังเขป

2.6 เทคนิคการฝึกอบรม

2.7 วิธีประเมินผล

3. การออกแบบโครงการฝึกอบรม ซึ่งจะต้องเขียนเป็นโครงการอย่างละเอียดเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

4. การดำเนินการฝึกอบรม เป็นการนำโครงการที่ได้รับการอนุมัติ มาดำเนินการฝึกอบรม ซึ่งจะต้องบริหารโครงการเป็น 3 ระยะ คือ

1) ระยะเตรียมการก่อนฝึกอบรม

2) ระยะฝึกอบรม

3) ระยะหลังการฝึกอบรม

5. การประเมินผลการฝึกอบรม เป็นการวัดและประเมินว่าการอบรมเป็นไปตามที่กำหนดไว้และบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่เพียงใด มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง

วิโรจน์ สารรัตน์ (2555) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการวิจัยและพัฒนาโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพบุคลากรทางการศึกษา ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและตรวจสอบแนวคิดเชิงทฤษฎีของโปรแกรม

ขั้นตอนที่ 2 ปรับปรุงแก้ไขและจัดทำเอกสารประกอบ

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบและการปรับปรุงโปรแกรม

ขั้นตอนที่ 4 สร้างเครื่องมือประเมินโปรแกรมในภาคสนาม

ขั้นตอนที่ 5 ทดลองโปรแกรมในภาคสนามการทดลองใช้โปรแกรมในภาคสนามจริง

จากการศึกษาศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโปรแกรมของนักวิชาการ ได้แก่ Barr and Keating (1985), Styles (1985), Boone (2002), สมคิด บางโม (2554) และวิโรจน์ สารรัตน์ (2555) สามารถสังเคราะห์ของการพัฒนาโปรแกรม ปรากฏดังตาราง 4

ตาราง 4 การวิเคราะห์องค์ประกอบของกระบวนการพัฒนาโปรแกรม

นักการศึกษา/นักวิชาการ	Barr and Keating (1985)	Styles (1985)	Boone (2002)	สมคิด บางโม (2554)	วิโรจน์ สารรัตน์ (2555)	ความถี่
กระบวนการพัฒนาโปรแกรม						
1. การประเมินความต้องการจำเป็น	✓	✓	✓	✓	✓	5*
2. การออกแบบและสร้างโปรแกรม	✓	✓	✓	✓	✓	5*
3. การใช้โปรแกรม	✓	✓	✓	✓		4*
4. การประเมินผลโปรแกรม	✓	✓	✓	✓	✓	5*
5. การตัดสินใจเชิงบริหาร	✓					1
6. วัตถุประสงค์		✓			✓	3
7. การพัฒนาบุคลากร		✓				1
8. การจัดการทรัพยากร		✓				1
9. พัฒนาและแก้ไขโปรแกรม	✓			✓		2
10. สร้างเครื่องมือ				✓		1

จากตาราง 4 การวิเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนาโปรแกรม จากแนวคิดของนักการศึกษาและนักวิชาการ ในวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพิจารณาคัดเลือกองค์ประกอบที่มีความสอดคล้องกับภาวะผู้นำดิจิทัลของครูที่มีความถี่ตั้งแต่ 4 ขึ้นไป เพื่อกำหนดเป็นองค์ประกอบของการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของครู และเป็นองค์ประกอบที่มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบของโปรแกรมเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยไว้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้ ส่วนที่ 1 การประเมินความต้องการจำเป็น ส่วนที่ 2 การออกแบบและสร้างโปรแกรม ส่วนที่ 3 การใช้โปรแกรม และ ส่วนที่ 4 การประเมินผลโปรแกรม

กล่าวโดยสรุป โปรแกรม คือ แผนการดำเนินการหรือกิจกรรมที่มีลำดับขั้นตอน อย่างเป็นระบบระเบียบที่วางแผนไว้เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลลัพธ์ตามที่องค์กรต้องการ โปรแกรมประกอบด้วย 2 ส่วน ดังต่อไปนี้ 1) ส่วนประกอบของโปรแกรม 2) กระบวนการพัฒนาโปรแกรม ส่วนประกอบของโปรแกรม ประกอบด้วย 1.หลักการ 2.วัตถุประสงค์ 3.เนื้อหา 4.กระบวนการพัฒนา และ 5.การวัดและประเมินผล กระบวนการพัฒนาโปรแกรม ประกอบด้วย 1.การประเมินความต้องการจำเป็น 2.การออกแบบและสร้างโปรแกรม 3.การใช้โปรแกรม และ 4.การประเมินผลโปรแกรม

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

1. บริบททั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ตั้งอยู่เลขที่ 99/7 ถนนสนามบิน ตำบลกาฬสินธุ์ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ รหัสไปรษณีย์ 46000 โทร 043 811 211 โทรสาร 0 4381 1211, 0 4381 3290 เว็บไซต์ <http://www.ksn1.go.th> มีพื้นที่บริเวณสำนักงาน 2,053.21 ตารางเมตร ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 มีพื้นที่บริการจำนวน 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์, อำเภอกมลาไสย, อำเภอห้วยผึ้ง, อำเภอร่องคำ, อำเภอสว่างแดนดิน และอำเภอดอนจาน

2. บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 1 เป็นหน่วยงานที่อยู่ใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ให้มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น

2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบรวมทั้ง กำกับ ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา

5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา

6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

7. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน ด้านการศึกษา

11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา

12. ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้รับบุให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานใดโดยเฉพาะหรือปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

3. ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 ตามแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2564 – 2568 ดังนี้

3.1 จุดแข็ง

3.1.1 ด้านโครงสร้างและนโยบายองค์กร

1) สพป.กาฬสินธุ์ เขต 1 กำหนดบทบาท อำนาจ หน้าที่ และมอบหมายงาน บุคลากรที่ปฏิบัติงานอย่างชัดเจน

2) สพป.กาฬสินธุ์ เขต 1 มีการกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ ตัวชี้วัด ชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของหน่วยงานและยึดหลักการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

3) สพป.กาฬสินธุ์ เขต 1 จัดโครงสร้าง/นโยบาย การบริหารงานมีการมอบหมาย การปฏิบัติงานตามโครงสร้างชัดเจน

3.1.2 ด้านคุณภาพผู้เรียน และการบริการการศึกษา/การบริหารการเรียนการสอน แก่ผู้เรียน

1) ประชากรวัยเรียน เข้ารับการศึกษาทั้งในระดับประถม และมัธยมศึกษา ตอนต้น ในอัตราที่สูง

2) อัตราไม่จบการศึกษาภาคบังคับในระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนดของผู้เรียน มีอัตราค่อนข้างต่ำ

3) สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และให้บริการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและนอกโรงเรียนอย่างหลากหลาย

4) สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพการศึกษา ทำให้สามารถยกระดับการบริหารและนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง เรียนจบตามหลักสูตร สอบเข้าเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น

5) มีการจัดหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำสาระเพิ่มเติม หลักสูตรท้องถิ่นอย่างหลากหลายตามความต้องการของนักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

6) สถานศึกษาจัดการบริการการศึกษาอย่างทั่วถึง ทั้งด้านความรู้และเทคโนโลยี และสถานที่บริการสำหรับนักเรียน ชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ

7) มีการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมเสริมทางด้านความรู้ คุณธรรม จริยธรรม สุขภาพพลานามัย หลักประชาธิปไตย ความคิดสร้างสรรค์ และส่งเสริมจิตสาธารณะในโรงเรียน

8) การบริการทางการศึกษาสามารถให้บริการกับผู้เรียนทุกกลุ่มทุกประเภท

3.1.3 ด้านบุคลากร

1) ครูและบุคลากรมีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน และงานพิเศษ ส่งผลให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ

2) ครูและบุคลากรพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ส่งผลให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ

3) ครูและบุคลากรได้รับการเสริมแรง มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

4) ครูและบุคลากรมีวัฒนธรรมองค์กร รักและมีส่วนร่วมในการทำงานส่งผลให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ

5) ครูมีศักยภาพในการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ

6) ครูนำเทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนการสอน

7) ครูและบุคลากรมีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ต้องอาศัยคำสั่ง

8) ครูและบุคลากรทุกคนมีความตระหนักรู้คุณค่าขององค์กรเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

9) ผู้บริหารและครูส่วนใหญ่ได้รับการยอมรับจากผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษา

3.1.4 ด้านการเงิน

- 1) สถานศึกษามีการจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วมทำให้ใช้จ่ายตรงตามความต้องการ
- 2) สถานศึกษาได้รับงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐหน่วยงานอื่น และชุมชน ในการพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- 3) การใช้จ่ายเงินงบประมาณเป็นไปตามแผนงาน/โครงการ อย่างเป็นระบบ โปร่งใส ตรวจสอบได้
- 4) การเบิกจ่ายงบประมาณของสพป.กาฬสินธุ์ เขต 1 มีความคล่องตัว ในการปฏิบัติ รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ
- 5) สพป.กาฬสินธุ์ เขต 1 มีระบบบริหารด้านงบประมาณ ระบบบัญชี และการเงิน การพัสดุ โปร่งใส ตรวจสอบได้ เนื่องจากบริหารจัดการเป็นไปตามระเบียบกฎหมาย

3.1.5 ด้านวัสดุอุปกรณ์

- 1) วัสดุ ครุภัณฑ์ มีสภาพเก่า ขาด ไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน
- 2) ห้องสมุดมีสื่อ เทคโนโลยี และหนังสือ ไม่หลากหลายไม่เพียงพอต่อการเรียน และสืบค้น
- 3) ห้องพิเศษต่าง ๆ ไม่เพียงพอ หอประชุมไม่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียนที่จะใช้ในการจัดกิจกรรมนักเรียน

3.1.6 ด้านการจัดการ

- 1) ขาดการใช้ฐานข้อมูลสารสนเทศร่วมกัน
- 2) โรงเรียนขนาดเล็กมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

4. แนวทางการดำเนินงาน

4.1 วิสัยทัศน์

สร้างองค์กรชั้นนำด้านนวัตกรรมการบริหารจัดการศึกษา สืบสานศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาสังคม อนาคตที่ยั่งยืน

4.2 พันธกิจ

- 4.2.1 จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 4.2.2 พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถความเป็นเลิศทางวิชาการเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

4.2.3 พัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21

4.2.4 สร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

4.2.5 พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ

4.2.6 จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)

4.2.7 ปรับสมดุและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับ และจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) เพื่อพัฒนามุ่งสู่ Thailand 4.0

4.3 เป้าหมาย

4.3.1 ผู้เรียนมีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้อง และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้อง และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมที่พึงประสงค์ มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบ ต่อสังคมและผู้อื่น ซื่อสัตย์ สุจริต มัธยัสถ์ อุดม โอปอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม

4.3.2 ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ศิลปะ ดนตรี กีฬา ภาษาและอื่น ๆ ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ

4.3.3 ผู้เรียน เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิด ริเริ่มและสร้างสรรค์นวัตกรรม มีความรู้ มีทักษะ มีสมรรถนะตามหลักสูตร และคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีสุขภาวะที่เหมาะสมตามวัย มีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการเป็นพลเมืองพลโลกที่ดี (Global Citizen) พร้อมก้าวสู่สากล นำไปสู่การสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

4.3.4 ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (ผู้พิการ) กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ทุรกันดาร ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และมีคุณภาพ

4.3.5 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความรู้ และจรรยาบรรณตามมาตรฐานวิชาชีพ

4.3.6 สถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.3.7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา มีสมดุในการบริหารจัดการเชิงบูรณาการ มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล มีระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพและการรายงานผลอย่างเป็นระบบ ใช้งานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา

4.4 กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของมนุษย์และของชาติ

กลยุทธ์ที่ 2 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

กลยุทธ์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

กลยุทธ์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 5 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา

5. ข้อมูลเชิงพัฒนา

5.1 ผลการจัดการศึกษา

5.1.1 ผลการทดสอบคุณภาพการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2563 – 2565 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ดังนี้

ตาราง 5 คะแนน O-NET ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 – 2565

กลุ่มสาระการเรียนรู้	คะแนน (ร้อยละ) ปีการศึกษา		
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565
ภาษาไทย	53.99	48.27	50.90
คณิตศาสตร์	27.91	35.03	24.68
วิทยาศาสตร์	37.74	33.09	36.65
ภาษาอังกฤษ	38.08	34.07	31.74
เฉลี่ย ระดับ สพป.กาฬสินธุ์ เขต 1	39.43	37.62	35.99
เฉลี่ย ระดับ สพฐ.	40.02	38.63	37.70
เฉลี่ย ระดับ ประเทศ	42.13	40.19	39.72

ตาราง 6 คะแนน O-NET ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 - 2565

กลุ่มสาระการเรียนรู้	คะแนน (ร้อยละ) ปีการศึกษา		
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565
ภาษาไทย	51.99	43.91	47.25
คณิตศาสตร์	21.56	19.49	20.50
วิทยาศาสตร์	27.62	28.15	29.85
ภาษาอังกฤษ	27.13	24.70	25.74
เฉลี่ย ระดับ สพป.กาฬสินธุ์ เขต 1	32.08	29.06	30.84
เฉลี่ย ระดับ สพฐ.	36.33	34.84	36.0
เฉลี่ย ระดับ ประเทศ	36.01	34.56	35.68

5.1.2 ผลการประเมินความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT) ปีการศึกษา 2563 – 2565 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ดังนี้

ตาราง 7 คะแนน NT ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 – 2565

ด้าน	คะแนน (ร้อยละ) ปีการศึกษา		
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565
ด้านภาษา (ภาษาไทย)	44.99	55.75	61.57
ด้านคำนวณ (คณิตศาสตร์)	38.22	51.55	56.92
เฉลี่ย ระดับ สพป.กาฬสินธุ์ เขต 1	41.60	53.65	59.25
เฉลี่ย ระดับ สพฐ.	44.53	52.11	52.07
เฉลี่ย ระดับ ประเทศ	43.97	52.80	52.50

5.1.3 ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (RT) ปีการศึกษา 2563 – ปีการศึกษา 2565 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ดังนี้

ตาราง 8 คะแนน RT ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2563 - 2565

ด้าน	คะแนน (ร้อยละ) ปีการศึกษา		
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565
การอ่านออกเสียง	72.57	82.27	79.34
การอ่านรู้เรื่อง	77.74	80.24	80.86
เฉลี่ย ระดับ สพป.กาฬสินธุ์ เขต 1	75.16	81.25	80.10
เฉลี่ย ระดับ สพฐ.	70.00	73.20	77.22
เฉลี่ย ระดับ ประเทศ	70.66	73.02	77.28

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ธนบดี สอนสระคู (2564) ได้ทำการศึกษา เรื่อง โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการรู้ดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่า การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะการรู้ดิจิทัลของครู 2) เพื่อออกแบบและประเมินโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการรู้ดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ในการดำเนินงาน ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็น 2 ระยะ คือ 1) การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และวิธีเสริมสร้างสมรรถนะการรู้ดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ 2) การออกแบบและประเมินโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการรู้ดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยความเห็นชอบของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 337 คน ได้มาโดยวิธีการใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie และ Morgan และการใช้เทคนิคแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการวิเคราะห์สมรรถนะการรู้ดิจิทัลของครู ในสภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิเคราะห์สมรรถนะการรู้ดิจิทัลของครูในสภาพที่พึงประสงค์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2. ผลการออกแบบและประเมินโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการรู้ดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ใช้วิธีการแบบผสมผสาน คือ 1) การศึกษาด้วยตนเอง 2) การฝึกอบรม 3) การศึกษาดูงาน 4) การปฏิบัติจริง ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความมีประโยชน์ของโปรแกรมและคู่มือการใช้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการรู้ดิจิทัลของครู โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

วัชรภรณ์ แสงทิพย์ (2565) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา พบว่า การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ในการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา 2) เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา จำนวน 346 คน ได้มาโดยวิธีแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ .60 ประเมินความเหมาะสม โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 9 คน เพื่อหาแนวการยกร่างโปรแกรม และตรวจสอบยืนยันโปรแกรม ด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา พบว่า ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา มี 4 Module ประกอบด้วย การบริหารทรัพยากรดิจิทัล การสอนบูรณาการดิจิทัล การประยุกต์ใช้ดิจิทัล และการสื่อสารดิจิทัล ผลการประเมินโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

ภักดี ศิริพรรณ (2566) ได้ทำการศึกษา โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูดิจิทัล ในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด พบว่า การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบ และตัวชี้วัดของสมรรถนะครูดิจิทัล ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด 2) เพื่อศึกษาสภาพ ปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะครูดิจิทัล ในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด 3) เพื่อออกแบบโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูดิจิทัล ในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และ 4) เพื่อศึกษาผลการใช้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูดิจิทัล ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยใช้การวิจัยและพัฒนา ดำเนินการวิจัยเป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูดิจิทัล โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการ จำเป็น ในการเสริมสร้างสมรรถนะครูดิจิทัล โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลคือผู้บริหารและครู จำนวน 364 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น ระยะที่ 3 การออกแบบโปรแกรม โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ระยะที่ 4 การศึกษาผลการใช้โปรแกรม โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครู จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสม ขององค์ประกอบและตัวชี้วัด แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ แบบประเมิน ความเป็นไปได้ ความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ แบบทดสอบ แบบประเมินความสามารถ ในการใช้เครื่องมือและสื่อดิจิทัล แบบสอบถาม ความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า ดัชนีความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูดิจิทัล ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

มี 4 องค์ประกอบ จำนวน 37 ตัวชี้วัด 2.สภาพปัจจุบันการเสริมสร้างสมรรถนะครูดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก และความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะครูดิจิทัลในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ 1) การใช้เครื่องมือและสื่อดิจิทัล 2) การแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล 3) การปรับตัวและเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล และ 4) ความรู้ความเข้าใจดิจิทัล ตามลำดับ 3. โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูดิจิทัล ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา ประกอบด้วย 4 Module (1) ความรู้ความเข้าใจดิจิทัล (2) การใช้เครื่องมือและสื่อดิจิทัล (3) การแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล (4) การปรับตัวและเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล 4) วิธีการพัฒนา ประกอบด้วย (1) การฝึกอบรม (2) การพัฒนาตนเอง (3) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) 5) การประเมินผลโปรแกรม ประกอบด้วย (1) การประเมินความรู้ความเข้าใจดิจิทัล (2) การประเมินความสามารถในการใช้เครื่องมือและสื่อดิจิทัล (3) การประเมินความพึงพอใจ 4. ผลการใช้โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูดิจิทัล ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด พบว่า 1) ความรู้ความเข้าใจดิจิทัลของครู หลังการพัฒนา คิดเป็นร้อยละ 86.67 ผ่านเกณฑ์การประเมิน 2) พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ด้วยเครื่องมือและสื่อดิจิทัลของครู ก่อนการพัฒนา อยู่ในระดับปานกลาง หลังการพัฒนาอยู่ในระดับมาก 3) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูดิจิทัล ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด อยู่ในระดับมาก

อภิรัฐ เเจาะจง (2566) ได้ทำการศึกษา โปรแกรมพัฒนาการรู้ดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการรู้ดิจิทัลสำหรับครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และวิธีการพัฒนาครูด้านการรู้ดิจิทัลสำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) เพื่อพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาครูด้านการรู้ดิจิทัลสำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 4) ศึกษาผลการนำโปรแกรมพัฒนาครูด้านการรู้ดิจิทัลสำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ การดำเนินการวิจัยและพัฒนา ประกอบด้วย ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของการรู้ดิจิทัลสำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และวิธีการพัฒนาครูด้านการรู้ดิจิทัลสำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากกลุ่มเป้าหมายที่เป็น ครูผู้สอน จำนวน 465 คน ระยะที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมการรู้ดิจิทัลสำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยืนยันโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน และระยะที่ 4 การศึกษา ผลการนำโปรแกรมพัฒนาครู

ด้านการรู้ดิจิทัลสำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้กับครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จำนวน 20 คน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบการรู้ดิจิทัลสำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ยืนยันโดยผู้ทรงคุณวุฒิโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
2. สภาพปัจจุบันของการรู้ดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูในการรู้ดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับวิธีการเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการพัฒนาครู ด้านการรู้ดิจิทัลสำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ได้แก่ การประชุมปฏิบัติการ การเรียนรู้ด้วยตนเอง การสอน งานกระบวนการที่เลี้ยง และการนิเทศ
3. โปรแกรมพัฒนาการรู้ดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบโปรแกรม ได้แก่ 1) หลักการและแนวคิดของโปรแกรม 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) รูปแบบและวิธีการพัฒนา 4) เนื้อหาและสาระสำคัญของโปรแกรม 5) การประเมินผลโปรแกรม ซึ่งประกอบด้วย 3 Module คือ 1) ความรู้ของครูเกี่ยวกับการสร้างสรรค์สื่อดิจิทัล 2) ความรู้ของครูเกี่ยวกับการค้นหาเนื้อหาดิจิทัล และ 3) ความรู้ของครูเกี่ยวกับการสื่อสารดิจิทัล ใช้ระยะเวลา 180 ชั่วโมง วิธีการพัฒนา ได้แก่ 1) การประชุมปฏิบัติการ 2) การเรียนรู้ด้วยตนเอง 3) การสอนงาน 4) กระบวนการที่เลี้ยง และ 5) การนิเทศการดำเนินการพัฒนามี 4 ขั้น ได้แก่ ขั้นที่ 1 การประเมินก่อนการพัฒนา ขั้นที่ 2 การพัฒนา ขั้นที่ 3 การบูรณาการความรู้ และขั้นที่ 4 การประเมินหลังการพัฒนาผลการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้และความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด
4. ผลการนำโปรแกรมการรู้ดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ พบว่า 1) ผลการประเมินการรู้ดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ก่อนการพัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง หลังการพัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 2) ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโปรแกรมการรู้ดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

งานวิจัยต่างประเทศ

Kivanç Semiz & Mustafa Levent (2018) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเตรียมการสอนของครูโดยการบูรณาการการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพตามที่คาดหวังโดยได้ผลการศึกษาคือการเรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาบูรณาการ มีประสิทธิภาพ

และผลการเรียนทางกายภาพในระดับที่น่าพอใจ การศึกษาทางกายภาพและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีการกีฬาใหม่ไม่ได้มีอยู่ในการปฏิบัติการเรียนการสอน จึงทำให้ ต้องศึกษาหาความรู้ทางเทคโนโลยีการสอนเพื่อนำมาบูรณาการการเรียนรู้อย่างตัวตนเองและความ คาดหวังจากผลการเรียนการสอนเป็นระดับปานกลาง ซึ่งการรับรู้ของครูที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ ทางด้านเทคโนโลยีโดยมาบูรณาการทางเทคโนโลยีการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลเทคโนโลยีดิจิทัลเรียนการสอน

Ally (2019) ได้ทำการวิจัยเรื่อง โพรไฟล์ความสามารถของครูดิจิทัลและออนไลน์ในการศึกษา ในอนาคต ในขณะที่การศึกษาก้าวหน้าไปในยุคดิจิทัลและการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่สี่ การเรียนรู้จะถูกปรับและปรับเปลี่ยนเป็นรายบุคคล เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล สิ่งนี้เป็นไปได้เพราะเทคโนโลยีเกิดใหม่ ปัญญาประดิษฐ์ และอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง การศึกษานี้มีส่วนสำคัญต่อการศึกษาในอนาคต โดยการระบุงอ่งกำลังที่เป็นตัวกำหนดการศึกษาและพัฒนาโพรไฟล์ความสามารถสำหรับครูดิจิทัลแห่งอนาคต การวิจัยได้ดำเนินการกลุ่มสนทนาและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาจาก 6 ประเทศ เพื่อระบุงอ่งกำลังที่กำหนดรูปแบบการศึกษาในอนาคตและสมรรถนะที่ครูดิจิทัลต้องการ เพื่อให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โพรไฟล์ความสามารถสำหรับครูดิจิทัล (CPDT) สามารถใช้ในการฝึกอบรมและกำหนดทิศทางการครูดิจิทัลแห่งอนาคต กล่าวถึงความสามารถด้านดิจิทัลของครู ประกอบด้วย 1) ความสามารถทั่วไป 2) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี 3) การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ 4) การปรับปรุงเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ 5) การสื่อสาร 6) การอำนวยความสะดวกเพื่อการเรียนรู้ 7) กลยุทธ์ในการสอน 8) การประเมินผลการเรียนรู้ 9) คุณลักษณะส่วนบุคคล

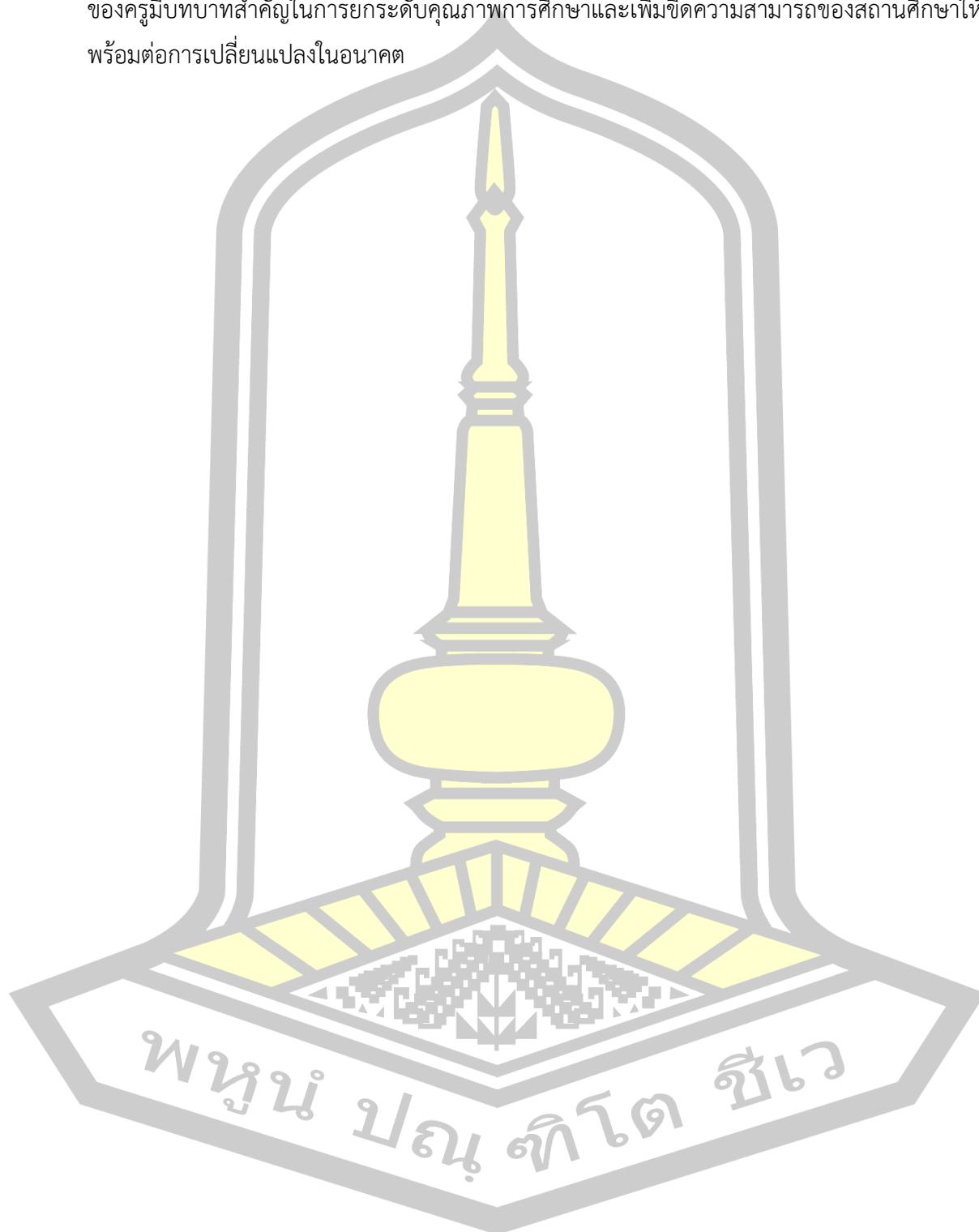
Passey (2021) กล่าวไว้ในบทความเรื่อง เทคโนโลยีดิจิทัลและความเป็นอยู่ที่ดีของครู ว่า ได้ศึกษาเกี่ยวกับหัวข้อต่าง ๆ ได้แก่ ความเป็นอยู่ที่ดีของครู รูปแบบการใช้ดิจิทัล การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการสอนและการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ความรู้ดิจิทัล การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับการสอนและการเรียนรู้ การรู้หนังสือดิจิทัล หน่วยงานด้านดิจิทัล ความเป็นอยู่ที่ดีของครูที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยการใช้เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สามารถรวบรวมหลักฐานเกี่ยวกับวิธีการที่ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทำให้ทราบกรอบแนวความคิดปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ที่ดีของครูเมื่อใช้เทคโนโลยีดิจิทัลออกเป็น 5 หัวข้อ คือ 1) ความรู้ด้านดิจิทัล 2) หน่วยงานดิจิทัล 3) รูปแบบการใช้งาน 4) กิจกรรมและผลลัพธ์ และ 5) ผลกระทบต่อร่างกาย สังคม และสุขภาพจิตดี ซึ่งสรุปผลการวิจัยว่า เทคโนโลยีดิจิทัลถูกนำเข้ามาใช้ในปัจจุบันเป็นอย่างมากและมีผลต่อความเป็นอยู่ที่ดีของครู เพื่อให้เป็นการสนับสนุนครูให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นตามความต้องการโดยที่ความสามารถด้านอื่นไม่ได้ลดลงไป งานวิจัยนี้ทำเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากขึ้นว่าความเป็นอยู่ของครูที่ดีสามารถเกิดขึ้นได้อย่างไร เมื่อไร อย่างไร และทำอย่างไร จะได้รับการสนับสนุนผ่านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ

และจากสถานการณ์ปัจจุบัน ทำให้ผู้วิจัยมีแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการกับความท้าทายร่วมสมัยเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง 4 ประการ ประการแรก บริบทที่ความเป็นอยู่ที่ดีของครูเกิดจากการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนแบบเห็นหน้า ประการที่สอง การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนออนไลน์เพียงอย่างเดียว ประการที่สาม ผ่านรูปแบบผสมผสานทั้งที่แบบเห็นหน้าและแบบออนไลน์ตามตารางที่กำหนด และประการสุดท้าย ผ่านรูปแบบไฮบริดที่เกิดขึ้นแบบเห็นหน้าและออนไลน์พร้อมกัน ซึ่งการเสริมสร้างทักษะและความเข้าใจของคุณครูด้านดิจิทัลจึงมีความจำเป็นอย่างต่อเนื่องต่อการพัฒนาการศึกษาในยุคปัจจุบัน

Wycliff (2019) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านดิจิทัลของครู โดยมีจุดมุ่งหมายของการศึกษา คือ เพื่อสร้างความเข้าใจในเชิงลึกว่าครูสอนศิลปะและการออกแบบเป็นอย่างไร การพัฒนาความสามารถทางดิจิทัลในการสอนของครูในยูกันดา โดยใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้ให้ข้อมูล จำนวน 24 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ครูผู้สอน จำนวน 10 คน ครูฝึกประสบการณ์ จำนวน 10 คน และผู้บริหาร จำนวน 4 คน โดยครู 2 คน จากสถาบันฝึกอบรมในภาคกลางของยูกันดา โดยใช้กรอบทฤษฎีของ Van Dijk ที่มีแนวคิดหลักเกี่ยวกับการแบ่งแยกทางดิจิทัลว่าความสัมพันธ์ของปัจจัย 4 ประการ คือ 1) ความไม่เท่าเทียมกัน 2) การกระจายของทรัพยากร 3) การเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ 4) การมีส่วนร่วมในสังคมโดยใช้วิธีการศึกษาด้วยการสำรวจการออกแบบโปรแกรมการศึกษาจากสองสถาบัน เพื่อใช้ในการเรียนการสอน โดยการใช้การสัมภาษณ์และสังเกตการมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติในห้องเรียนจากโปรแกรมการศึกษาจากสองสถาบัน วิเคราะห์พฤติกรรมของครูผู้สอนและการโต้ตอบกับเครื่องมือดิจิทัลในห้องเรียน รวมถึงการสัมภาษณ์เพิ่มเติม คำถามของการวิจัยคือ โปรแกรมการศึกษาที่พัฒนาขึ้นสามารถด้านดิจิทัลได้อย่างไร ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีการพัฒนาความสามารถด้านดิจิทัลในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการงานจริงในห้องเรียน โดยการมีส่วนร่วมจากผู้มีความสามารถด้านดิจิทัลจากสองสถาบันที่เป็นผู้เชี่ยวชาญได้แบ่งปันความรู้และประสบการณ์ หากไม่มีคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญครูผู้สอนก็จะสามารถพัฒนาทักษะด้วยตนเองผ่านการทดลองและข้อผิดพลาด บทเรียนช่วยสอน แหล่งข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตและการใช้ดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอ และผลการวิจัยชี้ชัดว่าเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไม่เพียงพอต่อการเข้าถึงดิจิทัล และทรัพยากรมีข้อจำกัดในการพัฒนา

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของครูเป็นสมรรถนะที่สะท้อนถึงความสามารถในการมองเห็นโอกาสด้านเทคโนโลยี การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อผู้เรียน และการพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล โดยการพัฒนาตนเองดังกล่าวมักเกิดขึ้นผ่านการเรียนรู้จากการ

ปฏิบัติงานจริง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น และการศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเอง ทั้งนี้ ภาวะผู้นำดิจิทัลของครูมีบทบาทสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาและเพิ่มขีดความสามารถของสถานศึกษาให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

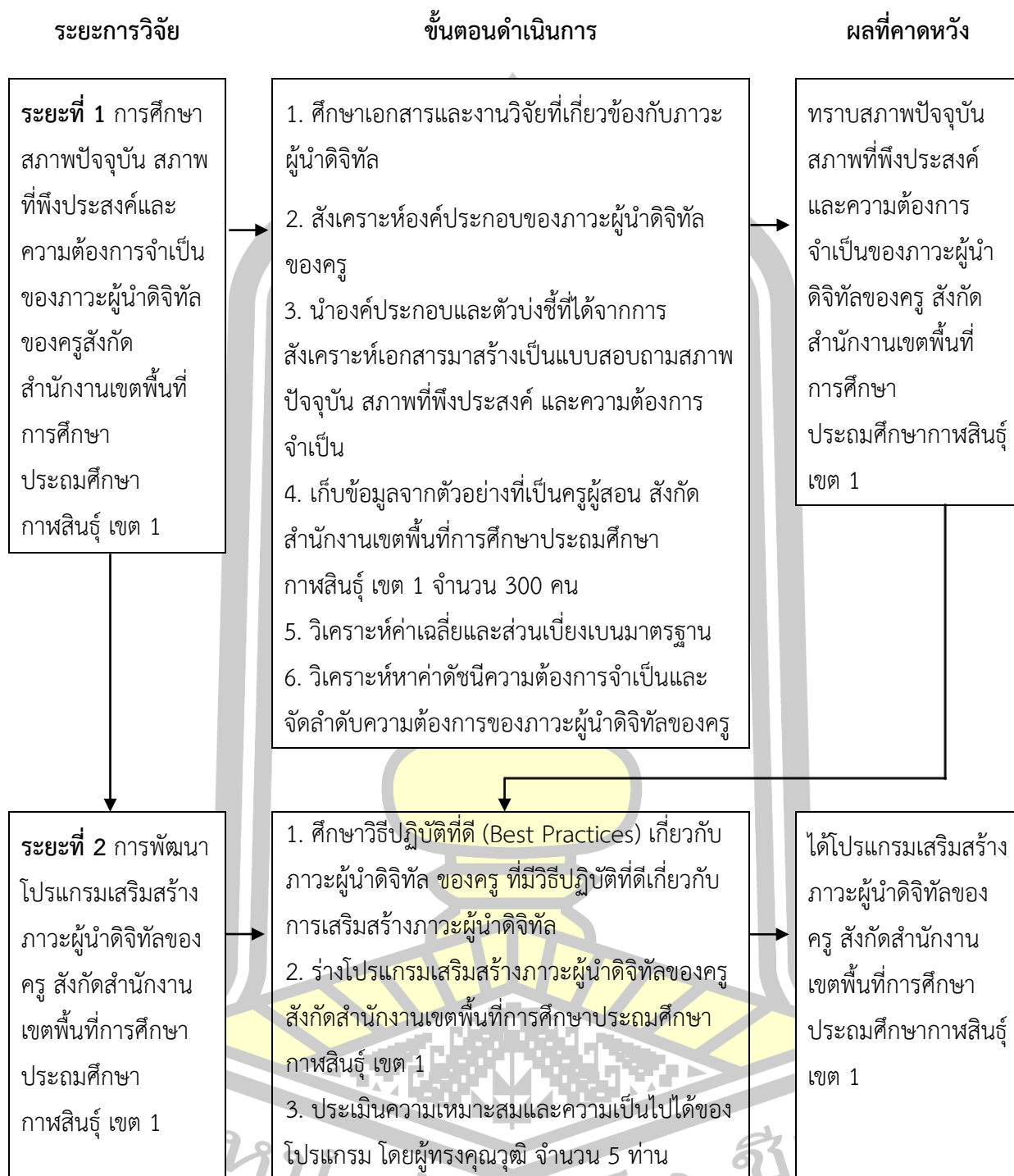
การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) เพื่อศึกษา สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 และเพื่อสร้างโปรแกรมเสริมสร้างภาวะ ผู้นำเชิงดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยผู้วิจัยได้ ดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำ ดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

ระยะที่ 2 การสร้างและประเมินโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

โดยรายละเอียดของระยะการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการ และผลที่คาดหวัง สามารถแสดง วิธีการดำเนินการโดยใช้แผนภาพ ปรากฏดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 แสดงระยะการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการ และผลที่คาดหวัง

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

1. ขั้นตอนการดำเนินการ

เพื่อศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู

1.2 ผู้วิจัยสังเคราะห์ข้อมูลจาก 1.1 เพื่อให้ได้องค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของครู

1.3 ตรวจสอบ และประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของครู โดยอาจารย์ปรีกษาวิทยานิพนธ์ได้ให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้มีความละเอียดมากยิ่งขึ้น

1.4 นำองค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู มาใช้ในการสร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

1.5 นำแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

1.6 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

1.7 นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) โดยการคำนวณ $PNI_{modified}$ เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 113 แห่ง โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 48 แห่ง โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 1 แห่ง โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 1 แห่ง รวมทั้งสิ้น 1,213 คน จากจำนวนโรงเรียน 163 แห่ง

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู จากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 300 คน ได้มาโดยการเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเครซีและมอร์แกน (Krejcie and

Morgan) และการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) มีขั้นตอนการเลือกตัวอย่าง ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดขนาดตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2558) พบว่า ในตารางไม่มีจำนวนประชากร 1,213 คน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการเทียบบัญญัติไตรยางศ์ ได้ตัวอย่าง จำนวน 294 คน เพื่อให้ได้ตัวอย่างที่เป็นตัวแทนที่ดีของประชากร ผู้วิจัยจึงดำเนินการส่งแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 300 คน

ขั้นที่ 2 ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ใช้โรงเรียนในแต่ละขนาดเป็นหน่วยการสุ่ม ทำการสุ่มอย่างง่าย โดยการเทียบสัดส่วนหาจำนวนครูของแต่ละขนาด ได้ผลดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 9 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	จำนวนครู	
	ประชากร (คน)	ตัวอย่าง (คน)
เล็ก	456	113
กลาง	627	155
ใหญ่	56	14
ใหญ่พิเศษ	74	18
รวม	1,213	300

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 1 นี้ เป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามตรวจสอบรายการ (Check list) เกี่ยวกับ เพศ อายุ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณ (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Type) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2558) โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู
อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู
อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู
อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู
อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2 การสร้างและหาคุณภาพแบบสอบถาม

ในการสร้างแบบสอบถามในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาและขอบข่าย
การเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

3.2.2 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณ
Rating Scale

3.2.3 ร่างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนให้ครอบคลุมเนื้อหาตามองค์ประกอบ
ของการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์
เขต 1 ที่ได้จากผลการศึกษาในระยะที่ 1

3.2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

3.2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์แล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย จำนวน 5 ท่าน โดยพิจารณา
ความเหมาะสมของข้อคำถาม (หาความเที่ยงตรง : Validity) และความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม
กับลักษณะเฉพาะของเนื้อหา (IOC : Index of Consistency) รวมทั้งให้คำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไข
โดยมีเกณฑ์คุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1) อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หรือสาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 3 ท่าน

2) ศึกษานิเทศก์ที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป หรือมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 1 ท่าน

3) ผู้อำนวยการสถานศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หรือสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน จำนวน 1 ท่าน

3.2.5 การตรวจสอบเครื่องมือในวิจัยครั้งนี้ มีผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

1) รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ วุฒิการศึกษาดุขฎิบัณฑิต (กศ.ด.) การบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชชัย จิตรนันท์ วุฒิการศึกษาครุศาสตรดุขฎิบัณฑิต (อุดมศึกษา) คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชา บริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนศิริรินทร์ สว่างบุญ วุฒิการศึกษาดุขฎิบัณฑิต การวัดและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ ภาควิชาวิจัยและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

4) ดร.พรเพ็ญ ฤทธิลัน วุฒิการศึกษา วุฒิการศึกษาปรัชญาดุขฎิบัณฑิต สาขา หลักสูตรและการสอน ศึกษานิเทศก์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ กลุ่มนิเทศ ติดตามและ ประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

5) ดร.สุชาติ แวงโสธรณ์ วุฒิการศึกษาดุขฎิบัณฑิต คณะครุศาสตร์ สาขาการ บริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนกาฬสินธุ์ พิตยาสัย วิทย์ฐานะชำนาญการพิเศษ

3.2.6 นำแบบสอบถามที่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณา นำมาหาความเที่ยงตรง ตามเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อคำถาม โดยการ หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะเฉพาะของเนื้อหา (IOC : Index of Consistency) ดังนี้

ให้คะแนน +1 แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 แน่ใจว่าข้อคำถามวัดไม่ได้ตามวัตถุประสงค์

3.2.7 คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป ซึ่งผลการตรวจสอบความ เที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 – 1.00

3.2.8 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

3.2.9 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้นำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item – Total Correlation) ซึ่งผลวิเคราะห์แบบสอบถามสภาพปัจจุบันฯ จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.287 ถึง 0.934 มีคุณภาพผ่านเกณฑ์ทุกข้อ ผลวิเคราะห์แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ฯ จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.352 ถึง 0.816 มีคุณภาพผ่านเกณฑ์ทุกข้อ และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2563) ซึ่งผลวิเคราะห์แบบสอบถามสภาพปัจจุบันฯ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.967 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.986

3.2.10 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูลจากตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยดำเนินการบันทึกข้อความถึงคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขออนุญาตขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ในการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

4.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมกับแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ไปโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ตลอดทั้งประสาน ขอความอนุเคราะห์จากครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการวิจัย

4.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งลิงค์แบบสอบถามที่สร้างด้วย Google form ไปยังโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อส่งให้ตัวอย่าง จำนวน 300 คน และขอความอนุเคราะห์จากผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบกลับคืนมายังผู้วิจัยภายใน 4 สัปดาห์ นับจากวันที่ได้รับลิงค์แบบสอบถาม

5. การจัดการและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การจัดการข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

5.1.1 ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับ

5.1.2 แบบสอบถามตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา นำข้อมูลแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) โดยวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

5.1.3 แบบสอบถามตอนที่ 2 ตรวจสอบและให้คะแนนเป็นรายข้อตามเกณฑ์ ดังนี้

สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.1 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation; S.D.) รายข้อ รายด้าน และโดยรวม โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำ ดิจิทัลของครู ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำ ดิจิทัลของครู ในระดับมาก
2.51 – 3.50	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำ ดิจิทัลของครู ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำ ดิจิทัลของครู ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำ ดิจิทัลของครู ในระดับน้อยที่สุด

5.2.2 นำค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index : PNI_{modified}) ในการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เพื่อจัดลำดับความสำคัญ และนำผลที่ได้ไปใช้ในการออกแบบโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

5.2.3 วิเคราะห์และสรุประดับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการ
จำเป็นภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
โดยรวมและเป็นรายด้าน

5.2.4 วิเคราะห์ร้อยละภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ในส่วนของข้อมูลที่ได้จากข้อคำถาม

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติพื้นฐาน ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตรดังนี้

6.1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$p = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ p แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ต้องการแปลงเป็นร้อยละ

n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

6.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร(สมนึก ภัททิยธนี, 2546)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่าง

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

6.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

X^2 แทน คะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

6.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

6.2.1 การหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง จากสูตรการหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยใช้สูตร (สมนึก ภัททิยธนี, 2546)

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 n แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

6.2.2 การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน Item–Total Correlation (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ตามสูตรดังนี้

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy} แทน ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อที่พิจารณาใน r - distribution
 $\sum x$ แทน คะแนนรวมที่หักคะแนนข้อนั้น ๆ ออกแล้ว
 $\sum y$ แทน คะแนนรวมในแต่ละข้อ
 $\sum$ แทน ผลรวม

6.2.3 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability Test) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha–Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ตามสูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{K}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
 $\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนข้อคำถามแต่ละข้อ
 S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ
 K แทน จำนวนข้อคำถามทั้งหมด

6.2.4 ดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) โดยใช้สูตร (สุวิมล ว่องวานิช, 2548)

$$PNI_{\text{modified}} = \frac{I - D}{D}$$

เมื่อ	PNI_{modified}	แทน	ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น
	I	แทน	ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของครูในยุคดิจิทัล
	D	แทน	ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของครูในยุคดิจิทัล

ระยะที่ 2 การสร้างและประเมินโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

1. ขั้นตอนการ

แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 นำองค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลและค่าความต้องการจำเป็นมาวิเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือสัมภาษณ์

1.2 ศึกษาการพัฒนาการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลจากผู้บริหารสถานศึกษา และครูต้นแบบในสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศที่เป็นที่ยอมรับและเป็นแบบวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) มาสังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การออกแบบโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

1.3 การประเมินโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

1.3.1 ร่างโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 และจัดทำคู่มือการดำเนินการ

1.3.2 การประเมินโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ ดังนี้

1) ศึกษาวิเคราะห์ที่มีประสบการณ์ด้านภาวะผู้นำดิจิทัล และมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 2 ท่าน

2) ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านภาวะผู้นำดิจิทัล และมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 3 ท่าน

1.3.2.1 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาวะผู้นำดิจิทัล จำนวน 5 ท่าน ดังนี้

1) ดร.เพ็ญประภา กวีพิทักษ์ วุฒิการศึกษาปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

2) ดร.รัตติยา ภูมิสายตร วุฒิการศึกษาดุษฎีบัณฑิต (กศ.ด.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

3) นายฉลาด ศรีจุลฮาด วุฒิการศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลกาฬสินธุ์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

4) นางปณณานันท์ จิตราช วุฒิการศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสว่าง วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

5) นางอุษมาพร รินทิก วุฒิการศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคำเม็ก วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

1.3.2 จัดพิมพ์โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 และจัดทำคู่มือการดำเนินการตามแนวทางฉบับจริงเพื่อเผยแพร่และนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 2 ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

2.2.1 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

1) ผู้วิจัยศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์จากหนังสือการวิจัยการศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) นำองค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 และความต้องการจำเป็นที่ได้จากการวิเคราะห์ในระยยะที่ 1 มาเป็นกรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

3) สร้างแบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์และตอนที่ 2 การเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู

4) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อให้คำแนะนำแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

5) จัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับจริง เพื่อนำไปสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูต้นแบบ ที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศเพื่อให้ได้ข้อมูล

2.2.2 แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะ ผู้นำเชิงนวัตกรรมของครู

1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างภาวะ ผู้นำดิจิทัล เพื่อกำหนดกรอบประเด็นข้อคำถามในแบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ของการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

2) กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาเกี่ยวกับแบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

3) สร้างแบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัล ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

4) นำแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อให้คำแนะนำแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

5) จัดทำแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมที่ ปรับปรุงแก้ไขแล้ว พร้อมทั้งโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของโปรแกรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. การเก็บรวบรวม

3.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือราชการจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนและครูต้นแบบ จำนวน 2 ท่าน 3 โรงเรียน รวม 6 คน โดยใช้เกณฑ์พิจารณา คือ เป็นผู้บริหารโรงเรียนได้รับรางวัลทรงคุณค่าจาก สพฐ. OBEC AWARDS ด้านการบริหารจัดการหรือด้านนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน เป็นครูผู้มีผลงานวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practices) หรือได้รับรางวัลทรงคุณค่าจาก สพฐ. OBEC AWARDS ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่

3.1.1 โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 ได้แก่ นายสุชาติ แวงโสธรรณ ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสัย ได้รับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. OBEC AWARDS รางวัลเหรียญทอง ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน ผู้อำนวยการสถานศึกษายอดเยี่ยม ระดับประถมศึกษา ส่งเสริมการใช้นวัตกรรม PLC ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน และนางสาวปัทมาภรณ์ พูลสมบัติ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ได้รับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. OBEC AWARDS ประเภท ครูผู้สอนยอดเยี่ยม ระดับประถมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ด้านวิชาการยอดเยี่ยม ระดับเหรียญทอง

3.1.2 โรงเรียนพัฒนราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 ได้แก่ นายชุมพล ภู่ออนศรีและนางนิภาวรรณ นามทมาตย์ ได้รับรางวัลผลงานที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) โครงการพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเภทผู้ใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล ระดับชมเชย

3.1.3 โรงเรียนบ้านแกววิทยายน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 ได้แก่ นายสุระชิต ชนาสิทธิ์และนายธนพงษ์ อุดรเสถียร ได้รับรางวัลผลงานที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ประเภทผู้ใช้สื่อเทคโนโลยี โครงการบริหารจัดการเพื่อพัฒนา ส่งเสริมและขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้เทคโนโลยีดิจิทัลและได้รับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. OBEC AWARDS ประเภท ครูผู้สอนยอดเยี่ยม ระดับประถมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ด้านวิชาการยอดเยี่ยม ระดับเหรียญทอง

3.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์และเดินทางไปสัมภาษณ์ด้วยตัวเองตามวันและเวลาที่นัดหมายกับผู้บริหารโรงเรียนและครูต้นแบบ จำนวน 3 โรงเรียน

3.3. นำข้อมูลที่ได้จากการจากศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ ผู้บริหารและครูต้นแบบ ในสถานศึกษามีผลการปฏิบัติเป็นเลิศที่เป็นที่ยอมรับและเป็นแบบวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

ที่จัดกระทำแล้วมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อนำมากำหนดเป็นร่างโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัล
ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

3.4 ร่างโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง
เหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไข

3.5 นำร่างโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์แล้วเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ได้ตรวจสอบและประเมินความเหมาะสม
ความเป็นไปได้ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

3.6 จัดพิมพ์โปรแกรมและคู่มือการดำเนินการตามแนวทางฉบับสมบูรณ์เพื่อเผยแพร่
และนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

4. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การจัดทำข้อมูล

4.1.1 ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบประเมินที่ได้รับคืนมา

4.1.2 ตรวจสอบให้คะแนนของแบบประเมินที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า
(Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.1 นำคะแนนที่ได้จากแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ
โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์
เขต 1 ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายตามเกณฑ์ ดังนี้
(บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับ มากที่สุด
3.51 – 4.50	มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับ มาก
2.51 – 3.50	มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับ ปานกลาง
1.51 – 2.50	มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับ น้อย
1.00 – 1.50	มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติพื้นฐาน ดังนี้

5.1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (สมนึก ภัททิยธนี, 2546)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่าง

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

5.1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้สูตร(บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

X^2 แทน คะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

5.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.2.1 การหาความเที่ยงตรงของแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง จากสูตรการหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยใช้สูตร (สมนึก ภัททิยธนี, 2546)

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

n แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 สามารถนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์แทนความหมายต่าง ๆ ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
D	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน
I	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์
$PNI_{modified}$	แทน	ความต้องการจำเป็น

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

ระยะที่ 2 ผลการสร้างและประเมินโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของ
ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลในระยะที่ 1 ปรากฏดังตาราง

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา
ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	n = 300	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	73	24.33
หญิง	227	75.67
รวม	300	100.00
2. ระดับการศึกษา		
ระดับปริญญาตรี	214	71.33
ระดับปริญญาโท	86	28.67
รวม	300	100.00
3. ตำแหน่ง		
ครูผู้ช่วย	67	22.33
ครู (ไม่มีวิทยฐานะ)	54	18.00
ครู วิทยฐานะ ขำนาญการ	52	17.33
ครู วิทยฐานะ ขำนาญการพิเศษ	127	42.33
รวม	300	100.00
4. ประสบการณ์การทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	98	32.67
5 – 10 ปี	82	27.33
11 – 15 ปี	62	20.67
16 ปีขึ้นไป	58	19.33
รวม	300	100.00

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	n = 300	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. ขนาดของโรงเรียน		
ขนาดเล็ก จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 119 คนลงมา	113	37.67
ขนาดกลาง จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 120 – 719 คน	155	51.67
ขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 720 – 1,679 คน	14	4.67
ขนาดใหญ่พิเศษ จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 1,680 คนขึ้นไป	18	6.00
รวม	300	100.00

จากตาราง 10 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศหญิง จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 75.67 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 71.33 ดำรงอยู่ในตำแหน่งครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 42.33 มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 32.67 และปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 51.67

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวม

องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล	3.17	0.61	ปานกลาง	4.77	0.46	มากที่สุด	0.51	3
2. ด้านการสอนบูรณาการดิจิทัล	3.12	0.65	ปานกลาง	4.85	0.38	มากที่สุด	0.55	1
3. ด้านความร่วมมือทางดิจิทัล	3.19	0.65	ปานกลาง	4.83	0.42	มากที่สุด	0.52	2
รวม	3.16	0.64	ปานกลาง	4.82	0.42	มากที่สุด		

จากตาราง 11 พบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สภาพปัจจุบันฯ อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความร่วมมือดิจิทัล ($\bar{X} = 3.19$) รองลงมา คือ การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ($\bar{X} = 3.17$) และการสอนบูรณาการดิจิทัล ($\bar{X} = 3.12$) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ฯ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสอนบูรณาการดิจิทัล ($\bar{X} = 4.85$) รองลงมา คือ ความร่วมมือดิจิทัล ($\bar{X} = 4.82$) และการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ($\bar{X} = 4.77$) ตามลำดับ

ลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยสามารถเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการสอนบูรณาการดิจิทัล ($PNI_{modified} = 0.55$) ด้านความร่วมมือดิจิทัล ($PNI_{modified} = 0.52$) และด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ($PNI_{modified} = 0.51$) ตามลำดับ

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ดัชนีและลำดับความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล

ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1. นำวิสัยทัศน์ที่ร่วมกันสร้างกับสมาชิกในองค์กรลงไปสู่การปฏิบัติ	3.09	0.60	ปานกลาง	4.76	0.48	มากที่สุด	0.54	4
2. มีการเชื่อมโยงวิสัยทัศน์ดิจิทัลไปสู่เป้าหมาย นโยบาย แผนงาน และโครงการ	3.07	0.59	ปานกลาง	4.82	0.44	มากที่สุด	0.57	2
3. สร้างความเข้าใจร่วมกันกับบุคลากรในวิสัยทัศน์ดิจิทัล	3.17	0.64	ปานกลาง	4.75	0.50	มากที่สุด	0.50	7

ตาราง 12 (ต่อ)

ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
4. กำหนดวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษาให้ชัดเจนว่าต้องการไปในทิศทางใด	3.06	0.56	ปานกลาง	4.87	0.36	มากที่สุด	0.59	1
5. ส่งเสริมให้เพื่อนครูและบุคลากรสามารถพัฒนาตนเองในด้านเทคโนโลยีดิจิทัล	3.16	0.54	ปานกลาง	4.77	0.48	มากที่สุด	0.51	6
6. ส่งเสริมให้ตนเองและบุคลากรสามารถเรียนรู้ปรับตัวในด้านเทคโนโลยีดิจิทัล	3.13	0.68	ปานกลาง	4.77	0.43	มากที่สุด	0.53	5
7. วางแผนการใช้เทคโนโลยีเพื่อนำมาใช้ในการจัดการภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบได้	3.26	0.58	ปานกลาง	4.78	0.44	มากที่สุด	0.47	8
8. สร้างนวัตกรรมโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้	3.10	0.67	ปานกลาง	4.80	0.41	มากที่สุด	0.55	3
9. เผยแพร่วิสัยทัศน์ผ่านสื่อดิจิทัล	3.29	0.60	ปานกลาง	4.72	0.56	มากที่สุด	0.43	9
10. มีการทำงานร่วมกับสมาชิกในองค์กรอย่างเป็นระบบ	3.36	0.63	ปานกลาง	4.70	0.53	มากที่สุด	0.40	10
รวม	3.17	0.61	ปานกลาง	4.77	0.46	มากที่สุด		

จากตาราง 12 พบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สภาพปัจจุบันฯ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มี

ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการทำงานร่วมกับสมาชิกในองค์กรอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 3.36$) รองลงมา คือ เผยแพร่วิสัยทัศน์ผ่านสื่อดิจิทัล ($\bar{X} = 3.29$) และวางแผนการใช้เทคโนโลยีเพื่อนำมาใช้ในการจัดการภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบได้ ($\bar{X} = 3.26$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ กำหนดวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษาให้ชัดเจนว่าต้องการไปในทิศทางใด ($\bar{X} = 3.06$)

สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ฯ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กำหนดวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษาให้ชัดเจนว่าต้องการไปในทิศทางใด ($\bar{X} = 4.87$) รองลงมา คือ มีการเชื่อมโยงวิสัยทัศน์ดิจิทัลไปสู่เป้าหมาย นโยบาย แผนงาน และโครงการ ($\bar{X} = 4.82$) และสร้างนวัตกรรมโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้ ($\bar{X} = 4.80$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีการทำงานร่วมกับสมาชิกในองค์กรอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.70$)

ลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) จากมากไปน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ กำหนดวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษาให้ชัดเจนว่าต้องการไปในทิศทางใด ($PNI_{modified} = 0.59$) มีการเชื่อมโยงวิสัยทัศน์ดิจิทัลไปสู่เป้าหมาย นโยบาย แผนงาน และโครงการ ($PNI_{modified} = 0.57$) และสร้างนวัตกรรมโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้ ($PNI_{modified} = 0.55$) ตามลำดับ

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ดัชนีและลำดับความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ด้านการสอนบูรณาการดิจิทัล

ด้านการสอนบูรณาการดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1. สร้างสื่อดิจิทัลเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้	3.04	0.73	ปานกลาง	4.90	0.32	มากที่สุด	0.61	2
2. สร้างเครือข่ายการแบ่งปันข้อมูลความรู้ผ่านสื่อสารสนเทศดิจิทัล	3.25	0.65	ปานกลาง	4.79	0.45	มากที่สุด	0.47	10

ตาราง 13 (ต่อ)

ด้านการสอนบูรณาการดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
3. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด	3.16	0.59	ปานกลาง	4.88	0.34	มากที่สุด	0.54	6
4. สามารถจัดการข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล ที่เหมาะสมกับสภาพบริบทของนักเรียนที่ตนเองรับผิดชอบ โดยสามารถทำให้บทเรียนมีความน่าสนใจ	3.19	0.70	ปานกลาง	4.85	0.41	มากที่สุด	0.52	8
5. สามารถพัฒนาเนื้อหาการเรียนในรูปแบบดิจิทัล โดยนักเรียนสามารถเข้ามาศึกษาได้ทั้งรูปแบบ online และ offline	3.06	0.67	ปานกลาง	4.84	0.39	มากที่สุด	0.58	4
6. สามารถบูรณาการเนื้อหาและเชื่อมโยงการเรียนรู้ในหลากหลายมิติโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้ นักเรียนมีพัฒนาการในทุกด้าน	3.12	0.62	ปานกลาง	4.77	0.46	มากที่สุด	0.53	7
7. เลือกใช้เครื่องมือดิจิทัล ในการสร้างบทเรียนสื่อการเรียนดิจิทัลได้อย่างถูกต้องและมั่นใจ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.01	0.64	ปานกลาง	4.86	0.36	มากที่สุด	0.62	1
8. สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการวัดและประเมินผล	3.09	0.61	ปานกลาง	4.85	0.38	มากที่สุด	0.57	5

ตาราง 13 (ต่อ)

ด้านการสอนบูรณาการดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
9. สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนบูรณาการโดยใช้สื่อดิจิทัล	3.27	0.60	ปานกลาง	4.93	0.26	มากที่สุด	0.51	9
10. สามารถพัฒนาเนื้อหาดิจิทัลในการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ	3.03	0.68	ปานกลาง	4.82	0.40	มากที่สุด	0.59	3
รวม	3.12	0.65	ปานกลาง	4.85	0.38	มากที่สุด		

จากตาราง 13 พบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านการสอนบูรณาการดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สภาพปัจจุบันฯ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนบูรณาการโดยใช้สื่อดิจิทัล ($\bar{X} = 3.27$) รองลงมา คือ สร้างเครือข่ายการแบ่งปันข้อมูลความรู้ผ่านสื่อสารสนเทศดิจิทัล ($\bar{X} = 3.25$) และสามารถจัดการข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล ที่เหมาะสมกับสภาพบริบทของนักเรียนที่ตนเองรับผิดชอบ โดยสามารถทำให้บทเรียนมีความน่าสนใจ ($\bar{X} = 3.19$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เลือกใช้เครื่องมือดิจิทัล ในการสร้างบทเรียนสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลได้อย่างถูกต้องและมั่นใจ เพื่อให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.01$)

สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านการสอนบูรณาการดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ฯ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนบูรณาการโดยใช้สื่อดิจิทัล ($\bar{X} = 4.93$) รองลงมา คือ สร้างสื่อดิจิทัลเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.90$) และมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด ($\bar{X} = 4.88$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สามารถบูรณาการเนื้อหาและเชื่อมโยงการเรียนรู้ในหลากหลายมิติโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้นักเรียนมีพัฒนาการในทุกด้าน ($\bar{X} = 4.77$)

ลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านการสอนบูรณาการดิจิทัล โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) จากมากไปน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ เลือกใช้เครื่องมือดิจิทัล ในการสร้างบทเรียน สื่อการเรียนดิจิทัลได้อย่างถูกต้องและมั่นใจ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($PNI_{modified} = 0.62$) สร้างสื่อดิจิทัลเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ($PNI_{modified} = 0.61$) และสามารถพัฒนาเนื้อหาดิจิทัลในการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ($PNI_{modified} = 0.59$) ตามลำดับ

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ดัชนีและลำดับความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านความร่วมมือทางดิจิทัล

ด้านความร่วมมือทางดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1. มีการแบ่งปันข้อมูลดิจิทัลภายในและภายนอกองค์กร	3.22	0.66	ปานกลาง	4.71	0.56	มากที่สุด	0.46	8
2. มีการใช้สื่อดิจิทัลแบ่งปันข้อมูลทั้งภายในและภายนอกองค์กร	3.08	0.65	ปานกลาง	4.83	0.41	มากที่สุด	0.57	3
3. มีการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลและสื่อดิจิทัลอย่างถูกต้อง	3.37	0.69	ปานกลาง	4.82	0.42	มากที่สุด	0.43	9
4. ปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน และไม่เปิดเผยข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาต	3.44	0.64	ปานกลาง	4.86	0.39	มากที่สุด	0.41	10
5. มีการวางแผนการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	3.06	0.72	ปานกลาง	4.88	0.37	มากที่สุด	0.59	2
6. พยายามศึกษาปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น	3.12	0.64	ปานกลาง	4.85	0.43	มากที่สุด	0.56	4
7. มีการระดมสมองของบุคลากรในองค์กรเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดจากการใช้สื่อดิจิทัล	3.05	0.65	ปานกลาง	4.92	0.28	มากที่สุด	0.62	1

ตาราง 14 (ต่อ)

ด้านความร่วมมือทางดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
8. มีการประเมินผลการแก้ปัญหาที่เกิดจากการใช้สื่อดิจิทัล	3.11	0.63	ปานกลาง	4.81	0.45	มากที่สุด	0.55	5
9. นำข้อมูลดิจิทัลมาปรับปรุงการทำงานร่วมกับบุคลากรในองค์กร	3.14	0.66	ปานกลาง	4.80	0.46	มากที่สุด	0.53	6
10. มีความรู้ความสามารถ ประสพการณ์ในการแก้ไขปัญหาในทางดิจิทัล	3.28	0.55	ปานกลาง	4.84	0.44	มากที่สุด	0.48	7
รวม	3.19	0.65	ปานกลาง	4.83	0.42	มากที่สุด		

จากตาราง 14 พบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ด้านความร่วมมือทางดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สภาพปัจจุบันฯ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน และไม่เปิดเผยข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาต ($\bar{X} = 3.44$) รองลงมา คือ มีการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลและสื่อดิจิทัลอย่างถูกต้อง ($\bar{X} = 3.37$) และมีความรู้ความสามารถ ประสพการณ์ในการแก้ไขปัญหาในทางดิจิทัล ($\bar{X} = 3.28$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีการระดมสมองของบุคลากรในองค์กรเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดจากการใช้สื่อดิจิทัล ($\bar{X} = 3.07$)

สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ด้านความร่วมมือทางดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ฯ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการระดมสมองของบุคลากรในองค์กรเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดจากการใช้สื่อดิจิทัล ($\bar{X} = 4.92$) รองลงมา คือ มีการวางแผนการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.88$) และปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน และไม่เปิดเผยข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาต ($\bar{X} = 4.86$)

ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีการแบ่งปันข้อมูลดิจิทัลภายในและภายนอกองค์กร ($\bar{X} = 4.71$)

ลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านความร่วมมือทางดิจิทัล โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) จากมากไปน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ มีการระดมสมองของบุคลากรในองค์กรเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดจากการใช้สื่อดิจิทัล ($PNI_{modified} = 0.62$) มีการวางแผนการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย ($PNI_{modified} = 0.59$) และมีการใช้สื่อดิจิทัลแบ่งปันข้อมูลทั้งภายในและภายนอกองค์กร ($PNI_{modified} = 0.57$) ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัยสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ดังนี้

สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าสภาพปัจจุบันฯ อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล รองลงมา คือ ด้านความร่วมมือทางดิจิทัล และการสอนบูรณาการดิจิทัล ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ฯ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสอนบูรณาการดิจิทัล รองลงมา คือ ด้านความร่วมมือทางดิจิทัล และด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ตามลำดับ

ลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) จากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการสอนบูรณาการดิจิทัล ด้านความร่วมมือทางดิจิทัล และด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ตามลำดับ

ระยะที่ 2 ผลการสร้างและประเมินโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นฯ ในการกำหนดข้อคำถามโดยสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) จากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการสอนบูรณาการดิจิทัล ด้านความร่วมมือทางดิจิทัล และด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ตามลำดับ จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้ง 3 ด้านไปสร้างแบบสัมภาษณ์โดยเรียงตามลำดับความต้องการจำเป็นตามลำดับ เพื่อสร้างโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยมีผู้ให้ข้อมูล 6 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งผู้ให้ข้อมูลดังกล่าวเป็นสถานศึกษาที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ด้านภาวะผู้นำดิจิทัลของครู เพื่อนำไปสู่การพัฒนาโปรแกรมฯ

ผลการศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู จากผู้บริหารและครูที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีและเป็นที่ยอมรับ สรุปผลการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล

“...การที่ครูสามารถเข้าใจบริบทของตนเองอย่างลึกซึ้ง ไม่ว่าจะเป็นข้อจำกัดหรือโอกาส ที่มีอยู่ภายในโรงเรียน เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ครูตัดสินใจเลือกใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม ครูที่มองภาพใหญ่และคิดเชิงระบบจะสามารถวางแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบ โจทย์อนาคตของผู้เรียนได้มากยิ่งขึ้น...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี คนที่ 1, สัมภาษณ์ 13 มีนาคม 2568)

“...การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลของครูควรมีการสร้างองค์ความรู้ และเผยแพร่แนวปฏิบัติที่ดี ไปยังเพื่อนครูในวงกว้าง เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนคิด ช่วยให้ครูสามารถพัฒนาแนวคิดของ ตนเองให้มีความชัดเจน และต่อยอดไปสู่การสร้างแผนหรือแนวทางที่สามารถสื่อสารออกไปได้อย่าง เป็นระบบ...”

(ครูแกนนำ โรงเรียนที่ 1, สัมภาษณ์ 13 มีนาคม 2568)

“...ครูจำเป็นต้องพัฒนาแนวคิดให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะเรื่องวิสัยทัศน์ ทางเทคโนโลยีที่มีผลต่อวิธีการสอนและการจัดการเรียนรู้ การที่ครูได้ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับ เพื่อนร่วมงานในประเด็นเชิงเทคโนโลยี ช่วยส่งเสริมบรรยากาศของการเรียนรู้ร่วมกันภายในโรงเรียน ซึ่งจะเสริมสร้างความมั่นใจในการปรับใช้เทคโนโลยีในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี คนที่ 2, สัมภาษณ์ 14 มีนาคม 2568)

“...การพัฒนาวิสัยทัศน์ดิจิทัลควรส่งเสริมให้ครูได้เรียนรู้ร่วมกัน มีกิจกรรมที่ให้อิทธิพลให้ บริบทช่วยให้เห็นภาพรวมของโรงเรียน และนำไปสู่การวางแผนหรือโครงการที่ขับเคลื่อนได้จริง เมื่อมี เป้าหมายร่วมกัน ก็จะเกิดแรงสนับสนุนซึ่งกันและกันในทางที่สร้างสรรค์...”

(ครูแกนนำ โรงเรียนที่ 2, สัมภาษณ์ 14 มีนาคม 2568)

“...การพัฒนาวิสัยทัศน์ดิจิทัลของครูต้องเริ่มจากการทำให้ครูเข้าใจว่าเทคโนโลยีเป็น เครื่องมือที่สามารถสร้างสรรค์การเรียนรู้ได้หลากหลาย หากครูได้เรียนรู้ร่วมกันเกิดชุมชนแห่งการ เรียนรู้ (PLC) ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ พัฒนาความสามารถด้านเทคโนโลยีร่วมกันอย่างเป็นระบบ

และต่อเนื่อง มองเห็นโอกาสจากการวิเคราะห์บริบทของตน ก็จะสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ได้...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี คนที่ 3, สัมภาษณ์ 27 กุมภาพันธ์ 2568)

“...การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ช่วยให้วิสัยทัศน์ของตนเองชัดเจนยิ่งขึ้น การได้รับฟังมุมมองของเพื่อนครูจากบริบทที่หลากหลาย จะช่วยให้เข้าใจว่า วิสัยทัศน์ทางดิจิทัล ไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน แต่ต้องสอดคล้องกับบริบทและเป้าหมายของแต่ละโรงเรียน ซึ่งถือเป็นการพัฒนาแบบมีความหมาย..”

(ครูแกนนำ โรงเรียนที่ 3, สัมภาษณ์ 27 กุมภาพันธ์ 2568)

กล่าวโดยสรุป โปรแกรมฯ ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลของครูควรมุ่งเน้นการตระหนักถึงบทบาทใหม่ในการใช้เทคโนโลยีอย่างมีเป้าหมายและสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนและสถานศึกษา ครูควรสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ของตนเองได้อย่างรอบด้าน และพัฒนาแนวคิดผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสะท้อนคิดร่วมกัน ทั้งนี้ การส่งเสริมให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ และการกำหนดเป้าหมายร่วมกันภายในองค์กร ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยพัฒนาวิสัยทัศน์ให้เกิดขึ้นอย่างยั่งยืน

2. การสอนบูรณาการดิจิทัล

“...ในการสอนควรมีเป้าหมายชัดเจน ครูออกแบบการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีอย่างมีแผน เช่น การเลือกเครื่องมือที่เหมาะสมกับกิจกรรม Active Learning หรือการพัฒนาแบบประเมินออนไลน์ที่สามารถสะท้อนผลลัพธ์การเรียนรู้ได้หลากหลาย ควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการที่สอดคล้องกับการสอนบูรณาการดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี คนที่ 1, สัมภาษณ์ 13 มีนาคม 2568)

“...ครูมีการวางแผนก่อนเสมอว่ากิจกรรมในแต่ละบทเรียนจะมีเทคโนโลยีเข้ามาเสริมจุดใด เช่น ใช้ AI ช่วยสร้างใบงาน หรือใช้เกมประเมินความเข้าใจของนักเรียน นำผลการวัดและประเมินไปสะท้อนผลการสอนกับเพื่อนครู และได้แบ่งปันประสบการณ์ ผลลัพธ์จากการสอนบูรณาการดิจิทัลให้กับครูโรงเรียนพื้นที่ใกล้เคียง...”

(ครูแกนนำ โรงเรียนที่ 1, สัมภาษณ์ 13 มีนาคม 2568)

“...ครูมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และออกแบบกิจกรรมร่วมกัน โดยเฉพาะการสร้างพื้นที่ที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติและสะท้อนประสบการณ์จริง เปิดโอกาสให้ครูได้ทดลองใช้เครื่องมือดิจิทัลจริงในชั้นเรียน แล้วนำผลที่ได้มาอภิปรายร่วมกันเพื่อพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี คนที่ 2, สัมภาษณ์ 14 มีนาคม 2568)

“...ครอบคลุมตั้งแต่การวางแผนเลือกเครื่องมือดิจิทัลเบื้องต้น ไปจนถึงการประเมินผลผ่านเทคโนโลยี และที่สำคัญคือต้องมีกรณีศึกษา ตัวอย่างจริงจากครูในพื้นที่ใกล้เคียง เพราะช่วยให้

เห็นภาพและปรับใช้ได้ง่าย การให้ครูได้วางแผนกิจกรรมร่วมกัน หรือจับกลุ่มทำแผนสอนร่วมกัน จะทำให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น...”

(ครูแกนนำ โรงเรียนที่ 2, สัมภาษณ์ 14 มีนาคม 2568)

“...เนื้อหาควรออกแบบให้ยืดหยุ่น และคำนึงถึงความหลากหลายของบริบทโรงเรียน โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็กที่ครูอาจต้องรับผิดชอบหลายหน้าที่ ควรเป็นเนื้อหาที่สามารถเลือกได้ตามความถนัด จะช่วยให้ครูสามารถเข้าถึงได้จริง ควรมีพื้นที่สำหรับครูแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการใช้เทคโนโลยี เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี คนที่ 3, สัมภาษณ์ 27 กุมภาพันธ์ 2568)

“...ควรมีความยืดหยุ่น มีตัวอย่างเครื่องมือหลากหลาย เพราะแต่ละโรงเรียนมีความพร้อมไม่เท่ากัน มีกรณีศึกษาหรือคลิปตัวอย่างที่สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ จะช่วยให้ครูมีทางเลือกที่เหมาะสมกับบริบทห้องเรียนของตนได้ชัดเจนขึ้น และการเปิดโอกาสให้ครูได้เล่าประสบการณ์จริงจากการทดลองใช้เทคโนโลยีในชั้นเรียนในโรงเรียนทุกขนาด...”

(ครูแกนนำ โรงเรียนที่ 3, สัมภาษณ์ 27 กุมภาพันธ์ 2568)

กล่าวโดยสรุป โปรแกรมฯ ด้านการสอนบูรณาการดิจิทัลควรมีเป้าหมายที่ชัดเจน ออกแบบกิจกรรมโดยเลือกใช้เทคโนโลยีให้สอดคล้องกับลักษณะของการเรียนรู้และบริบทของผู้เรียน ครอบคลุมตั้งแต่การวางแผนเลือกใช้เครื่องมือดิจิทัลเบื้องต้น การจัดกิจกรรม Active Learning และการประเมินผลด้วยเทคโนโลยี ไปจนถึงการสะท้อนผลลัพธ์ร่วมกันผ่านวงแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (PLC) ทั้งนี้ เนื้อหาในโปรแกรมควรมีความยืดหยุ่น มีกรณีศึกษาหลากหลาย และเปิดโอกาสให้ครูจากโรงเรียนต่างบริบทได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์จริง อันจะนำไปสู่การเรียนรู้ร่วมกันและการพัฒนา รูปแบบการสอนที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

3. ด้านความร่วมมือทางดิจิทัล

“...เน้นที่การสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันบนพื้นที่ออนไลน์ ครอบคลุมการใช้เครื่องมือจัดการข้อมูล การประชุมแบบออนไลน์ รวมถึงการจัดการเครือข่ายครูข้ามโรงเรียนหรือข้ามเขตพื้นที่ เน้นจริยธรรมและความปลอดภัยในทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการส่งไฟล์ การจัดเก็บข้อมูล หรือการประชุมร่วมกับบุคคลภายนอก...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี คนที่ 1, สัมภาษณ์ 13 มีนาคม 2568)

“...ครูสามารถวางแผนกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้ เช่น การสร้างโครงการวิชาการร่วมกัน โดยมีระบบติดตามและประเมินผลได้ในตัว ฝึกให้ครูใช้ช่องทางที่เหมาะสมกับแต่ละงาน เช่น การส่งเอกสารราชการผ่านอีเมล การประสานงานเบื้องต้นผ่านไลน์ และการประชุมออนไลน์อย่างเป็นทางการผ่านแพลตฟอร์มที่ปลอดภัย...”

(ครูแกนนำ โรงเรียนที่ 1, สัมภาษณ์ 13 มีนาคม 2568)

“...เน้นที่การสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันบนพื้นที่ออนไลน์ ซึ่งครูสามารถใช้เครื่องมืออย่าง Google Workspace หรือไลน์กลุ่มในการวางแผนกิจกรรมร่วมกันได้จริง ส่งเสริมให้ครูฝึกทักษะการสื่อสารที่ชัดเจนบนสื่อดิจิทัล ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กันเป็นประจำ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจและยกระดับวิชาชีพพร้อมกัน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี คนที่ 2, สัมภาษณ์ 14 มีนาคม 2568)

“...ควรมีส่วนที่ให้เราได้ฝึกใช้เครื่องมือทำงานกลุ่มออนไลน์ เช่น ทำงานร่วมกันผ่าน Google Docs หรือประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์กับครูต่างโรงเรียนผ่านโปรแกรม Zoom/Meet...”

(ครูแกนนำ โรงเรียนที่ 2, สัมภาษณ์ 14 มีนาคม 2568)

“...ออกแบบเนื้อหาให้เข้าใจง่าย และปรับใช้ได้แม้มีทรัพยากรจำกัด เช่น การใช้ไลน์กลุ่ม หรือ Google Meet เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนในพื้นที่เดียวกัน ควรมี workshop ที่ให้ครูได้จำลองสถานการณ์การใช้เครื่องมือดิจิทัลจริง เพื่อให้เข้าใจทั้งประโยชน์และความเสี่ยงของการใช้เทคโนโลยีร่วมกับผู้อื่น...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี คนที่ 3, สัมภาษณ์ 27 กุมภาพันธ์ 2568)

“...ยกตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้จริงในโรงเรียนขนาดเล็ก เช่น การแชร์แผนการสอนผ่านไลน์กลุ่ม การนัดประชุมผ่านวิดีโอคอล และวิธีใช้ Google Form เพื่อประเมินผลการทำงานร่วมกัน ที่สำคัญคือควรมีเนื้อหาที่ช่วยให้ครูเข้าใจว่าอะไรควรแชร์ อะไรไม่ควร และควรใช้คำพูดอย่างไรในสื่อดิจิทัล เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีและรู้สึกปลอดภัยในการทำงานร่วมกัน...”

(ครูแกนนำ โรงเรียนที่ 3, สัมภาษณ์ 27 กุมภาพันธ์ 2568)

กล่าวโดยสรุป โปรแกรมฯ ด้านความร่วมมือดิจิทัลควรมุ่งเน้นให้ครูสามารถใช้เครื่องมือออนไลน์ในการทำงานกลุ่ม การประชุม และการจัดการข้อมูลร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเนื้อหาควรครอบคลุมการใช้เครื่องมือจริงในบริบทของแต่ละโรงเรียน เช่น Google Workspace, Zoom, ไลน์กลุ่ม และแบบฟอร์มออนไลน์ ตลอดจนการพัฒนาทักษะการสื่อสารออนไลน์ที่เหมาะสม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับข้ามโรงเรียน และการตระหนักถึงจริยธรรมและความปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างความไว้วางใจและความมั่นใจในการทำงานร่วมกัน

จากข้อมูลข้างต้น สามารถสร้างเค้าโครงโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ปรากฏดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 3 โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

คำนำ

ในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างรวดเร็ว ครูจำเป็นต้องปรับบทบาทจากผู้ถ่ายทอดความรู้ไปสู่การเป็นผู้นำการเรียนรู้ที่สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูจึงเป็นกลไกสำคัญ ด้วยเหตุนี้ โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครูจึงได้รับการพัฒนาขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างศักยภาพของครูให้สามารถยกระดับคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัย และสร้างความพร้อมให้สถานศึกษาก้าวทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

โปรแกรมนี้ได้รับการออกแบบให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยเน้นการพัฒนาภาวะผู้นำใน 3 ด้านหลัก ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลในการคาดการณ์ทิศทางการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี การสอนบูรณาการดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความน่าสนใจของบทเรียน และความร่วมมือทางดิจิทัลเพื่อเป็นเครื่องมือในการทำงานร่วมกัน แบ่งปันข้อมูลและประสานงานระหว่างครู เพื่อนำไปสู่การสร้างเครือข่ายวิชาชีพและการพัฒนางานร่วมกัน

การพัฒนาในโปรแกรมนี้ อ้างอิงหลักการ 70 : 20 : 10 ซึ่งเป็นแนวคิดที่ยอมรับกันในระดับสากล โดยมุ่งเน้นให้ครูเรียนรู้จากประสบการณ์จริงเป็นหลัก ร่วมกับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น และการฝึกอบรมเรียนรู้จากหลักสูตร เพื่อให้สามารถนำความรู้และทักษะไปปรับใช้ได้จริงในสถานศึกษา

ผู้จัดทำขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ทุกท่าน ขอบพระคุณเจ้าของผลงานทางวิชาการ ที่ผู้จัดทำได้ใช้เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการพัฒนาโปรแกรม คณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทุกท่านที่คอยถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้แก่ผู้จัดทำ ผู้เชี่ยวชาญในการให้ข้อชี้แนะในการพัฒนาโปรแกรม ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ข้อเสนอแนะ และประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ไม่ได้เอ่ยนาม ซึ่งทุกท่านเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้การพัฒนาโปรแกรมนี้นำไปสู่ความสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ปรียาวิที ระดาฤทธิ

โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

หลักการของโปรแกรม

ในปัจจุบันที่เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทุกมิติของสังคม บทบาทของครูในศตวรรษที่ 21 จึงไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแค่การสอน แต่ยังต้องเป็นผู้นำด้านนวัตกรรมที่สามารถใช้เทคโนโลยี เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ภาวะผู้นำดิจิทัลของครูจึงเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญในการใช้เทคโนโลยีเพื่อขับเคลื่อนการเรียนการสอน การบริหารจัดการในระดับห้องเรียนหรือโรงเรียน รวมถึงการสร้างเครือข่ายวิชาชีพและการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อพัฒนาครูให้มีภาวะผู้นำดิจิทัลอย่างรอบด้าน โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 มุ่งเน้นการพัฒนาครูให้มีภาวะผู้นำดิจิทัลผ่าน 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล การสอนบูรณาการดิจิทัล และความร่วมมือดิจิทัล โดยใช้แนวคิดการพัฒนาตามหลักการ 70 : 20 : 10 โดยสัดส่วน 70% เป็นการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง 20% เป็นการเรียนรู้จากการมีส่วนร่วมกับผู้อื่น และ 10% เป็นการเรียนรู้จากการอบรมแนวทางนี้ ช่วยให้ครูสามารถเชื่อมโยงความรู้กับการปฏิบัติงานจริง และส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ซึ่งองค์ประกอบของโปรแกรมฯ ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการพัฒนา และการวัดและประเมินผล โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาครูให้สามารถเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงผ่านการใช้เทคโนโลยี มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอนดิจิทัล มีทักษะในการสื่อสารออนไลน์ การสร้างนวัตกรรม และสามารถประสานความร่วมมือทั้งในระดับโรงเรียนและระดับเครือข่ายภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลโดยใช้โปรแกรมฯ นี้ ก่อให้เกิดประโยชน์ในหลายด้าน ได้แก่ การยกระดับสมรรถนะของครูให้สามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างมั่นใจและสร้างสรรค์ การเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล และการสร้างวัฒนธรรมของการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่องในสถานศึกษา และช่วยเสริมสร้างศักยภาพของโรงเรียนในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของโปรแกรม

เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

เนื้อหาของโปรแกรม

Module 1 การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ประกอบด้วย 3 หัวข้อ ดังนี้

1. บทบาทของครูในศตวรรษที่ 21 กับการมีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยี
2. การวิเคราะห์สถานการณ์และบริบทด้านดิจิทัลของครู (SWOT ANALYSIS)
3. การสะท้อนคิดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิสัยทัศน์ทางดิจิทัลของครู

Module 2 การบูรณาการสอนดิจิทัล ประกอบด้วย 5 หัวข้อ ดังนี้

1. การใช้ AI เบื้องต้นในชั้นเรียนและเทคนิคการสร้างสื่อการเรียนรู้ดิจิทัล
2. การจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อดิจิทัล
3. รูปแบบการบูรณาการสื่อดิจิทัลในห้องเรียน
4. การสร้างกิจกรรม Active Learning ผ่านสื่อดิจิทัล
5. การสร้างแบบประเมินและวัดผลการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี

Module 3 ความร่วมมือทางดิจิทัล ประกอบด้วย 4 หัวข้อ ดังนี้

1. การใช้เครื่องมือดิจิทัลสำหรับการทำงานกลุ่มและโครงการร่วมกัน
2. ทักษะการสื่อสารออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพสำหรับครู
3. การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระดับมืออาชีพ
4. จริยธรรมและความปลอดภัยทางดิจิทัล

กระบวนการพัฒนา

รูปแบบและวิธีการพัฒนา เพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนามาสามารถนำไปเป็นหลักการในการพัฒนาตนเองต่อไปอย่างต่อเนื่อง (Continuous Self Development) ดังนี้

1. การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง จำนวน 63 ชั่วโมง คิดเป็น 70% โดยมีรายละเอียดดังนี้
 - 1.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ทางดิจิทัล จำนวน 14 ชั่วโมง
 - 1.2 ด้านการสอนบูรณาการดิจิทัล จำนวน 28 ชั่วโมง
 - 1.3 ด้านความร่วมมือดิจิทัล จำนวน 21 ชั่วโมง
2. การเรียนรู้จากการพัฒนาบุคคลอื่น จำนวน 18 ชั่วโมง โดยมีรายละเอียดดังนี้
 - 2.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ทางดิจิทัล จำนวน 4 ชั่วโมง
 - 2.2 ด้านการสอนบูรณาการดิจิทัล จำนวน 8 ชั่วโมง
 - 2.3 ด้านความร่วมมือดิจิทัล จำนวน 6 ชั่วโมง

3. การฝึกอบรม จำนวน 9 ชั่วโมง โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ทางดิจิทัล จำนวน 2 ชั่วโมง

3.2 ด้านการสอนบูรณาการดิจิทัล จำนวน 4 ชั่วโมง

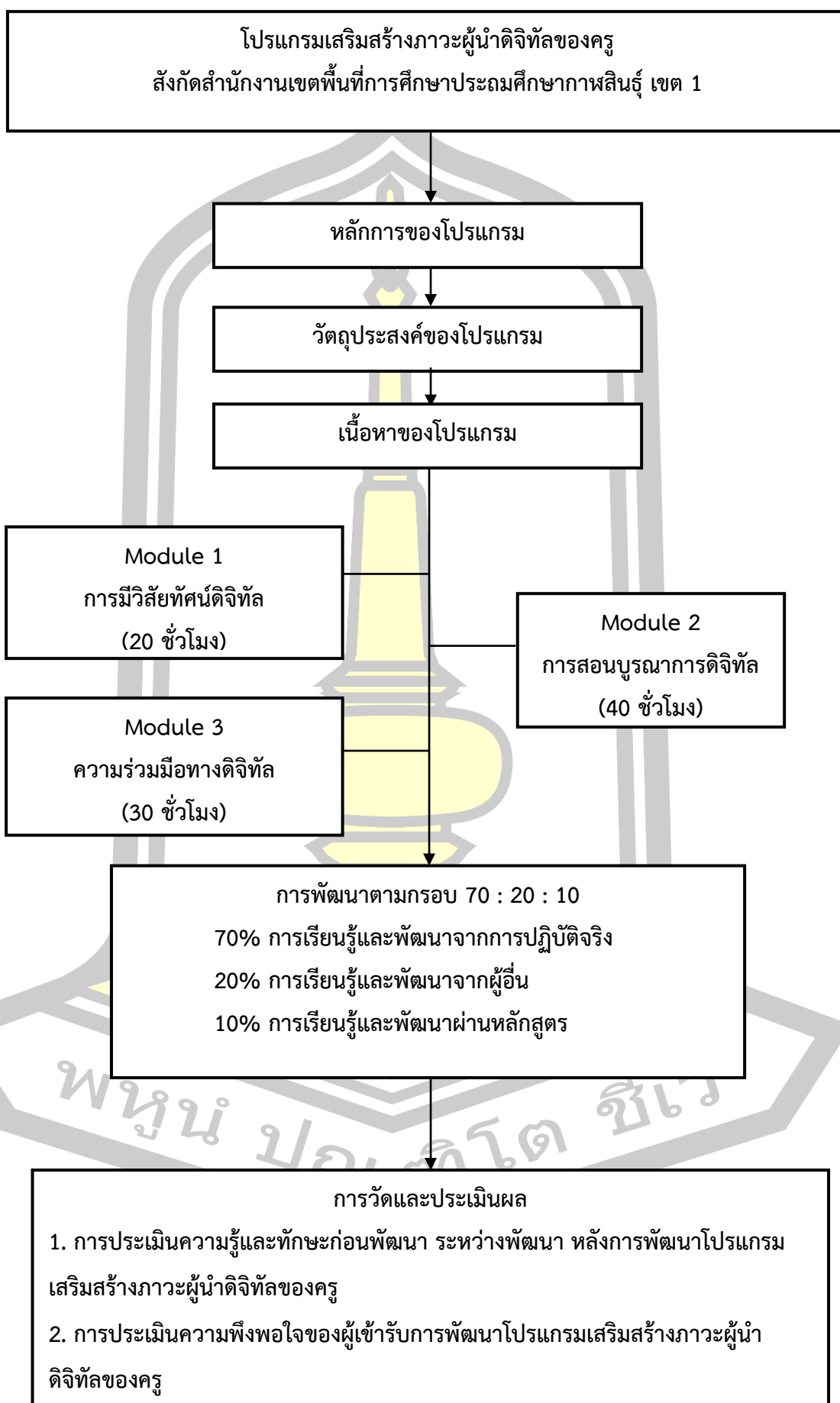
3.3 ด้านความร่วมมือดิจิทัล จำนวน 3 ชั่วโมง

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้และทักษะก่อนพัฒนา ระหว่างพัฒนา หลังการพัฒนาโปรแกรม
เสริมสร้างฯ

2. การประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัล
ของครู

Module 1 การมีวิสัยทัศน์ทางดิจิทัล

(20 ชั่วโมง)

หลักการ

การพัฒนาครูให้มีภาวะผู้นำดิจิทัลเริ่มต้นจากการเสริมสร้างวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน การอบรมในโมดูลนี้ยึดหลักการที่ว่าครูต้องสามารถวิเคราะห์ศักยภาพ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของตนเองได้อย่างเป็นระบบ (SWOT Analysis) เพื่อวางแผนพัฒนาตนเองอย่างมีเป้าหมายในระยะสั้นและระยะยาว ภายในโปรแกรมเน้นการสร้างแรงบันดาลใจให้ครูเห็นภาพอนาคตของห้องเรียนในยุคดิจิทัล และส่งเสริมให้ครูเผยแพร่วิสัยทัศน์ที่กำหนดขึ้นสู่สาธารณะ มีการติดตามผลการพัฒนาตนเองในระยะต่อมา เพื่อให้การสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลเกิดขึ้นจริงอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการมีวิสัยทัศน์ทางดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21
2. เพื่อพัฒนาทักษะการวิเคราะห์ศักยภาพ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของตนเองในบริบทของการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา
3. เพื่อส่งเสริมให้ครูได้ลงมือปฏิบัติจริงในการสร้างแผนการจัดการเรียนการสอนด้านดิจิทัล และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนครู

เนื้อหา

1. บทบาทของครูในศตวรรษที่ 21 กับการมีวิสัยทัศน์ทางดิจิทัล

ในยุคการศึกษาแห่งศตวรรษที่ 21 บทบาทของครูได้เปลี่ยนจากผู้ถ่ายทอดความรู้ไปสู่การเป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้และผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา วิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีจึงเป็นคุณลักษณะสำคัญที่ครูจำเป็นต้องพัฒนา เพื่อให้สามารถวางแผนและบูรณาการเทคโนโลยีในกระบวนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม ทักษะด้านดิจิทัลช่วยให้ครูสามารถเลือกใช้เครื่องมือที่สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ขยายโอกาสทางการศึกษา ตอบสนองต่อความหลากหลายของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น และยังส่งเสริมให้ครูมีความมั่นใจในการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ และสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมภายในสถานศึกษาได้อย่างยั่งยืน

2. การวิเคราะห์สถานการณ์และบริบทด้านดิจิทัลของครู

การวิเคราะห์สถานการณ์และบริบทด้านดิจิทัลของครูมีความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะและภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลอย่างมีทิศทาง โดยเฉพาะเมื่อใช้เครื่องมือ SWOT Analysis เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของตนเองในการใช้เทคโนโลยีการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ครูเกิดการตระหนักรู้ถึงศักยภาพและข้อจำกัดของตนเองอย่างเป็นระบบ การวิเคราะห์นี้ยังเป็นพื้นฐานสำคัญในการวางแผนพัฒนาตนเองอย่างมีเป้าหมายสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมการตั้งวิสัยทัศน์ดิจิทัลที่ชัดเจนและสามารถนำไปสู่การขับเคลื่อนนวัตกรรมในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การสะท้อนคิดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิสัยทัศน์ทางดิจิทัลของครู

กิจกรรมการสะท้อนคิดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิสัยทัศน์ทางดิจิทัลของครู มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครู เนื่องจากช่วยเปิดโอกาสให้ครูได้ทบทวนแนวคิด ปรับมุมมอง และพัฒนาวิสัยทัศน์ของตนเองให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา อีกทั้งยังส่งเสริมการเรียนรู้จากเพื่อนร่วมวิชาชีพผ่านการรับฟังและให้ข้อเสนอแนะซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมที่ลึกซึ้งและต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังช่วยสร้างเครือข่ายทางวิชาชีพที่เอื้อต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นฐานในการขับเคลื่อนนวัตกรรมดิจิทัลในระดับโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กระบวนการพัฒนา (20 ชั่วโมง)

1. การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง พัฒนาจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง (14 ชั่วโมง)

1.1 การวิเคราะห์สถานการณ์และบริบทด้านดิจิทัลของครู โดยใช้เครื่องมือ SWOT Analysis เพื่อระบุจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ซึ่งนำไปสู่การตระหนักรู้ในบริบทของตนเองอย่างเป็นระบบ

1.2 การทำงานร่วมกับเพื่อนครูเพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ทางดิจิทัลของตน และดำเนินการทดลองในห้องเรียนสมมติ

1.3 การสะท้อนผลจากการปฏิบัติ เพื่อสะท้อนผลการเรียนรู้ ปัญหา และแนวทางพัฒนาในอนาคต เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้แบบต่อเนื่องและยั่งยืน

2. การเรียนรู้จากผู้อื่น พัฒนาจากการศึกษาดูงานและเรียนรู้ผ่านทางชุมชนวิชาชีพ (4 ชั่วโมง)

2.1 การจัดกิจกรรม PLC (Professional Learning Community) เพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดและประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาวิสัยทัศน์ทางดิจิทัล และแนวทางการนำเทคโนโลยีไปใช้ในบริบทต่าง ๆ

2.2 การศึกษาดูงานจากสถานศึกษาที่มีการดำเนินงานตามวิสัยทัศน์ที่ประสบความสำเร็จ โดยให้ครูจากโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จขึ้นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เข้าร่วมการประชุม

3. การเรียนรู้ผ่านหลักสูตร พัฒนาจากการฝึกอบรม (2 ชั่วโมง)

3.1 การอบรมเกี่ยวกับแนวคิดและความสำคัญของการมีวิสัยทัศน์ทางดิจิทัล โดยให้ผู้เข้าร่วมเข้ารับการบรรยายในบทบาทของครูและความจำเป็นของการมีวิสัยทัศน์ทางดิจิทัล

3.2 การอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาวิสัยทัศน์ดิจิทัล โดยให้ผู้เข้าร่วม ได้ฝึกใช้เครื่องมือและเทคนิคต่างๆ เช่น SWOT Analysis เพื่อประเมินสถานการณ์ด้านดิจิทัลของตนเองและโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความเข้าใจและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในบริบทของตน

การวัดและประเมินผล

1. ก่อนการพัฒนาด้วยโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู

1.1 การทำแบบทดสอบความรู้และความเข้าใจก่อนการพัฒนา เกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลและบทบาทของครูกับการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล

2. ระหว่างการพัฒนาด้วยโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู

2.1 การสังเกตพฤติกรรมและการมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมในการอภิปรายผลและกิจกรรมต่าง ๆ

2.2 การประเมินความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ทางดิจิทัลของตน ผ่านแบบประเมินแผนการเรียนรู้

3. หลังการพัฒนาด้วยโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู

3.1 การทำแบบทดสอบความรู้และความเข้าใจหลังการพัฒนา โดยใช้แบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) และเปรียบเทียบกับผล Pre-test

3.2 การทำแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมต่อการมีวิสัยทัศน์ทางดิจิทัล

Module 2 การสอนบูรณาการดิจิทัล (40 ชั่วโมง)

หลักการ

การสอนบูรณาการดิจิทัลตั้งอยู่บนแนวคิดที่ว่าเทคโนโลยีมิใช่เพียงเครื่องมือในการถ่ายทอดเนื้อหา แต่เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 โดยครูผู้สอนจำเป็นต้องมีความสามารถในการออกแบบกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง รวมถึงเลือกใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้และบริบทของผู้เรียน เนื้อหาในโมดูลนี้มุ่งเน้นการพัฒนาครูให้สามารถใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) และเครื่องมือดิจิทัลฟรีในการสร้างสื่อการเรียนรู้ กระตุ้นการคิดวิเคราะห์และการสร้างสรรค์ของผู้เรียน ออกแบบกิจกรรม Active Learning ที่หลากหลาย ประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดการบูรณาการเทคโนโลยีอย่างมีระบบ ตลอดจนสามารถวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งหมดนี้ล้วนสนับสนุนให้ครูสามารถขับเคลื่อนการเรียนรู้ในโลกยุคใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาทักษะในการใช้เทคโนโลยีและปัญญาประดิษฐ์ (AI) เบื้องต้น สำหรับการสร้างสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลที่เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน
2. เพื่อส่งเสริมให้ครูสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การสร้างสรรค์ และการเรียนรู้เชิงรุก โดยบูรณาการเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดการบูรณาการเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้
4. เพื่อส่งเสริมให้ครูสามารถออกแบบเครื่องมือและใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างหลากหลายและสอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้

เนื้อหา

1. การใช้ AI เบื้องต้นในชั้นเรียนและเทคนิคการสร้างสื่อการเรียนรู้ดิจิทัล

เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทักษะดิจิทัลที่จำเป็น เทคโนโลยี AI ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการออกแบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อผู้เรียนและช่วยให้ครูสามารถวางแผน จัดทำ และนำเสนอเนื้อหาได้อย่างรวดเร็วและสร้างสรรค์ ครูที่มีทักษะในการใช้เครื่องมือดิจิทัลจะสามารถปรับเปลี่ยนบทบาทของตนจากผู้ถ่ายทอดไปสู่ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ส่งผลให้เกิด

การยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาโรงเรียนให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีอย่างมีทิศทาง

2. การจัดการเรียนรู้โดยสื่อดิจิทัล

เป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้ครูพัฒนาแนวทางการสอนให้ก้าวพ้นจากการถ่ายทอดเนื้อหาแบบดั้งเดิม ไปสู่การออกแบบกิจกรรมที่เน้นกระบวนการคิดและการแก้ปัญหาอย่างมีระบบ ครูจะได้ฝึกใช้เทคโนโลยี ในการออกแบบคำถาม กระตุ้นการอภิปราย สร้างสรรค์งานดิจิทัล และใช้สื่อออนไลน์เพื่อสร้างพื้นที่การเรียนรู้ที่ท้าทายและหลากหลาย การเรียนรู้ในลักษณะนี้ส่งผลให้ครูพัฒนาทักษะดิจิทัลทั้งในด้านการเลือกใช้เครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูล และการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนยุคใหม่

3. รูปแบบการบูรณาการสื่อดิจิทัลในห้องเรียน

การบูรณาการเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้เป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยให้ครูสามารถประยุกต์ใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพ การเรียนรู้เกี่ยวกับกรอบแนวคิด เช่น SAMR Model และ TPACK Framework ช่วยให้ครูมีความเข้าใจและช่วยพัฒนาทักษะในการเลือกใช้เทคโนโลยีให้เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้และศักยภาพของผู้เรียน การเรียนรู้ในลักษณะนี้ไม่เพียงยกระดับการสอนให้ทันสมัย แต่ยังส่งเสริมให้ครูสามารถพัฒนาทักษะดิจิทัลเชิงวิเคราะห์ วางแผน และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์

4. การสร้างกิจกรรม Active Learning ผ่านสื่อดิจิทัล

เป็นแนวทางที่ช่วยยกระดับกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางความคิดและการลงมือปฏิบัติอย่างแท้จริง ช่วยส่งเสริมให้ครูเกิดการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร การร่วมมือ และการสร้างสรรค์ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ การใช้สื่อและเครื่องมือดิจิทัล เช่น เกมออนไลน์ แบบโต้ตอบ หรือแพลตฟอร์มการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ยังเป็นโอกาสในการพัฒนาทักษะด้านการเลือกใช้ การวางแผน และการประเมินผลการเรียนรู้ในบริบทดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. การสร้างแบบประเมินและวัดผลการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี

การใช้เทคโนโลยีในการสร้างแบบประเมินและวัดผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ ความโปร่งใส และความหลากหลายในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ทั้งยังส่งเสริมให้ครูสามารถติดตามความก้าวหน้าและให้ข้อเสนอแนะได้อย่างทันท่วงที การฝึกใช้เครื่องมือดิจิทัล เช่น Google Forms, Microsoft Forms หรือแพลตฟอร์มวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้ ช่วยให้ครูพัฒนาทักษะด้านการออกแบบแบบวัดผล การวิเคราะห์ข้อมูล และการจัดการข้อมูลเชิงการศึกษาได้อย่างมีระบบ อันเป็นทักษะสำคัญที่สนับสนุนการสอนในยุคดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

กระบวนการพัฒนา (40 ชั่วโมง)

1. การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง พัฒนาจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง (28 ชั่วโมง)
 - 1.1 การทดลองใช้เครื่องมือ AI เช่น ChatGPT, Canva AI, Quizizz AI เพื่อช่วยในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ และเนื้อหาเฉพาะรายวิชา
 - 1.2 การออกแบบสื่อด้วยเครื่องมือดิจิทัล เช่น Canva, PowerPoint, Google Sites
 - 1.3 การออกแบบแผนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อดิจิทัลเข้ามามีส่วนร่วม
 - 1.4 การออกแบบแบบประเมินด้วย Google Form, Microsoft Forms เป็นต้น
2. การเรียนรู้จากผู้อื่น พัฒนาจากการศึกษาดูงานและเรียนรู้ผ่านทางชุมชนวิชาชีพ (8 ชั่วโมง)
 - 2.1 การจัดกิจกรรม PLC (Professional Learning Community) เพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดและประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาแผนการจัดการเรียนการสอนรายวิชาของตนเอง
 - 2.2 การสร้างเครือข่ายร่วมกับเพื่อนครูที่มีการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเดียวกัน
3. การเรียนรู้ผ่านหลักสูตร พัฒนาจากการฝึกอบรม (4 ชั่วโมง)
 - 3.1 การอบรมเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ AI และการเปลี่ยนแปลงบทบาทของครู
 - 3.2 การอบรมการใช้เครื่องมือสร้างสื่อ เช่น Canva,
 - 3.2 การบรรยายเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยเครื่องมือดิจิทัล

การวัดและประเมินผล

1. ก่อนการพัฒนาด้วยโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู
 - 1.1 การประเมินความสามารถเบื้องต้นในการใช้เครื่องมือสร้างสื่อดิจิทัล เช่น Canva, Google Forms โดยใช้แบบสำรวจรายการ (Checklist)
2. ระหว่างการพัฒนาด้วยโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู
 - 2.1 การสังเกตพฤติกรรมและการมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมในการอภิปรายผลและกิจกรรมต่าง ๆ
 - 2.2 การประเมินทักษะการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี โดยใช้เกณฑ์ประเมินแผนการสอนที่ครอบคลุมความคิดสร้างสรรค์ การบูรณาการเทคโนโลยี และความสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้
3. หลังการพัฒนาด้วยโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู
 - 3.1 การประเมินแผนจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบใหม่หลังจากได้รับการเสริมสร้าง โดยวิเคราะห์ความสอดคล้องกับแนวคิด Active Learning และการบูรณาการเทคโนโลยี

Module 3 ความร่วมมือดิจิทัล (30 ชั่วโมง)

หลักการ

ความร่วมมือทางดิจิทัลเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของครูโดยอาศัยเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงข้อมูล ความคิด และการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ หลักการสำคัญของความร่วมมือของโปรแกรมฯ นี้ คือ การสื่อสารอย่างเปิดเผย การแบ่งปันความรู้และทรัพยากรทางวิชาการ การมีเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาโรงเรียน รวมถึงการสร้างเครือข่ายวิชาชีพที่ใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการทำงานเป็นทีม ความร่วมมือทางดิจิทัลจึงไม่ใช่เพียงการใช้เครื่องมือ แต่คือการส่งเสริมทักษะการคิด การแก้ปัญหา และความเป็นผู้นำร่วมอย่างมีระบบ ซึ่งนำไปสู่การพัฒนางานอย่างยั่งยืน และยกระดับคุณภาพการศึกษาในภาพรวม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้ครูมีความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในระดับชั้นเรียนและระดับองค์กร
2. เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารออนไลน์ของครูให้มีความชัดเจน เหมาะสมกับบริบทวิชาชีพ และสนับสนุนการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์
3. เพื่อเสริมสร้างความสามารถของครูในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระดับมืออาชีพ โดยใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้
4. เพื่อส่งเสริมให้ครูตระหนักถึงจริยธรรม ความรับผิดชอบ และความปลอดภัยในการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการทำงานร่วมกันอย่างยั่งยืน

พูน ปณ จิต ชีเว

เนื้อหา

1. การใช้เครื่องมือดิจิทัลสำหรับการทำงานกลุ่มและโครงการร่วมกัน

เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทักษะความร่วมมือของครูในยุคดิจิทัลอย่างเป็นระบบ เครื่องมือ เช่น Google Workspace, Microsoft Teams หรือ Padlet ช่วยให้การสื่อสาร ประสานงาน และการจัดการงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส ครูสามารถทำงานร่วมกันได้ แม้อยู่ต่างสถานที่หรือเวลาผ่านระบบออนไลน์ อีกทั้งยังช่วยฝึกทักษะการจัดการข้อมูล การกำหนด เป้าหมายร่วม และการรับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งล้วนเป็นองค์ประกอบของความร่วมมือทางวิชาชีพใน ศตวรรษที่ 21 และส่งเสริมการพัฒนาองค์กรทางการศึกษาอย่างยั่งยืน

2. ทักษะการสื่อสารออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพสำหรับครู

เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาความร่วมมือทางดิจิทัลในบริบทของการศึกษา ครูที่สามารถสื่อสารได้อย่างชัดเจน เหมาะสมกับสถานการณ์ และใช้ภาษาวิชาชีพอย่างมืออาชีพ ย่อม สามารถสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างเพื่อนครู นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้บริหารได้อย่างราบรื่น เทคโนโลยีดิจิทัลที่ใช้ในการสื่อสาร เช่น อีเมล แพลตฟอร์มสนทนา ต้องได้รับการใช้อย่างมี วัตถุประสงค์และจริยธรรม การพัฒนาทักษะนี้ไม่เพียงส่งเสริมประสิทธิภาพของการทำงานเป็นทีม แต่ ยังช่วยสร้างวัฒนธรรมแห่งความร่วมมือที่เปิดกว้างและยั่งยืนภายในสถานศึกษา

3. การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระดับมืออาชีพ (Professional Learning Networks)

เป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมความร่วมมือทางดิจิทัลในหมู่ครู ช่วยให้ครูสามารถเชื่อมโยง องค์ความรู้ ประสบการณ์ และทรัพยากรทางการศึกษาได้จากหลากหลายแหล่งผ่านแพลตฟอร์ม ออนไลน์ เช่น Facebook Group, Line OpenChat ช่วยให้ครูไม่รู้สึกโดดเดี่ยวในการพัฒนา และ เปิดโอกาสให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตจากเพื่อนร่วมวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ครู เกิดทักษะในการสื่อสาร การแบ่งปัน และการสร้างความร่วมมือทางวิชาการ ซึ่งเป็นรากฐานของการ ขับเคลื่อนการศึกษาด้วยเทคโนโลยีอย่างยั่งยืน

4. จริยธรรมและความปลอดภัยทางดิจิทัล

จริยธรรมและความปลอดภัยทางดิจิทัลเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งเสริมการทำงาน ร่วมกันอย่างยั่งยืนในยุคดิจิทัล ครูที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิความเป็นส่วนตัว ลิขสิทธิ์ดิจิทัล มารยาทในการสื่อสารออนไลน์ และแนวทางการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคล จะสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อ การแลกเปลี่ยนข้อมูลและทรัพยากรกับเพื่อนร่วมงานได้อย่างปลอดภัยและเหมาะสม นอกจากนี้ยัง ช่วยลดความเสี่ยงจากการละเมิดจริยธรรมในการทำงานร่วมกัน ส่งเสริมความน่าเชื่อถือ และสร้าง วัฒนธรรมความรับผิดชอบร่วมในชุมชนวิชาชีพครูดิจิทัลได้อย่างมั่นคง

กระบวนการพัฒนา

1. การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง พัฒนาจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง (17 ชั่วโมง)
 - 1.1 การฝึกปฏิบัติใช้เครื่องมือดิจิทัลสำหรับการทำงานกลุ่ม เช่น Google Workspace, Microsoft Teams, Padlet ในการวางแผน สื่อสาร และประสานงานร่วมกับครูคนอื่น
 - 1.2 การทำงานเป็นทีมในกิจกรรมจำลอง เช่น การจัดประชุมผ่านทางออนไลน์, การฝึกทำงานร่วมกันผ่านทางออนไลน์
2. การเรียนรู้จากผู้อื่น พัฒนาจากการศึกษาดูงานและเรียนรู้ผ่านทางชุมชน (6 ชั่วโมง)
 - 2.1 การจัดกิจกรรม PLC (Professional Learning Community) เพื่อนำเสนอวิธีการใช้เครื่องมือ และแชร์ประสบการณ์การทำงานร่วมกัน
3. การเรียนรู้ผ่านหลักสูตร พัฒนาจากการฝึกอบรม (3 ชั่วโมง)
 - 3.1 การอบรมการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการทำงานร่วมกัน และด้านจริยธรรม ความปลอดภัยทางดิจิทัล
 - 3.2 การบรรยายแนวคิดและประโยชน์ของการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ (PLN)

การวัดและประเมินผล

1. ก่อนการพัฒนาด้วยโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู
 - 1.1 การประเมินทักษะการใช้เครื่องมือดิจิทัลพื้นฐานเพื่อการทำงานร่วมกันโดยใช้แบบสำรวจรายการ (Checklist)
 2. ระหว่างการพัฒนาด้วยโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู
 - 2.1 การสังเกตพฤติกรรมและการมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมในการอภิปรายผลและกิจกรรมต่าง ๆ
 - 2.2 การประเมินความสามารถในการใช้เครื่องมือดิจิทัลในการร่วมวางแผนงานหรือจัดทำสื่อร่วมกัน ผ่านการตรวจผลงานกลุ่ม
 3. หลังการพัฒนาด้วยโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู
 - 3.1 การประเมินผลลัพธ์ของการทำงานร่วมกัน เช่น สื่อดิจิทัลที่สร้างร่วมกัน โดยใช้เกณฑ์ที่วัดการมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ และความคิดสร้างสรรค์ร่วม
 - 3.2 การทำแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วม
- ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ปรากฏดังตาราง

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

รายการประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. หลักการ	4.70	0.50	มากที่สุด	4.73	0.33	มากที่สุด
1.1 ความชัดเจนของหลักการ	4.40	0.55	มาก	4.40	0.55	มาก
1.2 ความสำคัญของหลักการ	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
1.3 การนำไปใช้	4.80	0.45	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์	4.50	0.55	มาก	4.80	0.45	มากที่สุด
2.1 เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
2.2 ความครอบคลุมองค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู	4.40	0.55	มาก	4.80	0.45	มากที่สุด
3. เนื้อหา	4.73	0.42	มากที่สุด	4.83	0.31	มากที่สุด
3.1 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโปรแกรม	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
3.2 การจัดเรียงเนื้อหาสอดคล้องกับองค์ประกอบ	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
3.3 เนื้อหากับระยะเวลา	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
3.4 Module 1 การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
3.5 Module 2 การสอนบูรณาการดิจิทัล	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
3.6 Module 3 ความร่วมมือดิจิทัล	4.80	0.45	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4. กระบวนการพัฒนา	4.93	0.15	มากที่สุด	4.93	0.15	มากที่สุด
4.1 Module 1 การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล	4.80	0.45	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2 Module 2 การสอนบูรณาการดิจิทัล	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
4.3 Module 3 ความร่วมมือดิจิทัล	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
5. การวัดและประเมินผล	4.80	0.27	มากที่สุด	4.90	0.22	มากที่สุด
5.1 การประเมินผลก่อน ระหว่างและ หลังการเสริมสร้าง	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
5.2 การประเมินความพึงพอใจของ ผู้เข้าร่วมการเสริมสร้าง	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
โดยรวม	4.73	0.38	มากที่สุด	4.84	0.29	มากที่สุด

จากตาราง 15 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พบว่า ความเหมาะสมของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบของโปรแกรม พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กระบวนการพัฒนา ($\bar{X} = 4.93$) รองลงมา คือ การวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.80$) และเนื้อหา ($\bar{X} = 4.73$) ตามลำดับ โดยอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 องค์ประกอบ ส่วนวัตถุประสงค์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.50$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบของโปรแกรม พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กระบวนการพัฒนา ($\bar{X} = 4.93$) รองลงมา คือ การวัดและการประเมินผล ($\bar{X} = 4.90$) และเนื้อหา ($\bar{X} = 4.83$) ตามลำดับ โดยอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 องค์ประกอบ ส่วนหลักการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.73$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด

โดยสรุป ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลฯ อยู่ในระดับมากที่สุด

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
2. เพื่อสร้างและประเมินโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

สรุปผล

จากการวิจัย เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สภาพปัจจุบันฯ อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความร่วมมือดิจิทัล ($\bar{X} = 3.19$) รองลงมา คือ การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ($\bar{X} = 3.17$) และการสอนบูรณาการดิจิทัล ($\bar{X} = 3.12$) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ฯ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ

การสอนบูรณาการดิจิทัล ($\bar{X} = 4.85$) รองลงมา คือ ความร่วมมือดิจิทัล ($\bar{X} = 4.82$) และการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ($\bar{X} = 4.77$) ตามลำดับ

ลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยสามารถเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการสอนบูรณาการดิจิทัล ($PNI_{\text{modified}} = 0.55$) ด้านความร่วมมือดิจิทัล ($PNI_{\text{modified}} = 0.52$) และด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ($PNI_{\text{modified}} = 0.51$) ตามลำดับ

2. การสร้างแบบประเมินโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

2.1 โปรแกรมการพัฒนาเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการพัฒนา และการวัดและการประเมินผล ซึ่งเนื้อหาของโปรแกรมฯ ประกอบด้วย 3 Module ดังนี้

Module 1 การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล มีเนื้อหาเกี่ยวกับบทบาทของครูในศตวรรษที่ 21 กับการมีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยี การวิเคราะห์สถานการณ์และบริบทด้านดิจิทัลของครู (SWOT) และการสะท้อนคิดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิสัยทัศน์ทางดิจิทัลของครู

Module 2 การสอนบูรณาการดิจิทัล มีเนื้อหาเกี่ยวกับการใช้ AI เบื้องต้นในชั้นเรียน และเทคนิคการสร้างสื่อการเรียนรู้ดิจิทัล การจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อดิจิทัล รูปแบบการบูรณาการสื่อดิจิทัลในห้องเรียน การสร้างกิจกรรม Active Learning ผ่านสื่อดิจิทัล และการสร้างแบบประเมินและวัดผลการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี

Module 3 ความร่วมมือทางดิจิทัล มีเนื้อหาเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือดิจิทัลสำหรับการทำงานกลุ่มและโครงการร่วมกัน ทักษะการสื่อสารออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพสำหรับครู การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระดับมืออาชีพ และจริยธรรมและความปลอดภัยทางดิจิทัล

สำหรับวิธีการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู การวิจัยครั้งนี้นำหลักการ 70 : 20 : 10 มาใช้ ดังนี้ 70% การเรียนรู้และเสริมสร้างจากประสบการณ์จริง ได้แก่ การเรียนรู้ด้วยตนเอง 20% การเรียนรู้และเสริมสร้างจากผู้อื่น ได้แก่ การศึกษาดูงานและชุมชนวิชาชีพและ 10% การเรียนรู้และเสริมสร้างจากหลักสูตร ได้แก่ การฝึกอบรม

2.2 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากการศึกษาการสร้างโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผู้วิจัยนำมามีอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการสอนบูรณาการดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันต่ำสุดและมีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงสุด อีกทั้งยังมีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูยังขาดทักษะที่จำเป็นในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อออกแบบการจัดการเรียนรู้ การสร้างสื่อ การเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสม และการประเมินผลการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ Redmond (2017) ที่ระบุว่า การเรียนการสอนดิจิทัล เป็นการรู้จักออกแบบวางแผนและดำเนินการใช้ดิจิทัล เทคโนโลยีในทุกขั้นตอนของกระบวนการสอนโดยส่งเสริมให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางแนวทางและวิธีการ นอกจากนี้ Tran (2017) ได้เสนอองค์ประกอบที่สำคัญของภาวะผู้นำดิจิทัล ในด้านของความรู้ทางดิจิทัลที่ครูจำเป็นต้องมีทักษะด้านการจัดการสื่อดิจิทัล ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมศักยภาพของนักเรียน จึงนำไปสู่ความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะการสอนบูรณาการดิจิทัลของครู สภาพที่ปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ฯ มีส่วนที่สอดคล้องกับงานวิจัยของธนบดี สอนสระคู (2564) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการรู้ดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิรัฐ เจาจะจง (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง โปรแกรมพัฒนาการรู้ดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการรู้ดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูในการรู้ดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการสอนบูรณาการดิจิทัล ด้านความร่วมมือดิจิทัล และด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1.1 การสอนบูรณาการดิจิทัล พบว่า สภาพปัจจุบันของการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู ด้านการสอนบูรณาการดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ สามารถพัฒนาเนื้อหา

ดิจิทัลในการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบูรณาการโดยใช้สื่อดิจิทัล และเลือกใช้เครื่องมือดิจิทัล ในการสร้างบทเรียนสื่อการเรียนดิจิทัลได้อย่างถูกต้องและมั่นใจ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามลำดับ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู ด้านการสอนบูรณาการดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบูรณาการโดยใช้สื่อดิจิทัล สร้างสื่อดิจิทัลเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด ตามลำดับ เมื่อนำสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านการสอนบูรณาการดิจิทัลมาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น พบว่า เลือกใช้เครื่องมือดิจิทัล ในการสร้างบทเรียนสื่อการเรียนดิจิทัลได้อย่างถูกต้องและมั่นใจ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความจำเป็นอยู่ในลำดับแรก ซึ่งผลที่ปรากฏเช่นนี้อธิบายได้ว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ยังต้องได้รับการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะด้านการเลือกใช้เครื่องมือดิจิทัลให้เหมาะสม การสร้างบทเรียนที่หลากหลาย และการจัดกิจกรรมที่ใช้สื่อดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Redmond (2017) ที่ระบุว่า ครูควรมีความสามารถในการวางแผน ออกแบบ และประเมินการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในทุกขั้นตอน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ DigCompEdu (2019) ที่ชี้ให้เห็นว่าการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลในครูต้องเน้นที่การเพิ่มขีดความสามารถของผู้เรียน ผ่านการจัดการเรียนรู้ดิจิทัลที่มีคุณภาพ

1.2 ความร่วมมือดิจิทัล พบว่า สภาพปัจจุบันของการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู ด้านความร่วมมือดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ การปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน และไม่เปิดเผยข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาต มีการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลและสื่อดิจิทัลอย่างถูกต้อง และมีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาในทางดิจิทัล ตามลำดับ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู ด้านความร่วมมือดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ การระดมสมองของบุคลากรในองค์กรเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดจากการใช้สื่อดิจิทัล การวางแผนการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย การปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน และไม่เปิดเผยข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาต ตามลำดับ เมื่อนำสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านความร่วมมือดิจิทัลมาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น พบว่า การระดมสมองของบุคลากรในองค์กรเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดจากการใช้สื่อดิจิทัล มีความจำเป็นอยู่ในลำดับแรก ซึ่งผลที่ปรากฏเช่นนี้อธิบายได้ว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ยังต้องได้รับ

การส่งเสริมให้มีการทำงานร่วมกันผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การระดมสมอง และการแก้ปัญหาด้วยสื่อดิจิทัลร่วมกันอย่างเป็นระบบมากขึ้น ทั้งนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Kearney et al (2015) ที่กล่าวว่าครูต้องสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล และใช้เทคโนโลยีเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนรู้ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังตรงกับแนวคิดของ Crompton และ Burke (2018) ที่กล่าวถึงการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มโอกาสในการมีปฏิสัมพันธ์และการทำงานเป็นทีมในองค์กรการศึกษา

1.3 การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล พบว่า สภาพปัจจุบันของการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ มีการทำงานร่วมกับสมาชิกในองค์กรอย่างเป็นระบบ เผยแพร่วิสัยทัศน์ผ่านสื่อดิจิทัล และวางแผนการใช้เทคโนโลยีเพื่อนำมาใช้บริหารจัดการภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบได้ ตามลำดับ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ กำหนดวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษาให้ชัดเจนว่าต้องการไปในทิศทางใด มีการเชื่อมโยงวิสัยทัศน์ดิจิทัลไปสู่เป้าหมาย นโยบาย แผนงาน และโครงการ และสร้างนวัตกรรมโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้ตามลำดับ เมื่อนำสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น พบว่า กำหนดวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษาให้ชัดเจนว่าต้องการไปในทิศทางใด มีความจำเป็นอยู่ในลำดับแรก ซึ่งผลที่ปรากฏเช่นนี้อธิบายได้ว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ยังต้องได้รับการพัฒนาในการวางแผนและกำหนดวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างชัดเจน รวมถึงการเชื่อมโยงวิสัยทัศน์ดังกล่าวเข้าสู่เป้าหมายและการดำเนินงานของสถานศึกษาในเชิงระบบ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำที่สามารถมองการณ์ไกลและวางแผนการใช้เทคโนโลยีให้สอดคล้องกับบริบทขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Zhu (2016) ที่ได้เสนอว่า วิสัยทัศน์ เป็นองค์ประกอบสำคัญของผู้นำดิจิทัลในการขับเคลื่อนองค์กรสู่ความเปลี่ยนแปลง โดยผู้นำต้องสามารถกำหนดทิศทางที่ชัดเจนในด้านดิจิทัล และสร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรเห็นความสำคัญของเป้าหมายร่วมกัน นอกจากนี้ยังตรงกับแนวคิดของ Sheninger (2019) ที่เสนอองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครู การกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีในการปรับปรุงโรงเรียนซึ่งจะช่วยสร้างทิศทางในการบูรณาการเทคโนโลยีในการเรียนการสอน และเป็นแนวทางในการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา

2. จากผลการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างและประเมินโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการพัฒนา และการวัดและประเมินผล จึงออกแบบเนื้อหาของโปรแกรมฯ ออกเป็น 3 Module ดังนี้ Module 1 การมีวิสัยทัศน์ทางดิจิทัล เนื้อหาในโมดูลนี้ประกอบด้วยบทบาทของครูในศตวรรษที่ 21 กับการมีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยี การวิเคราะห์สถานการณ์และบริบทด้านดิจิทัลของครู และการสะท้อนคิดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิสัยทัศน์ทางดิจิทัลของครู ถัดมา Module 2 การสอนบูรณาการดิจิทัล เนื้อหาในโมดูลนี้ประกอบด้วย การใช้ AI เบื้องต้นในชั้นเรียนและเทคนิคการสร้างสื่อการเรียนรู้ดิจิทัล การจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อดิจิทัล รูปแบบการบูรณาการสื่อดิจิทัลในห้องเรียน การสร้างกิจกรรม Active Learning ผ่านสื่อดิจิทัล และการสร้างแบบประเมินและวัดผลการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี และ Module 3 ความร่วมมือทางดิจิทัล เนื้อหาในโมดูลนี้ประกอบด้วย การใช้เครื่องมือดิจิทัลสำหรับการทำงานกลุ่มและโครงการร่วมกัน ทักษะการสื่อสารออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพสำหรับครู การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระดับมืออาชีพ และจริยธรรมและความปลอดภัยทางดิจิทัล สำหรับวิวัฒนาการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครูฯ โปรแกรมนี้ได้ประยุกต์ใช้ หลักการ 70 : 20 : 10 ซึ่งแบ่งเป็น 70% การเรียนรู้และเสริมสร้างจากประสบการณ์จริง 20% การเรียนรู้และเสริมสร้างจากผู้อื่น และ 10% การเรียนรู้และเสริมสร้างจากหลักสูตร โดยมีการประเมินความรู้ ความเข้าใจ ก่อน ระหว่าง และหลังการพัฒนา การประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมพัฒนา ผลการประเมินโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้จะเป็นเพราะ ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับ แนวคิด หลักการ และการพัฒนาโปรแกรม ซึ่งสอดคล้องกับ Picciano (2002) ที่เสนอว่า การพัฒนาโปรแกรมภาวะผู้นำดิจิทัลควรประกอบด้วย องค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ การบูรณาการเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ การใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ และการสื่อสารผ่านเครื่องมือดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับหลักการของ Kearney et al (2015) ที่เน้นการส่งเสริมความร่วมมือทางดิจิทัล การใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน และการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของครู และผลการประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมฯ สอดคล้องกับงานวิจัยของวัชรภรณ์ แสงทิพย์ (2565) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา พบว่า ผลการประเมินโปรแกรมฯ พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของธนบดี สอนสระคู (2564) ได้ทำการศึกษา เรื่อง โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการรู้

ดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของโปรแกรม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน แสดงให้เห็นว่า โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลที่พัฒนาขึ้น มีโครงสร้างที่เป็นระบบและได้รับการสร้างอย่างรอบคอบบนพื้นฐานของแนวคิดทางวิชาการ จึงสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลจากการศึกษาศึกษาสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 พบว่า ด้านการบูรณาการสอนดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด แสดงให้เห็นว่า ครูส่วนใหญ่ยังขาดความมั่นใจหรือขาดทักษะที่จำเป็นในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการออกแบบกิจกรรม การเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสม และการผลิตสื่อดิจิทัลที่ตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียน ดังนั้น ผู้บริหารหรือหน่วยงานต้นสังกัด ควรให้การสนับสนุน ส่งเสริมครูในการพัฒนาการสอนบูรณาการดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมั่นใจและมีประสิทธิภาพ

1.2 ผลจากการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 พบว่า ด้านการบูรณาการสอนดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า ครูมีความตระหนักถึงความสำคัญของการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีความคาดหวังที่จะพัฒนาทักษะด้านการสอนบูรณาการดิจิทัล การใช้เครื่องมือเทคโนโลยีในการวัดและประเมิน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับยุคดิจิทัล ดังนั้น ผู้บริหารหรือหน่วยงานต้นสังกัด ควรให้การสนับสนุน ส่งเสริมครูในการพัฒนาการสอนบูรณาการดิจิทัล ซึ่งมีความต้องการในการพัฒนามากที่สุด

1.3 การนำโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครูไปใช้ ผู้บริหารและครูผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู ไปใช้ในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถในการใช้ดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ ต่อเนื่องและยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดอื่น ๆ เพื่อตรวจสอบว่าโปรแกรมมีความเหมือนหรือแตกต่างกันหรือไม่ เพื่อให้การพัฒนาโปรแกรมมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรให้มีการวิจัยเพื่อตรวจสอบภาวะผู้นำดิจิทัลเป็นระยะ ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาตามหลักการพัฒนาแบบต่อเนื่องเพื่อหาจุดเด่น จุดด้อยทั้งที่เป็นภาวะผู้นำดิจิทัลและปัจจัยที่มีอิทธิพล เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพสูงสุด

บรรณานุกรม

- กนกอร สมปราษฎ. (2556). *ภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา*. ขอนแก่น: คลังนานาวิทยา.
- กนกอร สมปราษฎ. (2562). *ภาวะผู้นำกับคุณภาพการศึกษา*. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *คู่มือการประเมินสมรรถนะครู: คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*.
- จิณณวัตร ปะโคทัง. (2561). *ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ*.
อุบลราชธานี : ศิริธรรมออฟ เซ็ท.
- จิรพล สังข์โพธิ์ และคณะ. (2560). *ภาวะผู้นำในการบริหารยุคดิจิทัล : องค์การไอทีและองค์การที่เกี่ยวข้องกับไอทีในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยนวัตกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จุฑาทิพย์ สร้างสุวรรณ. (2548). *การพัฒนาตัวบ่งชี้และโมเดลสาเหตุและผลของการร่วมมือร่วมพลังของครูโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. กรุงเทพฯ.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2559). *นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (7)*. นนทบุรี: พี บาลานซ์ ดีไซน์แอนปริ้นติ้ง.
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2560). *ภาวะผู้นำทางการบริหาร*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2563). *การวิจัยทางการศึกษา*. มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.
- ทศนา แหมมณี. (2557). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 18)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนบดี สอนสระคู. (2564). *โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการรู้ดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- อึ้ง บั้วศรี. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตรและการออกแบบพัฒนา*. กรุงเทพฯ: ธนวิการพิมพ์.
- นันทรัตน์ ฤทธิบำรุง. (2559). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำครูด้านการเป็นแบบอย่างทางการสอนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุริยาสาสน.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2558). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : สุริยาสาสน.

ประคัลภ์ ปิ่นทพลังกูร. (2555). พนักงานกับความผูกพันต่อองค์กร (Employee Engagement).

[ออนไลน์] ได้จาก : <http://prakal.wordpress.com/2012/01/26>. [สืบค้นเมื่อวันที่ 4

สิงหาคม 2567]

ปริญญา มีสุข. (2552). ผลของการออกแบบโปรแกรมการพัฒนาทางวิชาชีพแบบมีส่วนร่วมของครู.

วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พชรวิทย์ จันทศิริศิริ. (2554). การพัฒนาสมรรถนะทางการบริหาร. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2554). CCPR โมเดลกระบวนการทัศน์ใหม่ของผู้สำเร็จสร้างสรรค์และผลิตภาพ.

กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2560). การศึกษาไทย 4.0. โรงเรียนผลิตภาพ. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ภักดี ศิริพรรณ. (2566). โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูดิจิทัล ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วน

จังหวัด. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ภัทรวรรณ นิลแก้ววรวิชัย. (2559). รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ภารดี อนันต์นาวิ. (2557). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์

มนตรี จำกัด.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช. (2548). การพัฒนามนุษย์ในองค์กร. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัย

ธรรมิกราช.

ยอดอนงค์ จอมหงส์พิพัฒน์. (2553). การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูผู้นำการจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง

ปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

วัชรภรณ์ แสงทิพย์. (2565). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วิโรจน์ สารัตนะ. (2555). แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา. ทิพย์วิสุทธิ.

วีระชัย จิระชาติ. (2558). แนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาแนวใหม่.[ออนไลน์] ได้

จาก : <https://www.gotoknow.org/posts/17754>. [สืบค้นเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2567]

- สนั่น ใจโชติ, จิรวัดน์ กิตติพิเชฐสรรค์, ทวีศักดิ์ ชันยศ, & อภิสิทธิ์ ภาชนะวรรณ. (2566). การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย*, 8(34), 39–54.
- สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร. (2561). *แผนพัฒนาทรัพยากรบุคคลของกรุงเทพมหานคร (พ.ศ. 2561 - 2564)*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร.
- สมคิด บางโม. (2554). *จริยธรรมทางธุรกิจ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พัฒนวิทย์การพิมพ์.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2546). *การวัดผลการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กทม. สีนธ์: ประสานการพิมพ์.
- สันติ บุญภิรมย์. (2557). *การบริหารจัดการในห้องเรียน (Classroom Management)*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1. (2567 ข). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567*. [ออนไลน์]. ได้จาก : <https://ict.ksn1.go.th/>. [สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2567].
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *การวิจัยและพัฒนานโยบายการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2548). *คู่มือการตรวจสอบภายในระดับสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2561). *มุมมอง มุมคิด 11 : ทุนฝึกอบรมสำหรับการเสริมสร้างนักบริหารทรัพยากรบุคคลมืออาชีพ*. นนทบุรี: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2567). *แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2558). *องค์ความรู้ภาษา-วัฒนธรรม “ครูผู้นำ”*. กรุงเทพฯ: สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2561). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล = School Management in Digital*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุธรรม ธรรมพัฒน์. (2554). *หลักการทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติทางการบริหารการศึกษา*. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2560). *การบริหารการศึกษา หลักการ และทฤษฎี (ฉบับปรับปรุง)*. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- สุนทร วงศ์ไวยวรรณ และวราภรณ์ รุ่งเรืองกลกิจ. (2555). *ผู้นำและการจูงใจ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

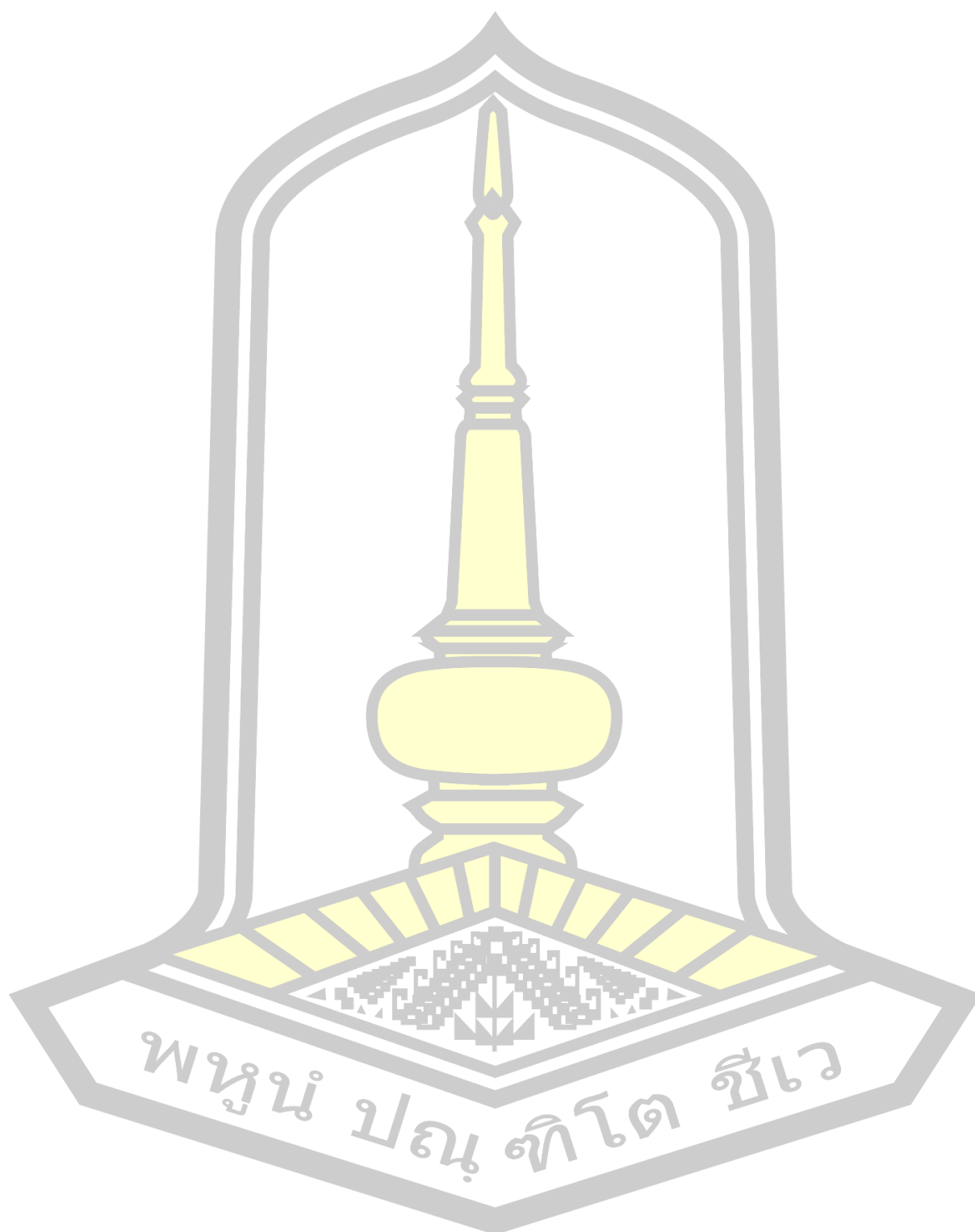
- สุมิตรา พงศธร. (2550). *สรุปเรื่องของหลักสูตร*. วารสารสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย, 7(9), 15-23.
- สุวรรณี กิตติยานนท์. (2562). *การพัฒนารูปแบบการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาเอก มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2548). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิรัฐ เจาะจง. (2566). *โปรแกรมพัฒนาการรู้ดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Ally, M. (2019). Competency profile of the digital and online teacher in future education. *International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 20(2).
- Anderson, R. E., & Dexter, S. L. (2020). *School technology leadership and digital transformation: Enhancing learning with technology*. Journal of Educational Administration, 58(3), 268–285.
- Barr, M. J., and Keating, L. A. (1985). *Introduction : Elements of program development. Developing effective student services programs*, 1-14.
- Besenski. (2013). *Partial Interchanges in New Jersey: Data Development and Evaluation*.
- Boone, E. (2002). *Developing programs in adult education: A conceptual programming model*: Waveland Press.
- Crompton, H., and Burke, D. (2018). The use of mobile learning in higher education: A systematic review. *Computers & education*, 123, 53-64.
- Diehl, M. O. (1990). *Medical transcription guide: do's and don'ts*. (No Title).
- DigCompEdu. (2019). *Digital Competence of Educators (DigCompEdu): Development and Evaluation of a Self-assessment Instrument for Teachers' Digital Competence*. Paper presented at the CSEDU (1).
- Digital marketing institute. (2018). *The Most In-Demand Skills in Digital Leadership*. [online]. Available from : <https://www.digitalmarketinginstitute.com>. [accessed 12 August 2024].
- Dyer Jr et al. (2013). *Team building: Proven strategies for improving team performance*.

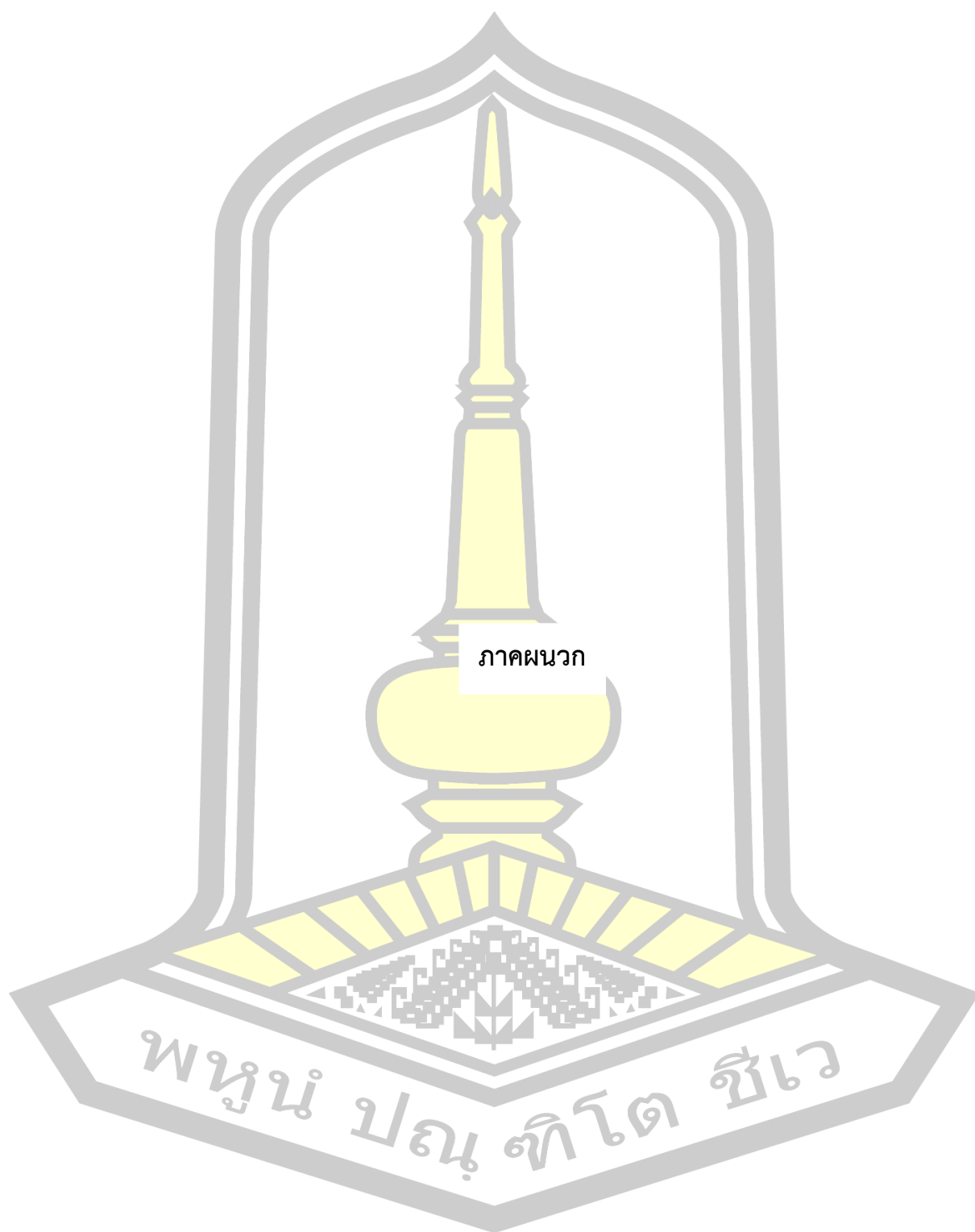
John Wiley & Sons.

- Friend, M., and Cook, L. (2010). *Interactions: Collaboration skills for school professionals* (6th ed) : ERIC.
- Fullan, M. (2013). Stratosphere: Integrating technology, pedagogy, and change knowledge. *Alberta Journal of Educational Research*, 62(4), 429-432.
- Fullan, M. (2015). *The new meaning of educational change*: Teachers college press.
- INTEF's for Teacher Digital Competence. (2020). Improving future teachers' digital competence using active methodologies *JOURNAL OF NEW APPROACHES IN EDUCATIONAL RESEARCH* 2020, 9(2), 275-293.
- Jennings, C., and Wargnier, J. (2011). *Effective learning with 70: 20: 10. The new frontier for the extended enterprise*.
- Kearney et al. (2015). Investigating teachers' adoption of signature mobile pedagogies. *Computers & education*, 80, 48-57.
- Kivanç Semiz & Mustafa Levent. (2018). Pre-service physical education teachers' technological pedagogical content knowledge, technology integration self – efficacy and instructional technology outcome expectations. *Journal of Education Technology*, 28(7), 1248-1265.
- Livingstone, D. N. (1992). *The geographical tradition: episodes in the history of a contested enterprise*. Oxford : Blackwell.
- Lombardo, M. M. & Eichinger, R.W. (1996). *The Career Architect Development Planner*. Minneapolis, MN : Lominger Limited, Inc.
- McDavid, J. C., Huse, I., & Hawthorn, L. R. L. (2018). *Program evaluation and performance measurement: An introduction to practice*. 3rd ed. Thousand Oaks, CA : Sage Publications.
- McLeod, S. (2017). *Qualitative vs. Quantitative*. [online]. Available from : <https://www.simplypsychology.org/qualitative-quantitative.html> [accessed 14 August 2024].
- Mishra, P., & Koehler, M. J. (2008). *Technological pedagogical content knowledge: A framework for teacher knowledge*. *Teachers College Record*, 108(6), 1017–1054.
- Passey, D. (2021). Digital technologies—and teacher wellbeing? *Education Sciences*, 11(3), 117.

- Pedro, F., Subosa, M., Rivas, A., & Valverde, P. (2021). *Artificial Intelligence in Education: Challenges and Opportunities for Sustainable Development*. UNESCO.
- Petry, T. (2018). Digital leadership. *Knowledge management in digital change: New findings and practical cases*, (pp. 209-218). Springer.
- Picciano, A. G. (2002). *Educational leadership and planning for technology*. ERIC.
- Redmond, P. (2017). *The 6 Elements of Successful Collaboration*. [online]. Available from : <http://www.data3.com/knowledge-centre/blog/the6-elements-of-successful-collaboration>. [accessed 15 August 2024.]
- Reeves, D. (2006). *The learning leader: How to focus on school improvement for better results*. Association for Supervision and Curriculum Development.
- Rogers. (2014). Diffusion of innovations *An integrated approach to communication theory and research* (pp. 432-448). Routledge.
- Sheninger, E. (2019). *Digital leadership: Changing paradigms for changing times*: Corwin Press.
- Sparks Jr, R. K. (1984). *Elementary School Principal Inservice: Practices And Perceptions Related To Pupil Academic Achievement Among Selected California School Districts (Staff Development)*.
- Styles, M. (1985). Effective models of systematic program planning. *Developing effective student services programs*. (pp. 181-211). Jossey-Bass.
- Tran, L. (2017). *Digital Transformation: The 5 Must-Have Skills for Digital Leaders*. [online]. Available from : <https://www.inloox.com/company/Blog/articles/digital-transformation-the-5-must-have-skills-for-digital-leaders>. [accessed 10 August 2024].
- Wycliff. (2019). Developing teachers' digital competence: Approaches for art and design teacher educators in Uganda. *International Journal of Education and Development using ICT*, 15(1).
- York-Barr, J., and Duke, K. (2004). What do we know about teacher leadership? Findings from two decades of scholarship. *Review of educational research*, 74(3), 255-316.
- Zhu, P. (2016). *Five Key Elements in Digital Leadership*. [online]. Available from : <http://futureofcio.blogspot.com/2014/10/digital-leadership-effectiveness.html>.

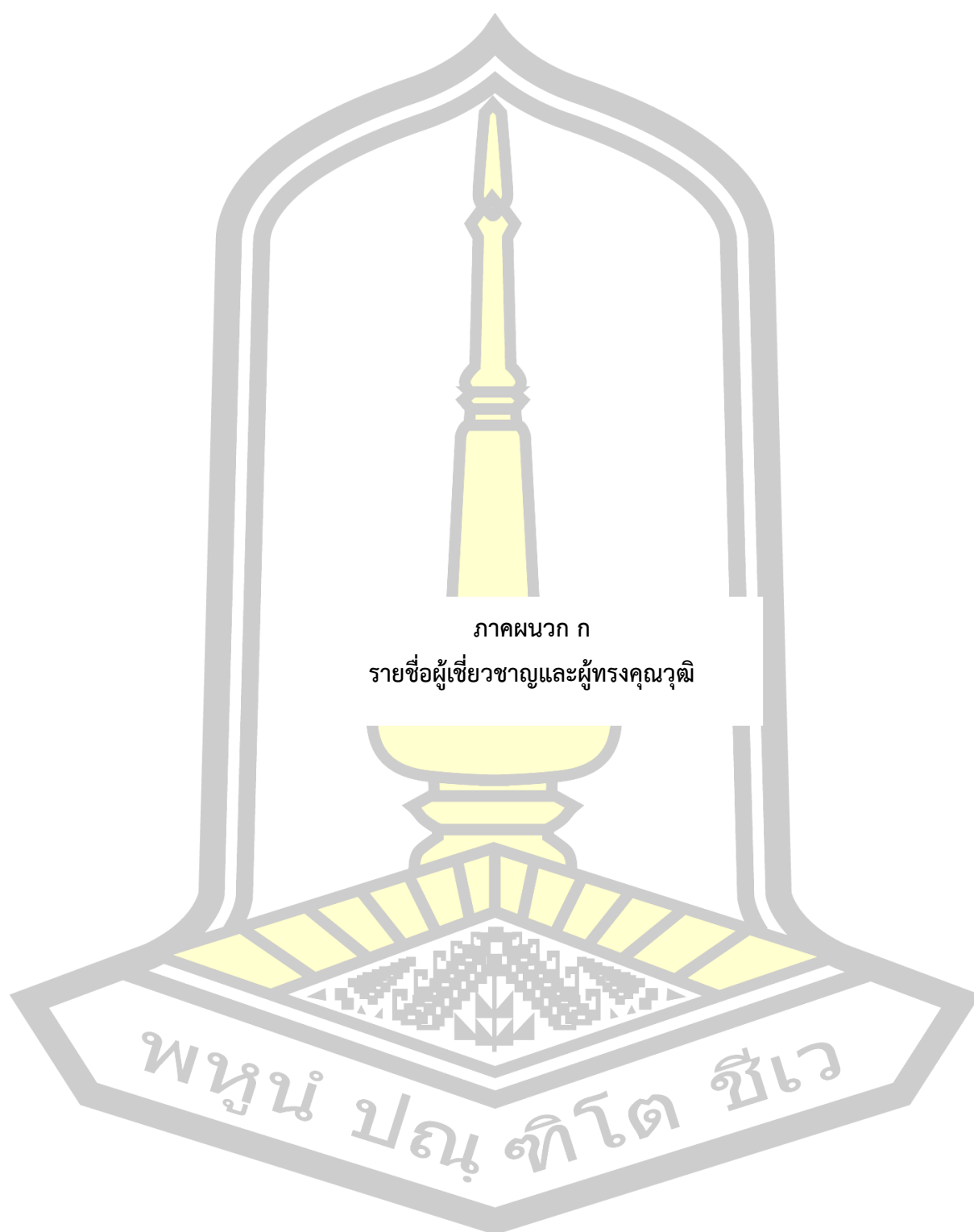
[accessed 13 August 2024].

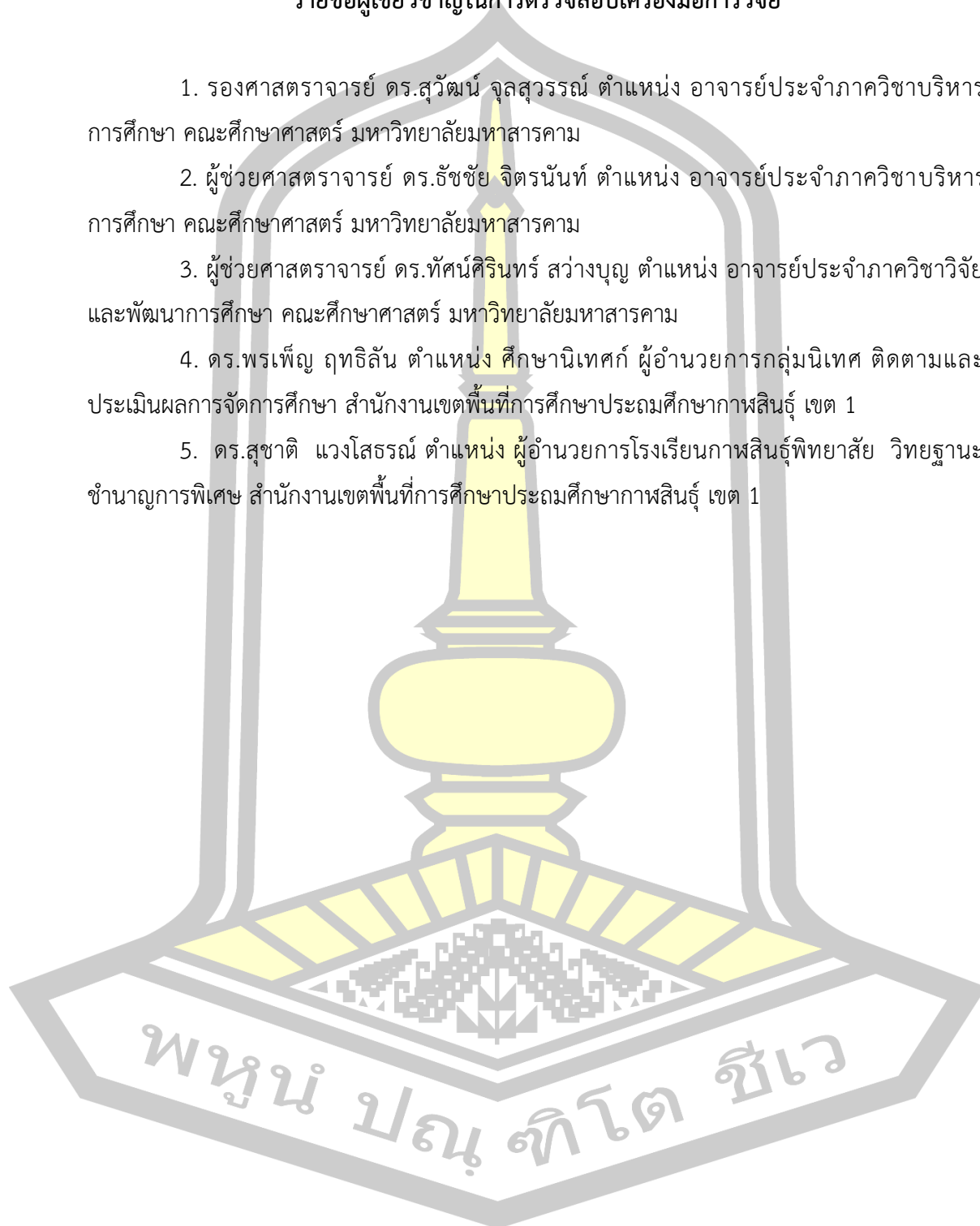
ภาคผนวก

พูน ปณฺ ทิโต ชีเว

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

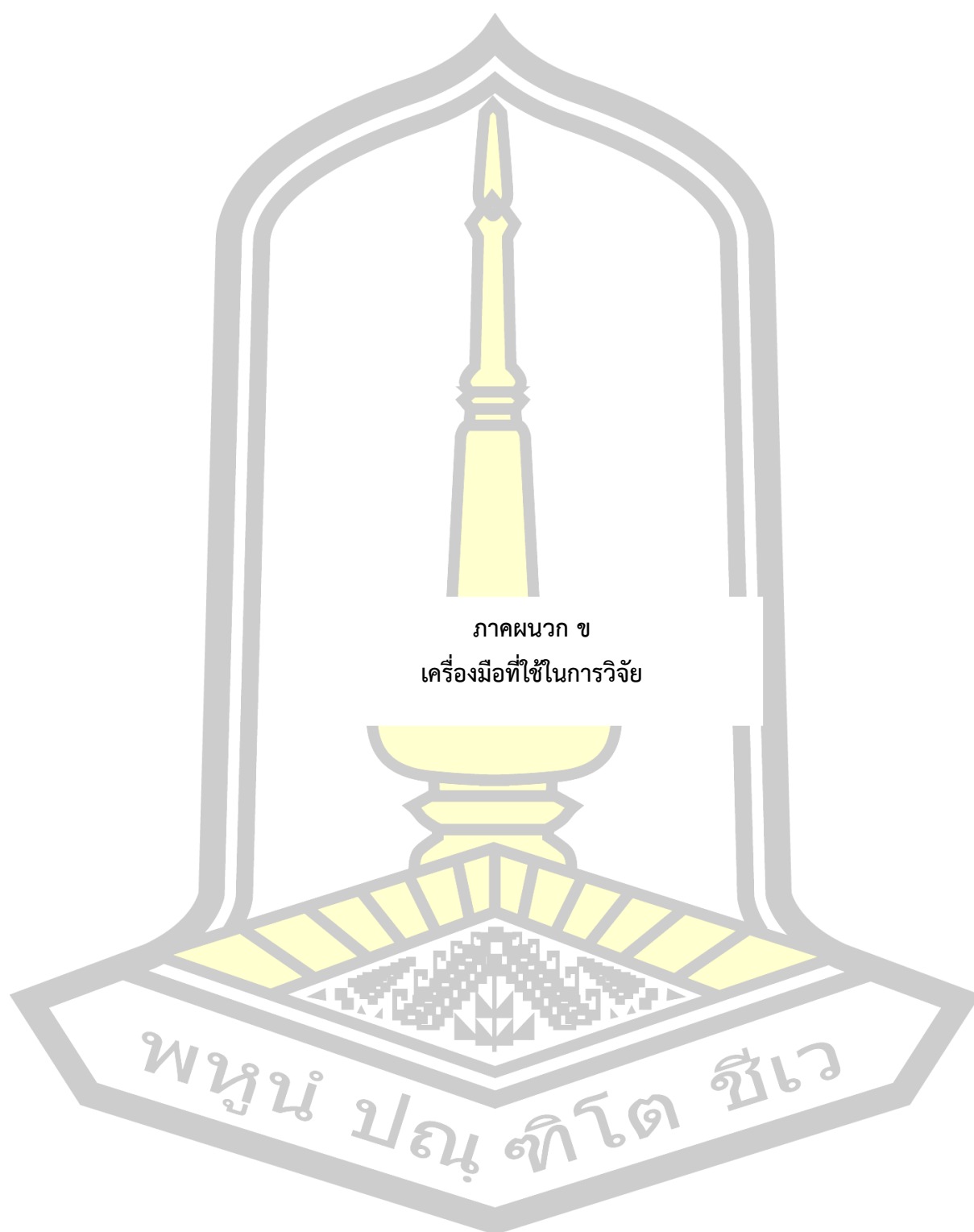
1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาบริหาร
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนันท์ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาบริหาร
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนศิริรินทร์ สว่างบุญ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัย
และพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
4. ดร.พรเพ็ญ ฤทธิลัน ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและ
ประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
5. ดร.สุชาติ แวงโสธรณ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสัย วิทยฐานะ
ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

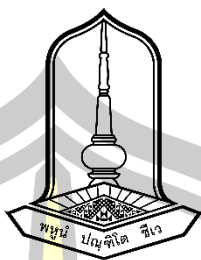

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบยืนยันประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้
ของการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู

1. ดร.เพ็ญประภา ก้วพิทักษ์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
2. ดร.รัตติยา ภูมิสายดร ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
3. นายฉลาด ศรีจุลฮาด ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลกาฬสินธุ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
4. นางปณณนันท์ จิตราข ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสว่าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
5. นางอุษมาพร รินทริก ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคำเม็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยในหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ซึ่งมีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู โดยผู้ตอบแบบสอบถามประกอบ คือ ครู

การตอบแบบสอบถามฉบับนี้ไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด ท่านสามารถตอบได้อย่างอิสระ ตามความจริง เพราะคำตอบที่เป็นจริงจะช่วยให้งานวิจัยฉบับนี้ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนา โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามครั้งนี้จะเป็นข้อมูลลับเฉพาะ ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใด ผู้วิจัยจะนำใช้ประโยชน์สำหรับการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ท่านได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางสาวปรียาดี ระดาฤทธิ์

นิสิตหลักสูตร กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

หมายเลขโทรศัพท์ 063 252 5568

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. ระดับการศึกษา

☐ ระดับปริญญาตรี

☐ ระดับปริญญาโท

☐ ระดับปริญญาเอก

☐ อื่น ๆ โปรดระบุ

3. ตำแหน่ง

☐ ครูผู้ช่วย

☐ ครูชำนาญการพิเศษ

☐ ครู (ไม่มีวิทยฐานะ)

☐ ครูเชี่ยวชาญ

☐ ครูชำนาญการ

☐ ครูเชี่ยวชาญพิเศษ

☐ อื่น ๆ โปรดระบุ

4. ประสบการณ์การทำงาน

☐ น้อยกว่า 5 ปี

☐ 5-10 ปี

☐ 11-15 ปี

☐ 16 ขึ้นไป

5. ขนาดโรงเรียน

☐ ขนาดเล็ก จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 119 คนลงมา

☐ ขนาดกลาง จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 120 – 719 คน

☐ ขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 720 – 1,679 คน

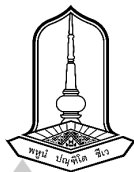
☐ ขนาดใหญ่พิเศษ จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 1,680 คนขึ้นไป

พูน ปณ จิตโต ชีเว

ข้อ	ภาวะผู้นำดิจิทัลของครู	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
8	ท่านสร้างนวัตกรรมโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้										
9	ท่านเผยแพร่วิสัยทัศน์ผ่านสื่อดิจิทัล										
10	ท่านมีการทำงานร่วมกับสมาชิกในองค์กรอย่างเป็นระบบ										
ด้านการสอนบูรณาการดิจิทัล											
11	ท่านสร้างสื่อดิจิทัลเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้										
12	ท่านสร้างเครือข่ายการแบ่งปันข้อมูลความรู้ผ่านสื่อสารสนเทศดิจิทัล										
13	ท่านมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด										
14	ท่านสามารถจัดการข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล ที่เหมาะสมกับสภาพบริบทของนักเรียนที่ตนเองรับผิดชอบ โดยสามารถทำให้บทเรียนมีความน่าสนใจ										
15	ท่านสามารถพัฒนาเนื้อหาการเรียนในรูปแบบดิจิทัล โดยนักเรียนสามารถเข้ามาศึกษาได้ทั้งรูปแบบ online และ offline										
16	ท่านสามารถบูรณาการเนื้อหาและเชื่อมโยงการเรียนรู้อันหลากหลายมิติโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้นักเรียนมีพัฒนาการในทุกด้าน										
17	ท่านเลือกใช้เครื่องมือดิจิทัล ในการสร้างบทเรียน สื่อการเรียนดิจิทัลได้อย่างถูกต้องและมั่นใจ เพื่อให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ										
18	ท่านสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการวัดและประเมินผล										
19	ท่านสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบูรณาการโดยใช้สื่อดิจิทัล										
20	ท่านสามารถพัฒนาเนื้อหาดิจิทัลในการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ										

ข้อ	ภาวะผู้นำดิจิทัลของครู	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านความร่วมมือดิจิทัล											
21	ท่านมีการแบ่งปันข้อมูลดิจิทัลภายในและภายนอกองค์กร										
22	ท่านมีการใช้สื่อดิจิทัลแบ่งปันข้อมูลทั้งภายในและภายนอกองค์กร										
23	ท่านมีการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลและสื่อดิจิทัลอย่างถูกต้อง										
24	ท่านปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน และไม่เปิดเผยข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาต										
25	ท่านมีการวางแผนการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย										
26	ท่านพยายามศึกษาปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น										
27	ท่านมีการระดมสมองของบุคลากรในองค์กรเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดจากการใช้สื่อดิจิทัล										
28	ท่านมีการประเมินผลการแก้ปัญหาที่เกิดจากการใช้สื่อดิจิทัล										
29	ท่านนำข้อมูลดิจิทัลมาปรับปรุงการทำงานร่วมกับบุคลากรในองค์กร										
30	ท่านมีความรู้ความสามารถ ประสพการณ์ในการแก้ไขปัญหาในทางดิจิทัล										

พูน ปณ จิต ชีเว

แบบสัมภาษณ์วิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์นี้สร้างขึ้นเพื่อใช้สอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เกี่ยวกับการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

2. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ จะนำไปเป็นข้อมูลในการจัดทำโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ฉบับนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

3. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นประโยชน์ใช้ในการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบหรือเกิดความเสียหายต่อหน่วยงานหรือบุคคลที่ให้สัมภาษณ์แต่อย่างใด จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการสัมภาษณ์เป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

นางสาวปรียาดี ระดาฤทธิ

นิสิตหลักสูตร กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

หมายเลขโทรศัพท์ 063 252 5568

พหุ ประจักษ์

ประเด็นสัมภาษณ์

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

ผู้สัมภาษณ์ : นางสาวปรียาดี ระดาฤทธิ์

สถานที่

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เริ่มเวลา.....น. ถึง น.

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

คำชี้แจง ขอความกรุณาท่านให้สัมภาษณ์ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ชื่อ-นามสกุล.....
2. วุฒิการศึกษาสูงสุด.....สาขา.....
3. ตำแหน่งปัจจุบัน.....
4. สถานที่ทำงาน.....
5. ประสบการณ์ในการทำงาน.....

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

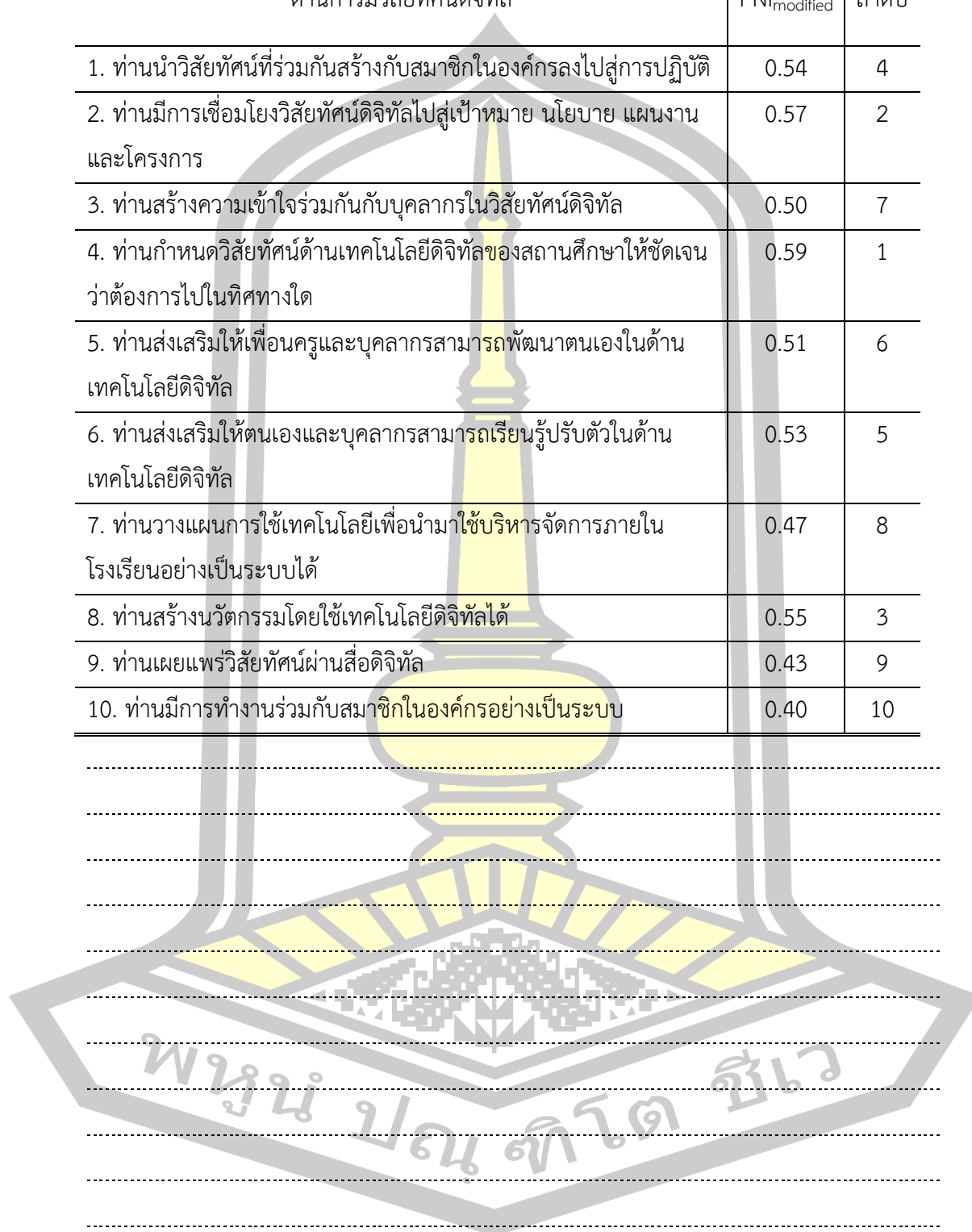
ในฐานะที่ท่านเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ด้านภาวะผู้นำดิจิทัล ท่านมีความคิดอย่างไรต่อการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลในแต่ละองค์ประกอบ และควรดำเนินการอย่างไร จึงจะได้โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ที่สมบูรณ์ และสามารถนำไปใช้งานได้มีประสิทธิภาพ โดยมีประเด็นคำถามการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. เนื้อหาและกิจกรรมของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ในแต่ละองค์ประกอบเป็นอย่างไร

1.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล

1.1.1 การกำหนดเนื้อหาด้านการมีวิสัยทัศน์ ควรมีเนื้อหาสำคัญอะไรบ้าง
ในประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลฯ ดังนี้

ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล	PNI _{modified}	ลำดับ
1. ท่านนำวิสัยทัศน์ที่ร่วมกันสร้างกับสมาชิกในองค์กรลงไปสู่การปฏิบัติ	0.54	4
2. ท่านมีการเชื่อมโยงวิสัยทัศน์ดิจิทัลไปสู่เป้าหมาย นโยบาย แผนงาน และโครงการ	0.57	2
3. ท่านสร้างความเข้าใจร่วมกันกับบุคลากรในวิสัยทัศน์ดิจิทัล	0.50	7
4. ท่านกำหนดวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษาให้ชัดเจน ว่าต้องการไปในทิศทางใด	0.59	1
5. ท่านส่งเสริมให้เพื่อนครูและบุคลากรสามารถพัฒนาตนเองในด้าน เทคโนโลยีดิจิทัล	0.51	6
6. ท่านส่งเสริมให้ตนเองและบุคลากรสามารถเรียนรู้ปรับตัวในด้าน เทคโนโลยีดิจิทัล	0.53	5
7. ท่านวางแผนการใช้เทคโนโลยีเพื่อนำมาใช้ในการจัดการภายใน โรงเรียนอย่างเป็นระบบได้	0.47	8
8. ท่านสร้างนวัตกรรมโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้	0.55	3
9. ท่านเผยแพร่วิสัยทัศน์ผ่านสื่อดิจิทัล	0.43	9
10. ท่านมีการทำงานร่วมกับสมาชิกในองค์กรอย่างเป็นระบบ	0.40	10

1.2 ด้านการสอนบูรณาการดิจิทัล

1.2.1 การกำหนดเนื้อหาการเรียนการสอนบูรณาการดิจิทัล ควรมีเนื้อหาสำคัญอะไรบ้างในประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลฯ ดังนี้

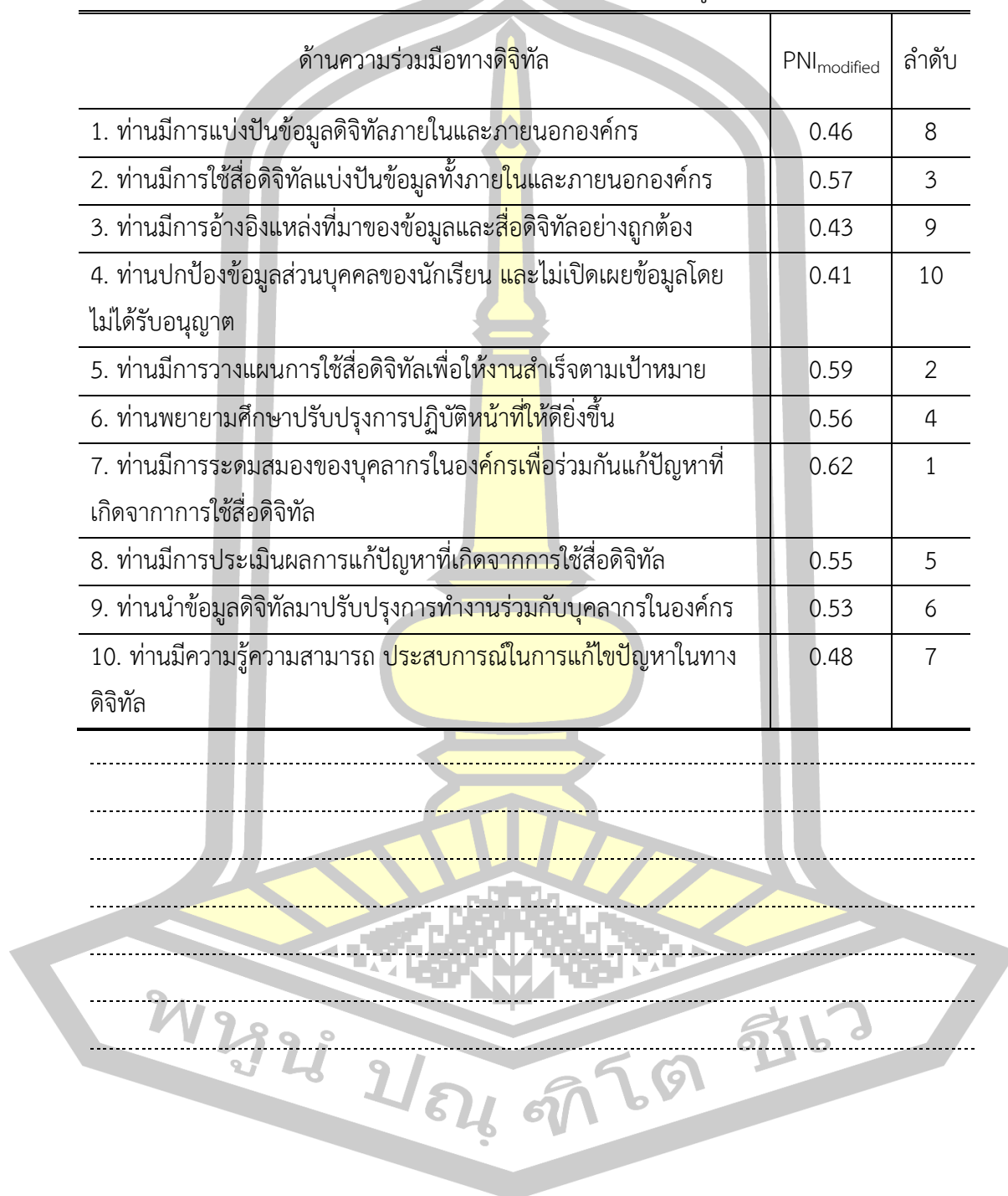
ด้านการสอนบูรณาการดิจิทัล	PNI _{modified}	ลำดับ
1. ท่านสร้างสื่อดิจิทัลเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้	0.61	2
2. ท่านสร้างเครือข่ายการแบ่งปันข้อมูลความรู้ผ่านสื่อสารสนเทศดิจิทัล	0.47	10
3. ท่านมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด	0.54	6
4. ท่านสามารถจัดการข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล ที่เหมาะสมกับสภาพบริบทของนักเรียนที่ตนเองรับผิดชอบ โดยสามารถทำให้บทเรียนมีความน่าสนใจ	0.52	8
5. ท่านสามารถพัฒนาเนื้อหาการเรียนในรูปแบบดิจิทัล โดยนักเรียนสามารถเข้ามาศึกษาได้ทั้งรูปแบบ online และ offline	0.58	4
6. ท่านสามารถบูรณาการเนื้อหาและเชื่อมโยงการเรียนรู้ในหลากหลายมิติโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้นักเรียนมีพัฒนาการในทุกด้าน	0.53	7
7. ท่านเลือกใช้เครื่องมือดิจิทัล ในการสร้างบทเรียนสื่อการเรียนดิจิทัลได้อย่างถูกต้องและมั่นใจ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	0.62	1
8. ท่านสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการวัดและประเมินผล	0.57	5
9. ท่านสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบูรณาการโดยใช้สื่อดิจิทัล	0.51	9
10. ท่านสามารถพัฒนาเนื้อหาดิจิทัลในการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ	0.59	3

พจนัน ปณสิริโต ชีวะ

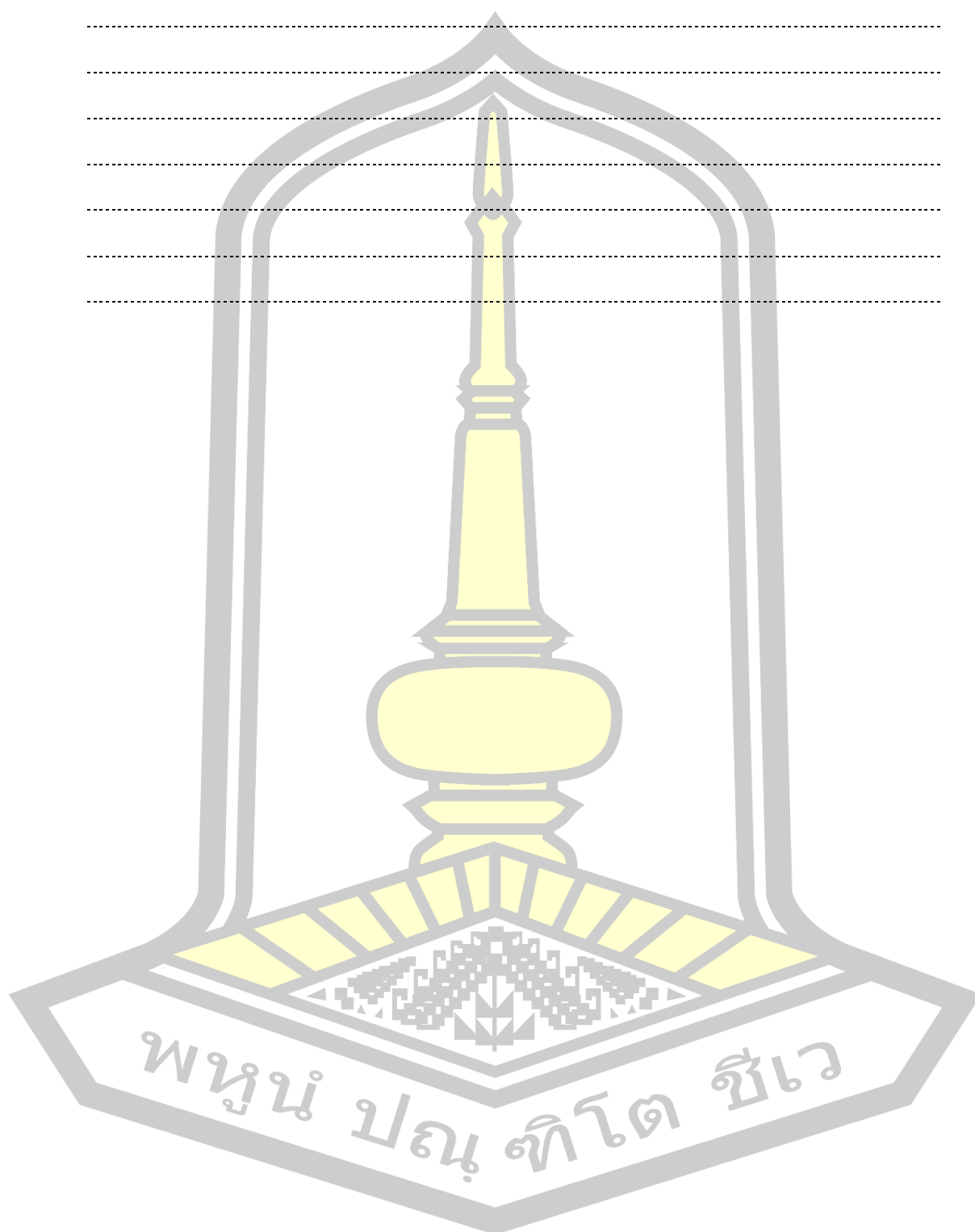
1.3 ด้านความร่วมมือดิจิทัล

1.3.1 การกำหนดเนื้อหาด้านความร่วมมือดิจิทัลควรมีเนื้อหาสำคัญ
อะไรบ้างในประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลฯ ดังนี้

ด้านความร่วมมือทางดิจิทัล	PNI _{modified}	ลำดับ
1. ท่านมีการแบ่งปันข้อมูลดิจิทัลภายในและภายนอกองค์กร	0.46	8
2. ท่านมีการใช้สื่อดิจิทัลแบ่งปันข้อมูลทั้งภายในและภายนอกองค์กร	0.57	3
3. ท่านมีการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลและสื่อดิจิทัลอย่างถูกต้อง	0.43	9
4. ท่านปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน และไม่เปิดเผยข้อมูลโดย ไม่ได้รับอนุญาต	0.41	10
5. ท่านมีการวางแผนการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	0.59	2
6. ท่านพยายามศึกษาปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น	0.56	4
7. ท่านมีการระดมสมองของบุคลากรในองค์กรเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาที่ เกิดจากการใช้สื่อดิจิทัล	0.62	1
8. ท่านมีการประเมินผลการแก้ปัญหาที่เกิดจากการใช้สื่อดิจิทัล	0.55	5
9. ท่านนำข้อมูลดิจิทัลมาปรับปรุงการทำงานร่วมกับบุคลากรในองค์กร	0.53	6
10. ท่านมีความรู้ความสามารถ ประสพการณ์ในการแก้ไขปัญหาในทาง ดิจิทัล	0.48	7

2. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

**แบบประเมินเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้
ของการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
(สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)**

คำชี้แจง

แบบประเมินการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เป็นเครื่องมือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ นางสาวปรียาดี ระดาฤทธิ์ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1. แบบประเมินฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

2. แบบประเมินต่อไปนี้เป็นคำถามเกี่ยวกับโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ หลังจากที่ท่านได้ศึกษาโปรแกรมซึ่งผู้วิจัยได้แนบมาพร้อมแบบประเมินนี้

3. แบบประเมินนี้แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 การประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ของการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ-สกุล.....
2. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง.....
3. สังกัดหน่วยงาน.....
4. วุฒิการศึกษาสูงสุด.....สาขา.....
5. ประสบการณ์การทำงาน.....ปี

ข้อ	รายการประเมิน	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3. เนื้อหาสาระ											
3.4	Module 1 การมีวิสัยทัศน์ทางดิจิทัล										
3.5	Module 2 การสอนบูรณาการดิจิทัล										
3.6	Module 3 ความร่วมมือทางดิจิทัล										
4. กระบวนการพัฒนา											
4.1	การเรียนรู้ด้วยตนเอง										
4.2	การฝึกอบรม										
4.2	การศึกษาดูงาน										
5. การวัดและประเมินผล											
5.1	การประเมินผลก่อน ระหว่างและหลังการพัฒนา										
5.3	การประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมการพัฒนา										

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

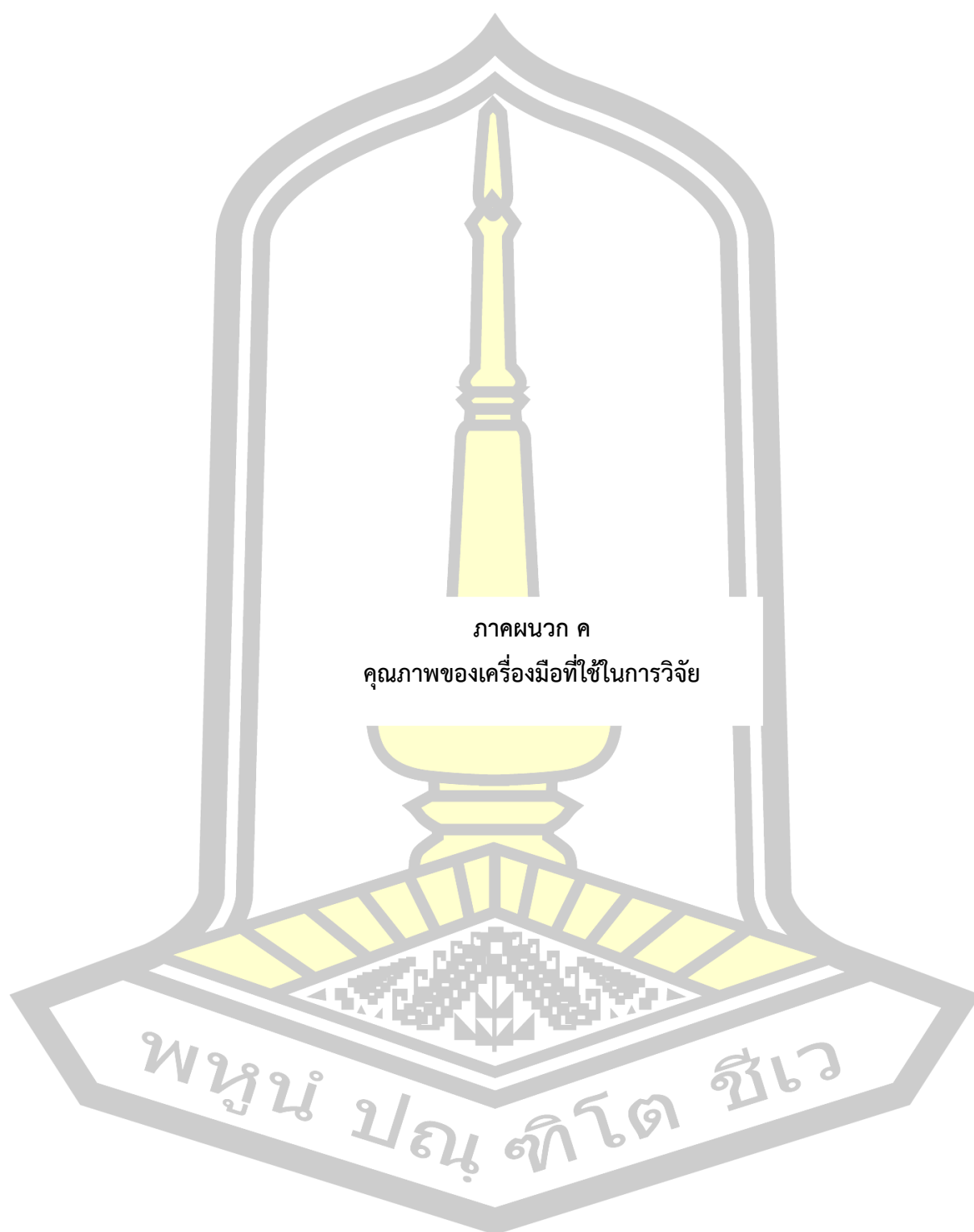
.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

ผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ผลการวิเคราะห์เมื่อพิจารณาที่ค่าเฉลี่ย (Mean) ซึ่งก็คือดัชนีความสอดคล้องหรือความเที่ยงตรงรายข้อของข้อคำถามแต่ละข้อ ซึ่งจะพิจารณาคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไปพบว่ามีข้อสอบที่เข้าเกณฑ์หรือมีความตรงหรือสามารถวัดได้ตรงตามจุดประสงค์ จำนวน 30 ข้อ จากทั้งหมด 30 ข้อ

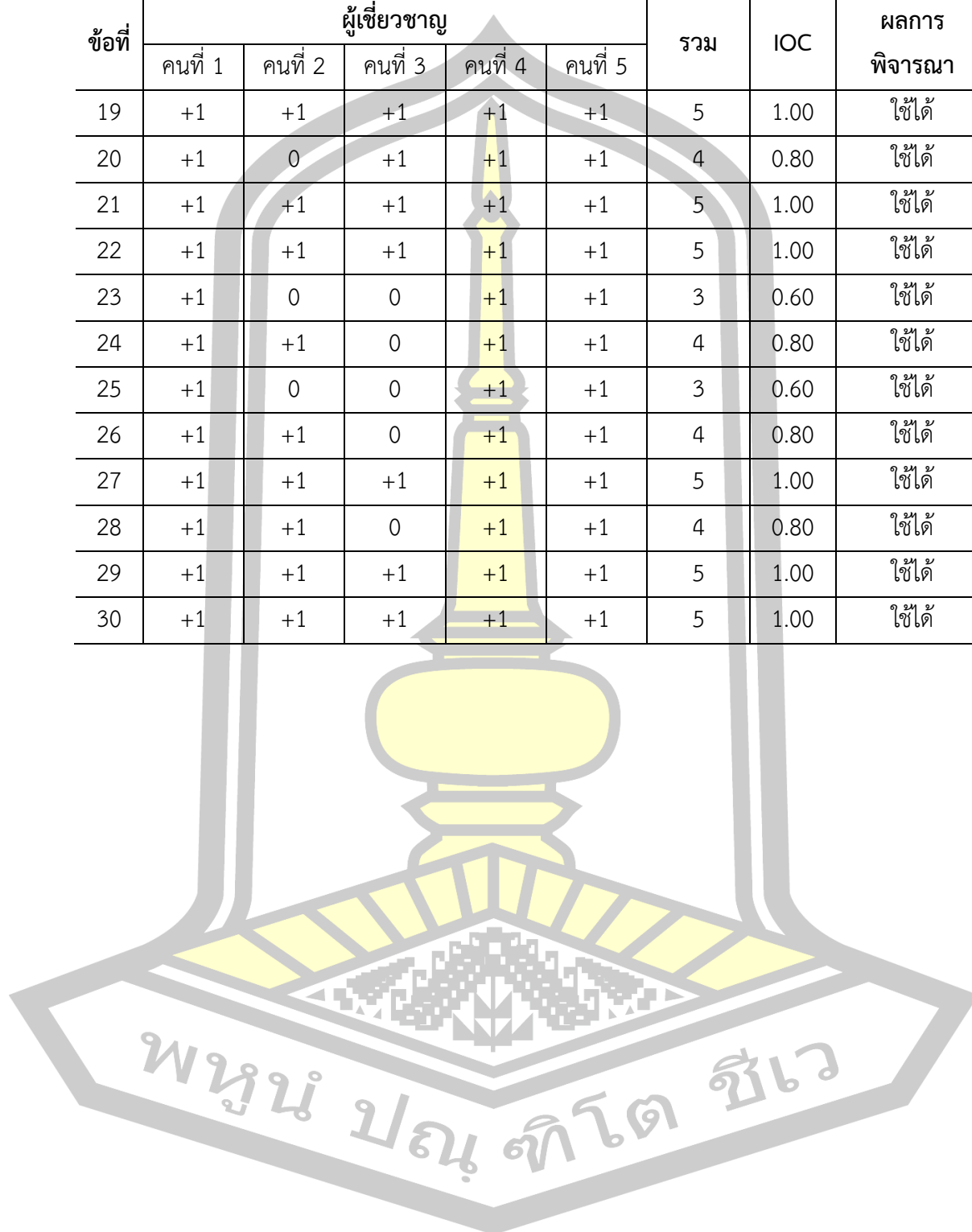
สรุปผลการวิเคราะห์พบว่ามีข้อสอบที่ใช้ได้ จำนวน 30 ข้อ และไม่มีข้อสอบที่ต้องตัดทิ้ง/ปรับปรุง ปรากฏดังตาราง 16

ตาราง 16 ดัชนีความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (IOC) เพื่อสร้างโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
14	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
23	+1	0	0	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้
24	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
25	+1	0	0	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้
26	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
28	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

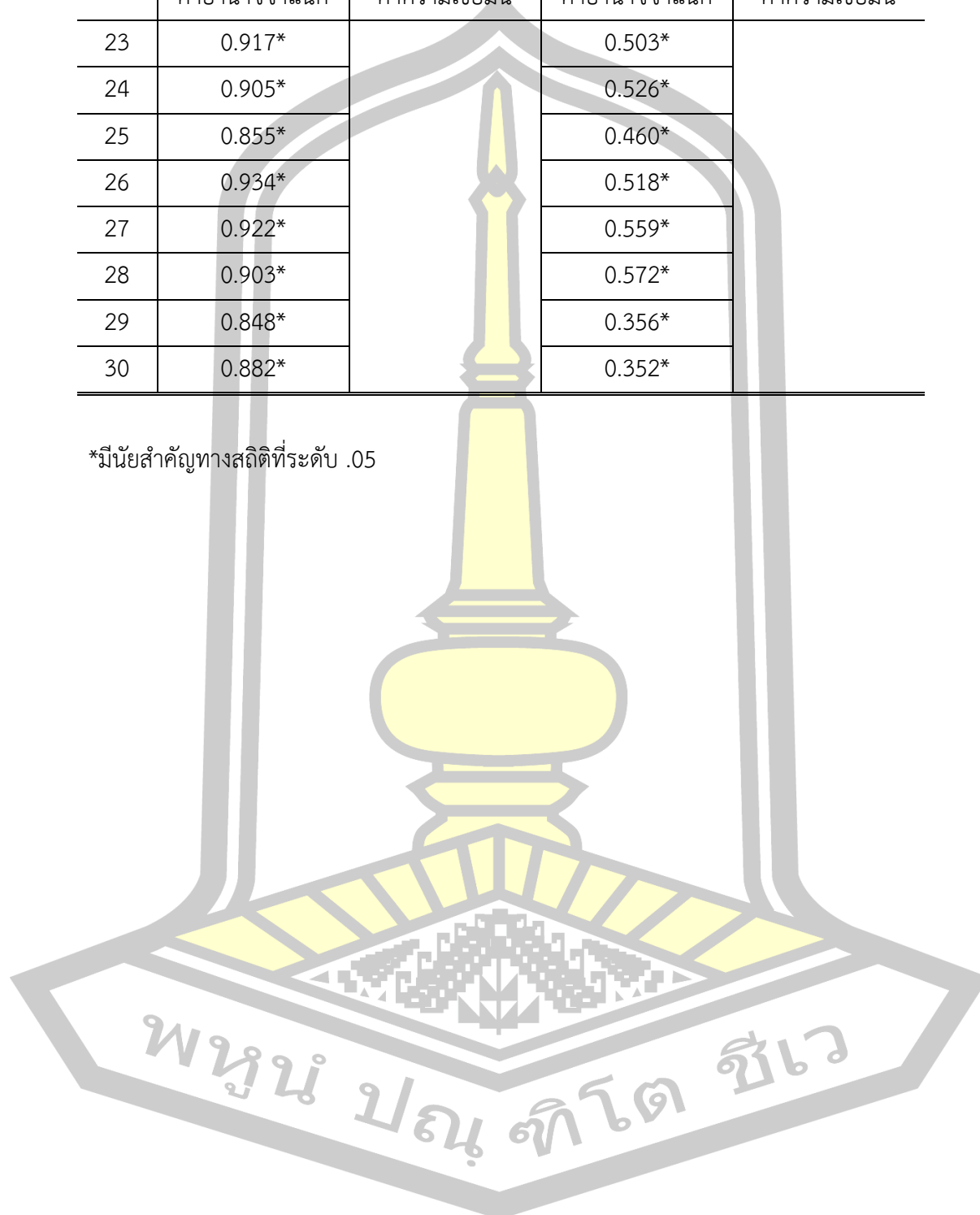
การวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (วิธี Item Total Correlation) และการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's alpha coefficient)

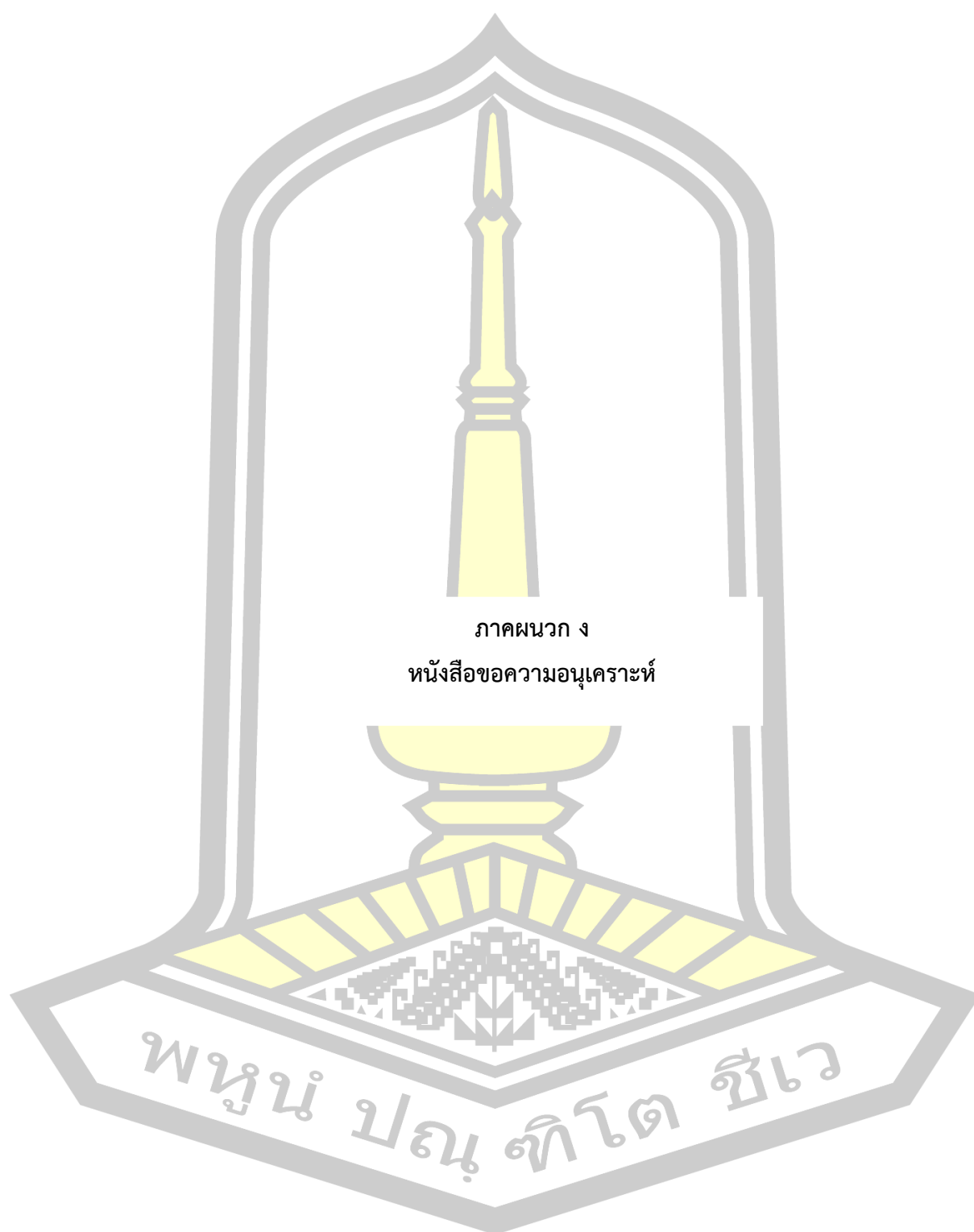
ตาราง 17 ผลการวิเคราะห์คุณภาพรายข้อ “ค่าอำนาจจำแนก” และคุณภาพทั้งฉบับ “ค่าความเชื่อมั่น” (Reliability) ของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

ข้อที่	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์	
	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความเชื่อมั่น	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความเชื่อมั่น
1	0.665*	0.967	0.670*	0.986
2	0.719*		0.531*	
3	0.815*		0.682*	
4	0.528*		0.607*	
5	0.442*		0.660*	
6	0.287*		0.759*	
7	0.776*		0.739*	
8	0.528*		0.797*	
9	0.776*		0.816*	
10	0.583*		0.741*	
11	0.815*		0.810*	
12	0.621*		0.808*	
13	0.696*		0.812*	
14	0.818*		0.790*	
15	0.927*		0.691*	
16	0.920*		0.752*	
17	0.817*		0.464*	
18	0.922*		0.559*	
19	0.848*		0.356*	
20	0.890*		0.671*	
21	0.911*		0.519*	
22	0.910*		0.322*	

ข้อที่	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์	
	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความเชื่อมั่น	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความเชื่อมั่น
23	0.917*		0.503*	
24	0.905*		0.526*	
25	0.855*		0.460*	
26	0.934*		0.518*	
27	0.922*		0.559*	
28	0.903*		0.572*	
29	0.848*		0.356*	
30	0.882*		0.352*	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทรสาร. 0-4372-1764 ภายใน 6216

ที่ อว 0605.5(2)/ ว507

วันที่ 29 มกราคม 2568

เรื่อง ขออนุมัติครุฑเป็นผู้ใช้ตราตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ

ด้วย นางสาวปรียาดี ระดาฤทธิ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนา โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. ธรินทร์ นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทรสาร. 0-4372-1764 ภายใน 6216

ที่ อว 0605.5(2)/ ว507

วันที่ 29 มกราคม 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนันท์

ด้วย นางสาวปรียาวิติ ระดาฤทธิ นิสิตรระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. จรินทร์ นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทรสาร. 0-4372-1764 ภายใน 6216

ที่ อว 0605.5(2)/ ว507

วันที่ 29 มกราคม 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนศิริพันธ์ สว่างบุญ

ด้วย นางสาวปรียาวิติ ระดาฤทธิ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. ธรินธร นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ที่ อว 0605.5(2)/ว507

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

29 มกราคม 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ดร.พรเพ็ญ ฤทธิสัน

ด้วย นางสาวปรียาดี ระดาฤทธิ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. อรินธร นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216

โทรสาร 0-4371-3147

ที่ อว 0605.5(2)/ว507

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

29 มกราคม 2568

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ**เรียน** ดร.สุชาติ แวงโสธรณ์

ด้วย นางสาวปรียวดี ระดาฤทธิ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. อรินธร นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216

โทรสาร 0-4371-3147

ที่ อว 0605.5(2)/ 508

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

29 มกราคม 2568

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์ทดลองใช้เครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

ด้วย นางสาวปรียาดี ระดาฤทธิ นิติระดับระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. อธิธร นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นิสิตคนดังกล่าวเข้าทดลองใช้เครื่องมือวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216

โทรสาร 0-4371-3147

ที่ อว 0605.5(2)/509

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

29 มกราคม 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

ด้วย นางสาวปรียาดี ระดาฤทธิ นิติระดับระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. อธิธร นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นางสาวปรียาดี ระดาฤทธิ เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-3147

ที่ อว 0605.5(2)/ว566

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

4 กุมภาพันธ์ 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแกววิทยายน

ด้วย นางสาวปรียาดี ระดาฤทธิ นิสิตรดับระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธรรณ นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นิสิตคนดังกล่าวเข้าสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0-4374-3174

เบอร์โทรศัพท์นิสิต 0632525568

ที่ อว 0605.5(2)/ว566

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

4 กุมภาพันธ์ 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสัย

ด้วย นางสาวปรียาดี ระดาฤทธิ นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธรรณ นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นิสิตคนดังกล่าวเข้าสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0-4374-3174

เบอร์โทรศัพท์นิสิต 0632525568

ที่ อว 0605.5(2)/ว566

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

4 กุมภาพันธ์ 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพิพัฒนราษฎร์บำรุง

ด้วย นางสาวปรียาดี ระดาฤทธิ นิสิตรดับระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธรรณ นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นิสิตคนดังกล่าวเข้าสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0-4374-3174

เบอร์โทรศัพท์นิสิต 0632525568

ที่ อว 0605.5(2)/ว567

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

4 กุมภาพันธ์ 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.เพ็ญประภา ก้าวพิทักษ์

ด้วย นางสาวปรียาดี ระดาฤทธิ นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธรรณ นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขาธิการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216

เบอร์โทรศัพท์นิสิต 0632525568

ที่ อว 0605.5(2)/ว567

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

4 กุมภาพันธ์ 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.รัตติยา ภูมิสายตร

ด้วย นางสาวปรียาดี ระดาฤทธิ์ นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธรรณ นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216

เบอร์โทรศัพท์มือถือ 0632525568

ที่ อว 0605.5(2)/ว567

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

4 กุมภาพันธ์ 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายฉลาด จุลชาติ

ด้วย นางสาวปรียาดี ระดาฤทธิ์ นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธรรณ นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
เบอร์โทรศัพท์มือถือ 0632525568

ที่ อว 0605.5(2)/ว567

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

4 กุมภาพันธ์ 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางปณณันท์ จิตราช

ด้วย นางสาวปรียวดี ระดาฤทธิ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธรรณ นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
เบอร์โทรศัพท์มือถือ 0632525568

ที่ อว 0605.5(2)/ว567

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

4 กุมภาพันธ์ 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางอุษณภพร อินทริก

ด้วย นางสาวปรียาวิติ ระดาฤทธิ นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคสนธิ์ เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชธร นามวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

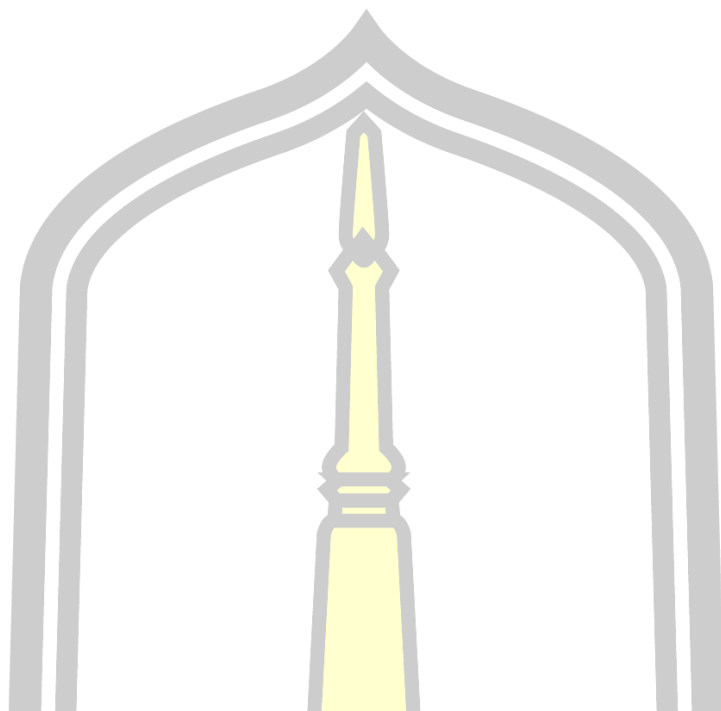
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216

เบอร์โทรศัพท์มือถือ 0632525568

บุญ ทิโช

ภาคผนวก จ

โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

โปรแกรมเสริมสร้าง ภาวะผู้นำดิจิทัลของครู

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

นางสาวปรียาดี ระดาฤทธิ์

นิสิตปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คำนำ

ในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างรวดเร็ว ครูจำเป็นต้องปรับบทบาทจากผู้ถ่ายทอดความรู้ไปสู่การเป็นผู้นำการเรียนรู้ที่สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูจึงเป็นกลไกสำคัญ ด้วยเหตุนี้ โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครูจึงได้รับการพัฒนาขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างศักยภาพของครูให้สามารถยกระดับคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัย และสร้างความพร้อมให้สถานศึกษาก้าวทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

โปรแกรมนี้ ได้รับการออกแบบให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยเน้นการพัฒนาภาวะผู้นำใน 3 ด้านหลัก ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลในการคาดการณ์ทิศทางการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี การสอนบูรณาการดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความน่าสนใจของบทเรียน และความร่วมมือทางดิจิทัลเพื่อเป็นเครื่องมือในการทำงานร่วมกัน แบ่งปันข้อมูลและประสานงานระหว่างครู เพื่อนำไปสู่การสร้างเครือข่ายวิชาชีพและการพัฒนางานร่วมกัน

การพัฒนาในโปรแกรมนี้ อ้างอิงหลักการ 70 : 20 : 10 ซึ่งเป็นแนวคิดที่ยอมรับกันในระดับสากล โดยมุ่งเน้นให้ครูเรียนรู้จากประสบการณ์จริงเป็นหลัก ร่วมกับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น และการฝึกอบรมเรียนรู้จากหลักสูตร เพื่อให้สามารถนำความรู้และทักษะไปปรับใช้ได้จริงในสถานศึกษา

ผู้จัดทำขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ทุกท่าน ขอบพระคุณเจ้าของผลงานทางวิชาการ ที่ผู้จัดทำได้ใช้เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการพัฒนาโปรแกรม คณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทุกท่านที่คอยถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้แก่ผู้จัดทำ ผู้เชี่ยวชาญในการให้ข้อชี้แนะในการพัฒนาโปรแกรม ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ข้อเสนอแนะ และประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ไม่ได้เอ่ยนาม ซึ่งทุกท่านเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้การพัฒนาโปรแกรมนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ปรียาดี ระดาฤทธิ์

โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

หลักการของโปรแกรม

ในปัจจุบันที่เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทุกมิติของสังคม บทบาทของครูในศตวรรษที่ 21 จึงไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแค่การสอน แต่ยังต้องเป็นผู้นำด้านนวัตกรรมที่สามารถใช้เทคโนโลยี เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ภาวะผู้นำดิจิทัลของครูจึงเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญในการใช้เทคโนโลยีเพื่อขับเคลื่อนการเรียนการสอน การบริหารจัดการในระดับห้องเรียนหรือโรงเรียน รวมถึงการสร้างเครือข่ายวิชาชีพและการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อพัฒนาครูให้มีภาวะผู้นำดิจิทัลอย่างรอบด้าน โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 มุ่งเน้นการพัฒนาครูให้มีภาวะผู้นำดิจิทัลผ่าน 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล การสอนบูรณาการดิจิทัล และความร่วมมือดิจิทัล โดยใช้แนวคิดการพัฒนาตามหลักการ 70 : 20 : 10 โดยสัดส่วน 70% เป็นการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง 20% เป็นการเรียนรู้จากการมีส่วนร่วมกับผู้อื่น และ 10% เป็นการเรียนรู้จากการอบรมแนวทางนี้ ช่วยให้ครูสามารถเชื่อมโยงความรู้กับการปฏิบัติงานจริง และส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ซึ่งองค์ประกอบของโปรแกรมฯ ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการพัฒนา และการวัดและประเมินผล โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาครูให้สามารถเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงผ่านการใช้เทคโนโลยี มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอนดิจิทัล มีทักษะในการสื่อสารออนไลน์ การสร้างนวัตกรรม และสามารถประสานความร่วมมือทั้งในระดับโรงเรียนและระดับเครือข่ายภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลโดยใช้โปรแกรมฯ นี้ ก่อให้เกิดประโยชน์ในหลายด้าน ได้แก่ การยกระดับสมรรถนะของครูให้สามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างมั่นใจและสร้างสรรค์ การเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล และการสร้างวัฒนธรรมของการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่องในสถานศึกษา และช่วยเสริมสร้างศักยภาพของโรงเรียนในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของโปรแกรม

เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

เนื้อหาของโปรแกรม

Module 1 การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ประกอบด้วย 3 หัวข้อ ดังนี้

1. บทบาทของครูในศตวรรษที่ 21 กับการมีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยี
2. การวิเคราะห์สถานการณ์และบริบทด้านดิจิทัลของครู (SWOT ANALYSIS)
3. การสะท้อนคิดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิสัยทัศน์ทางดิจิทัลของครู

Module 2 การบูรณาการสอนดิจิทัล ประกอบด้วย 5 หัวข้อ ดังนี้

1. การใช้ AI เบื้องต้นในชั้นเรียนและเทคนิคการสร้างสื่อการเรียนรู้ดิจิทัล
2. การจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อดิจิทัล
3. รูปแบบการบูรณาการสื่อดิจิทัลในห้องเรียน
4. การสร้างกิจกรรม Active Learning ผ่านสื่อดิจิทัล
5. การสร้างแบบประเมินและวัดผลการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี

Module 3 ความร่วมมือทางดิจิทัล ประกอบด้วย 4 หัวข้อ ดังนี้

1. การใช้เครื่องมือดิจิทัลสำหรับการทำงานกลุ่มและโครงการร่วมกัน
2. ทักษะการสื่อสารออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพสำหรับครู
3. การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระดับมืออาชีพ
4. จริยธรรมและความปลอดภัยทางดิจิทัล

กระบวนการพัฒนา

รูปแบบและวิธีการพัฒนา เพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนามาสามารถไปเป็นหลักการในการพัฒนาตนเองต่อไปอย่างต่อเนื่อง (Continuous Self Development) ดังนี้

1. การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง จำนวน 63 ชั่วโมง คิดเป็น 70% โดยมีรายละเอียดดังนี้
 - 1.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ทางดิจิทัล จำนวน 14 ชั่วโมง
 - 1.2 ด้านการสอนบูรณาการดิจิทัล จำนวน 28 ชั่วโมง
 - 1.3 ด้านความร่วมมือดิจิทัล จำนวน 21 ชั่วโมง
2. การเรียนรู้จากการพัฒนาบุคคลอื่น จำนวน 18 ชั่วโมง โดยมีรายละเอียดดังนี้
 - 2.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ทางดิจิทัล จำนวน 4 ชั่วโมง
 - 2.2 ด้านการสอนบูรณาการดิจิทัล จำนวน 8 ชั่วโมง
 - 2.3 ด้านความร่วมมือดิจิทัล จำนวน 6 ชั่วโมง

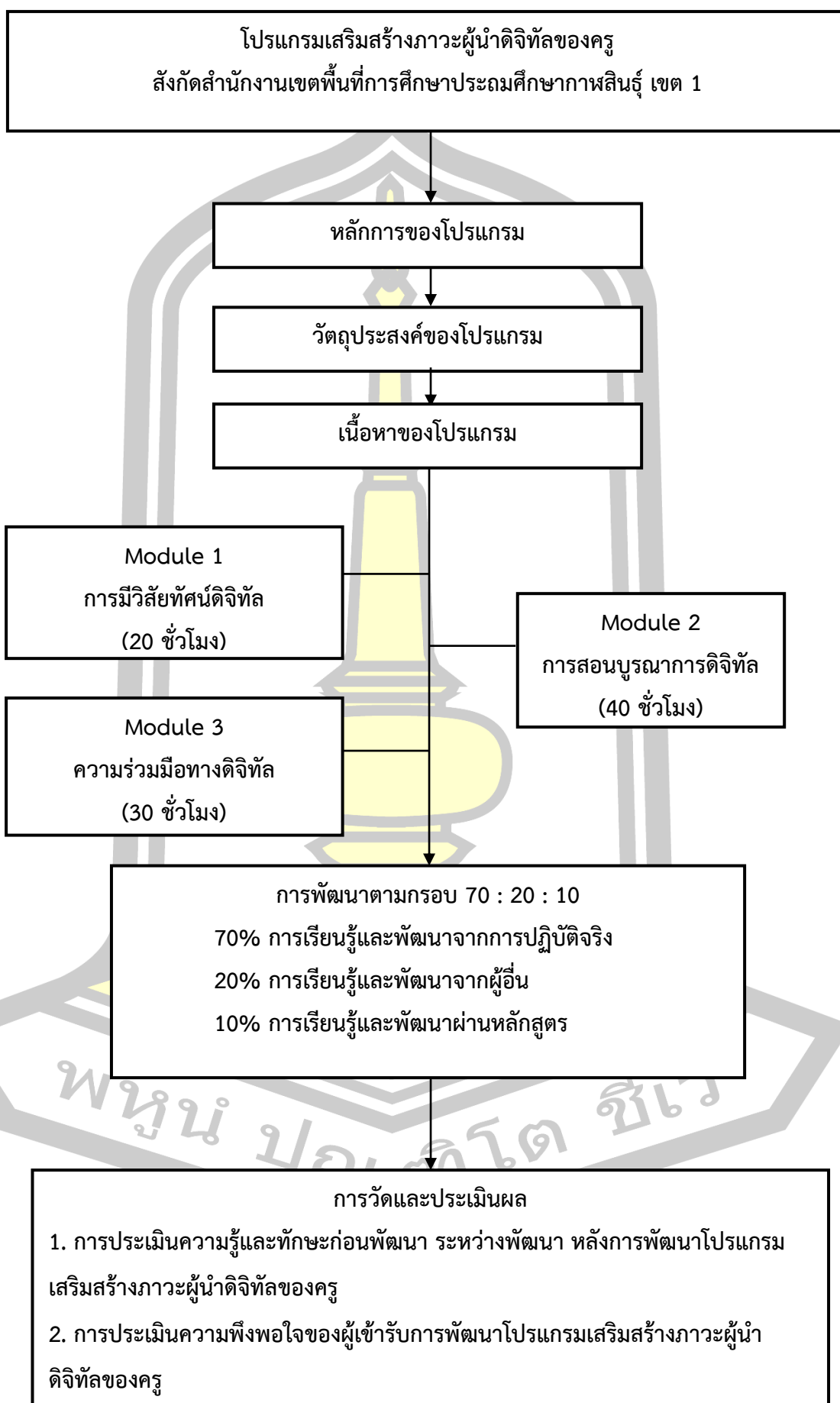
3. การฝึกอบรม จำนวน 9 ชั่วโมง โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 3.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ทางดิจิทัล จำนวน 2 ชั่วโมง
- 3.2 ด้านการสอนบูรณาการดิจิทัล จำนวน 4 ชั่วโมง
- 3.3 ด้านความร่วมมือดิจิทัล จำนวน 3 ชั่วโมง

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้และทักษะก่อนพัฒนา ระหว่างพัฒนา หลังการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างฯ
2. การประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู

Module 1 การมีวิสัยทัศน์ทางดิจิทัล

(20 ชั่วโมง)

หลักการ

การพัฒนาครูให้มีภาวะผู้นำดิจิทัลเริ่มต้นจากการเสริมสร้างวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน การอบรมในโมดูลนี้ยึดหลักการที่ว่าครูต้องสามารถวิเคราะห์ศักยภาพ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของตนเองได้อย่างเป็นระบบ (SWOT Analysis) เพื่อวางแผนพัฒนาตนเองอย่างมีเป้าหมายในระยะสั้นและระยะยาว ภายในโปรแกรมเน้นการสร้างแรงบันดาลใจให้ครูเห็นภาพอนาคตของห้องเรียนในยุคดิจิทัล และส่งเสริมให้ครูเผยแพร่วิสัยทัศน์ที่กำหนดขึ้นสู่สาธารณะ มีการติดตามผลการพัฒนาตนเองในระยะต่อมา เพื่อให้การสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลเกิดขึ้นจริงอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการมีวิสัยทัศน์ทางดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21
2. เพื่อพัฒนาทักษะการวิเคราะห์ศักยภาพ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของตนเองในบริบทของการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา
3. เพื่อส่งเสริมให้ครูได้ลงมือปฏิบัติจริงในการสร้างแผนการจัดการเรียนการสอนด้านดิจิทัล และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนครู

เนื้อหา

1. บทบาทของครูในศตวรรษที่ 21 กับการมีวิสัยทัศน์ทางดิจิทัล

ในยุคการศึกษาแห่งศตวรรษที่ 21 บทบาทของครูได้เปลี่ยนจากผู้ถ่ายทอดความรู้ไปสู่การเป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้และผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา วิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีจึงเป็นคุณลักษณะสำคัญที่ครูจำเป็นต้องพัฒนา เพื่อให้สามารถวางแผนและบูรณาการเทคโนโลยีในกระบวนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม ทักษะด้านดิจิทัลช่วยให้ครูสามารถเลือกใช้เครื่องมือที่สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ขยายโอกาสทางการศึกษา ตอบสนองต่อความหลากหลายของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น และยังส่งเสริมให้ครูมีความมั่นใจในการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ และสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมภายในสถานศึกษาได้อย่างยั่งยืน

2. การวิเคราะห์สถานการณ์และบริบทด้านดิจิทัลของครู

การวิเคราะห์สถานการณ์และบริบทด้านดิจิทัลของครูมีความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะและภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลอย่างมีทิศทาง โดยเฉพาะเมื่อใช้เครื่องมือ SWOT Analysis เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของตนเองในการใช้เทคโนโลยีการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ครูเกิดการตระหนักรู้ถึงศักยภาพและข้อจำกัดของตนเองอย่างเป็นระบบ การวิเคราะห์นี้ยังเป็นพื้นฐานสำคัญในการวางแผนพัฒนาตนเองอย่างมีเป้าหมายสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมการตั้งวิสัยทัศน์ดิจิทัลที่ชัดเจนและสามารถนำไปสู่การขับเคลื่อนนวัตกรรมในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การสะท้อนคิดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิสัยทัศน์ทางดิจิทัลของครู

กิจกรรมการสะท้อนคิดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิสัยทัศน์ทางดิจิทัลของครู มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครู เนื่องจากช่วยเปิดโอกาสให้ครูได้ทบทวนแนวคิด ปรับมุมมอง และพัฒนาวิสัยทัศน์ของตนเองให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา อีกทั้งยังส่งเสริมการเรียนรู้จากเพื่อนร่วมวิชาชีพผ่านการรับฟังและให้ข้อเสนอแนะซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมที่ลึกซึ้งและต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังช่วยสร้างเครือข่ายทางวิชาชีพที่เอื้อต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นฐานในการขับเคลื่อนนวัตกรรมดิจิทัลในระดับโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กระบวนการพัฒนา (20 ชั่วโมง)

1. การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง พัฒนาจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง (14 ชั่วโมง)

1.1 การวิเคราะห์สถานการณ์และบริบทด้านดิจิทัลของครู โดยใช้เครื่องมือ SWOT Analysis เพื่อระบุจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ซึ่งนำไปสู่การตระหนักรู้ในบริบทของตนเองอย่างเป็นระบบ

1.2 การทำงานร่วมกับเพื่อนครูเพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ทางดิจิทัลของตน และดำเนินการทดลองในห้องเรียนสมมติ

1.3 การสะท้อนผลจากการปฏิบัติ เพื่อสะท้อนผลการเรียนรู้ ปัญหา และแนวทางพัฒนาในอนาคต เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้แบบต่อเนื่องและยั่งยืน

2. การเรียนรู้จากผู้อื่น พัฒนาจากการศึกษาดูงานและเรียนรู้ผ่านทางชุมชนวิชาชีพ (4 ชั่วโมง)

2.1 การจัดกิจกรรม PLC (Professional Learning Community) เพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดและประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาวิสัยทัศน์ทางดิจิทัล และแนวทางการนำเทคโนโลยีไปใช้ในบริบทต่าง ๆ

2.2 การศึกษาดูงานจากสถานศึกษาที่มีการดำเนินงานตามวิสัยทัศน์ที่ประสบความสำเร็จ โดยให้ครูจากโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จขึ้นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เข้าร่วมการประชุม

3. การเรียนรู้ผ่านหลักสูตร พัฒนาจากการฝึกอบรม (2 ชั่วโมง)

3.1 การอบรมเกี่ยวกับแนวคิดและความสำคัญของการมีวิสัยทัศน์ทางดิจิทัล โดยให้ผู้เข้าร่วมเข้ารับการบรรยายในบทบาทของครูและความจำเป็นของการมีวิสัยทัศน์ทางดิจิทัล

3.2 การอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาวิสัยทัศน์ดิจิทัล โดยให้ผู้เข้าร่วม ได้ฝึกใช้เครื่องมือและเทคนิคต่างๆ เช่น SWOT Analysis เพื่อประเมินสถานการณ์ด้านดิจิทัลของตนเองและโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความเข้าใจและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในบริบทของตน

การวัดและประเมินผล

1. ก่อนการพัฒนาด้วยโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู

1.1 การทำแบบทดสอบความรู้และความเข้าใจก่อนการพัฒนา เกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลและบทบาทของครูกับการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล

2. ระหว่างการพัฒนาด้วยโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู

2.1 การสังเกตพฤติกรรมและการมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมในการอภิปรายผลและกิจกรรมต่าง ๆ

2.2 การประเมินความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ทางดิจิทัลของตน ผ่านแบบประเมินแผนการเรียนรู้

3. หลังการพัฒนาด้วยโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู

3.1 การทำแบบทดสอบความรู้และความเข้าใจหลังการพัฒนา โดยใช้แบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) และเปรียบเทียบกับผล Pre-test

3.2 การทำแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมต่อการมีวิสัยทัศน์ทางดิจิทัล

Module 2 การสอนบูรณาการดิจิทัล (40 ชั่วโมง)

หลักการ

การสอนบูรณาการดิจิทัลตั้งอยู่บนแนวคิดที่ว่าเทคโนโลยีมิใช่เพียงเครื่องมือในการถ่ายทอดเนื้อหา แต่เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 โดยครูผู้สอนจำเป็นต้องมีความสามารถในการออกแบบกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง รวมถึงเลือกใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้และบริบทของผู้เรียน เนื้อหาในโมดูลนี้มุ่งเน้นการพัฒนาครูให้สามารถใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) และเครื่องมือดิจิทัลฟรีในการสร้างสื่อการเรียนรู้ กระตุ้นการคิดวิเคราะห์และการสร้างสรรค์ของผู้เรียน ออกแบบกิจกรรม Active Learning ที่หลากหลาย ประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดการบูรณาการเทคโนโลยีอย่างมีระบบ ตลอดจนสามารถวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งหมดนี้ล้วนสนับสนุนให้ครูสามารถขับเคลื่อนการเรียนรู้ในโลกยุคใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาทักษะในการใช้เทคโนโลยีและปัญญาประดิษฐ์ (AI) เบื้องต้น สำหรับการสร้างสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลที่เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน
2. เพื่อส่งเสริมให้ครูสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การสร้างสรรค์ และการเรียนรู้เชิงรุก โดยบูรณาการเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดการบูรณาการเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้
4. เพื่อส่งเสริมให้ครูสามารถออกแบบเครื่องมือและใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างหลากหลายและสอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้

เนื้อหา

1. การใช้ AI เบื้องต้นในชั้นเรียนและเทคนิคการสร้างสื่อการเรียนรู้ดิจิทัล

เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทักษะดิจิทัลที่จำเป็น เทคโนโลยี AI ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการออกแบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อผู้เรียนและช่วยให้ครูสามารถวางแผน จัดทำ และนำเสนอเนื้อหาได้อย่างรวดเร็วและสร้างสรรค์ ครูที่มีทักษะในการใช้เครื่องมือดิจิทัลจะสามารถปรับเปลี่ยนบทบาทของตนจากผู้ถ่ายทอดไปสู่ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ส่งผลให้เกิด

การยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาโรงเรียนให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีอย่างมีทิศทาง

2. การจัดการเรียนรู้โดยสื่อดิจิทัล

เป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้ครูพัฒนาแนวทางการสอนให้ก้าวพ้นจากการถ่ายทอดเนื้อหาแบบดั้งเดิม ไปสู่การออกแบบกิจกรรมที่เน้นกระบวนการคิดและการแก้ปัญหาอย่างมีระบบ ครูจะได้ฝึกใช้เทคโนโลยี ในการออกแบบคำถาม กระตุ้นการอภิปราย สร้างสรรค์งานดิจิทัล และใช้สื่อออนไลน์เพื่อสร้างพื้นที่การเรียนรู้ที่ท้าทายและหลากหลาย การเรียนรู้ในลักษณะนี้ส่งผลให้ครูพัฒนาทักษะดิจิทัลทั้งในด้านการเลือกใช้เครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูล และการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนยุคใหม่

3. รูปแบบการบูรณาการสื่อดิจิทัลในห้องเรียน

การบูรณาการเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้เป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยให้ครูสามารถประยุกต์ใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพ การเรียนรู้เกี่ยวกับกรอบแนวคิด เช่น SAMR Model และ TPACK Framework ช่วยให้ครูมีความเข้าใจและช่วยพัฒนาทักษะในการเลือกใช้เทคโนโลยีให้เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้และศักยภาพของผู้เรียน การเรียนรู้ในลักษณะนี้ไม่เพียงยกระดับการสอนให้ทันสมัย แต่ยังส่งเสริมให้ครูสามารถพัฒนาทักษะดิจิทัลเชิงวิเคราะห์ วางแผน และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์

4. การสร้างกิจกรรม Active Learning ผ่านสื่อดิจิทัล

เป็นแนวทางที่ช่วยยกระดับกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางความคิดและการลงมือปฏิบัติอย่างแท้จริง ช่วยส่งเสริมให้ครูเกิดการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร การร่วมมือ และการสร้างสรรค์ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ การใช้สื่อและเครื่องมือดิจิทัล เช่น เกมออนไลน์ แบบโต้ตอบ หรือแพลตฟอร์มการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ยังเป็นโอกาสในการพัฒนาทักษะด้านการเลือกใช้ การวางแผน และการประเมินผลการเรียนรู้ในบริบทดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. การสร้างแบบประเมินและวัดผลการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี

การใช้เทคโนโลยีในการสร้างแบบประเมินและวัดผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ ความโปร่งใส และความหลากหลายในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ทั้งยังส่งเสริมให้ครูสามารถติดตามความก้าวหน้าและให้ข้อเสนอแนะได้อย่างทันท่วงที การฝึกใช้เครื่องมือดิจิทัล เช่น Google Forms, Microsoft Forms หรือแพลตฟอร์มวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้ ช่วยให้ครูพัฒนาทักษะด้านการออกแบบแบบวัดผล การวิเคราะห์ข้อมูล และการจัดการข้อมูลเชิงการศึกษาได้อย่างมีระบบ อันเป็นทักษะสำคัญที่สนับสนุนการสอนในยุคดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

กระบวนการพัฒนา (40 ชั่วโมง)

1. การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง พัฒนาจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง (28 ชั่วโมง)
 - 1.1 การทดลองใช้เครื่องมือ AI เช่น ChatGPT, Canva AI, Quizizz AI เพื่อช่วยในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ และเนื้อหาเฉพาะรายวิชา
 - 1.2 การออกแบบสื่อด้วยเครื่องมือดิจิทัล เช่น Canva, PowerPoint, Google Sites
 - 1.3 การออกแบบแผนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อดิจิทัลเข้ามามีส่วนร่วม
 - 1.4 การออกแบบแบบประเมินด้วย Google Form, Microsoft Forms เป็นต้น
2. การเรียนรู้จากผู้อื่น พัฒนาจากการศึกษาดูงานและเรียนรู้ผ่านทางชุมชนวิชาชีพ (8 ชั่วโมง)
 - 2.1 การจัดกิจกรรม PLC (Professional Learning Community) เพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดและประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาแผนการจัดการเรียนการสอนรายวิชาของตนเอง
 - 2.2 การสร้างเครือข่ายร่วมกับเพื่อนครูที่มีการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเดียวกัน
3. การเรียนรู้ผ่านหลักสูตร พัฒนาจากการฝึกอบรม (4 ชั่วโมง)
 - 3.1 การอบรมเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ AI และการเปลี่ยนแปลงบทบาทของครู
 - 3.2 การอบรมการใช้เครื่องมือสร้างสื่อ เช่น Canva,
 - 3.2 การบรรยายเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยเครื่องมือดิจิทัล

การวัดและประเมินผล

1. ก่อนการพัฒนาด้วยโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู
 - 1.1 การประเมินความสามารถเบื้องต้นในการใช้เครื่องมือสร้างสื่อดิจิทัล เช่น Canva, Google Forms โดยใช้แบบสำรวจรายการ (Checklist)
2. ระหว่างการพัฒนาด้วยโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู
 - 2.1 การสังเกตพฤติกรรมและการมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมในการอภิปรายผลและกิจกรรมต่าง ๆ
 - 2.2 การประเมินทักษะการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี โดยใช้เกณฑ์ประเมินแผนการสอนที่ครอบคลุมความคิดสร้างสรรค์ การบูรณาการเทคโนโลยี และความสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้
3. หลังการพัฒนาด้วยโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู
 - 3.1 การประเมินแผนจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบใหม่หลังจากได้รับการเสริมสร้าง โดยวิเคราะห์ความสอดคล้องกับแนวคิด Active Learning และการบูรณาการเทคโนโลยี

Module 3 ความร่วมมือดิจิทัล (30 ชั่วโมง)

หลักการ

ความร่วมมือทางดิจิทัลเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของครูโดยอาศัยเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงข้อมูล ความคิด และการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ หลักการสำคัญของความร่วมมือของโปรแกรมฯ นี้ คือ การสื่อสารอย่างเปิดเผย การแบ่งปันความรู้และทรัพยากรทางวิชาการ การมีเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาโรงเรียน รวมถึงการสร้างเครือข่ายวิชาชีพที่ใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการทำงานเป็นทีม ความร่วมมือทางดิจิทัลจึงไม่ใช่เพียงการใช้เครื่องมือ แต่คือการส่งเสริมทักษะการคิด การแก้ปัญหา และความเป็นผู้นำร่วมอย่างมีระบบ ซึ่งนำไปสู่การพัฒนางานอย่างยั่งยืน และยกระดับคุณภาพการศึกษาในภาพรวม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้ครูมีความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในระดับชั้นเรียนและระดับองค์กร
2. เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารออนไลน์ของครูให้มีความชัดเจน เหมาะสมกับบริบทวิชาชีพ และสนับสนุนการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์
3. เพื่อเสริมสร้างความสามารถของครูในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระดับมืออาชีพ โดยใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้
4. เพื่อส่งเสริมให้ครูตระหนักถึงจริยธรรม ความรับผิดชอบ และความปลอดภัยในการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการทำงานร่วมกันอย่างยั่งยืน

พูน ปณ จิต ชีเว

เนื้อหา

1. การใช้เครื่องมือดิจิทัลสำหรับการทำงานกลุ่มและโครงการร่วมกัน

เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทักษะความร่วมมือของครูในยุคดิจิทัลอย่างเป็นระบบ เครื่องมือ เช่น Google Workspace, Microsoft Teams หรือ Padlet ช่วยให้การสื่อสาร ประสานงาน และการจัดการงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส ครูสามารถทำงานร่วมกันได้ แม้อยู่ต่างสถานที่หรือเวลาผ่านระบบออนไลน์ อีกทั้งยังช่วยฝึกทักษะการจัดการข้อมูล การกำหนด เป้าหมายร่วม และการรับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งล้วนเป็นองค์ประกอบของความร่วมมือทางวิชาชีพใน ศตวรรษที่ 21 และส่งเสริมการพัฒนาองค์กรทางการศึกษาอย่างยั่งยืน

2. ทักษะการสื่อสารออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพสำหรับครู

เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาความร่วมมือทางดิจิทัลในบริบทของการศึกษา ครูที่สามารถสื่อสารได้อย่างชัดเจน เหมาะสมกับสถานการณ์ และใช้ภาษาวิชาชีพอย่างมืออาชีพ ย่อม สามารถสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างเพื่อนครู นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้บริหารได้อย่างราบรื่น เทคโนโลยีดิจิทัลที่ใช้ในการสื่อสาร เช่น อีเมล แพลตฟอร์มสนทนา ต้องได้รับการใช้อย่างมี วัตถุประสงค์และจริยธรรม การพัฒนาทักษะนี้ไม่เพียงส่งเสริมประสิทธิภาพของการทำงานเป็นทีม แต่ ยังช่วยสร้างวัฒนธรรมแห่งความร่วมมือที่เปิดกว้างและยั่งยืนภายในสถานศึกษา

3. การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระดับมืออาชีพ (Professional Learning Networks)

เป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมความร่วมมือทางดิจิทัลในหมู่ครู ช่วยให้ครูสามารถเชื่อมโยง องค์ความรู้ ประสบการณ์ และทรัพยากรทางการศึกษาได้จากหลากหลายแหล่งผ่านแพลตฟอร์ม ออนไลน์ เช่น Facebook Group, Line OpenChat ช่วยให้ครูไม่รู้สึกโดดเดี่ยวในการพัฒนา และ เปิดโอกาสให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตจากเพื่อนร่วมวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ครู เกิดทักษะในการสื่อสาร การแบ่งปัน และการสร้างความร่วมมือทางวิชาการ ซึ่งเป็นรากฐานของการ ขับเคลื่อนการศึกษาด้วยเทคโนโลยีอย่างยั่งยืน

4. จริยธรรมและความปลอดภัยทางดิจิทัล

จริยธรรมและความปลอดภัยทางดิจิทัลเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งเสริมการทำงาน ร่วมกันอย่างยั่งยืนในยุคดิจิทัล ครูที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิความเป็นส่วนตัว ลิขสิทธิ์ดิจิทัล มารยาทในการสื่อสารออนไลน์ และแนวทางการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคล จะสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อ การแลกเปลี่ยนข้อมูลและทรัพยากรกับเพื่อนร่วมงานได้อย่างปลอดภัยและเหมาะสม นอกจากนี้ยัง ช่วยลดความเสี่ยงจากการละเมิดจริยธรรมในการทำงานร่วมกัน ส่งเสริมความน่าเชื่อถือ และสร้าง วัฒนธรรมความรับผิดชอบร่วมในชุมชนวิชาชีพครูดิจิทัลได้อย่างมั่นคง

กระบวนการพัฒนา

1. การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง พัฒนาจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง (17 ชั่วโมง)
 - 1.1 การฝึกปฏิบัติใช้เครื่องมือดิจิทัลสำหรับการทำงานกลุ่ม เช่น Google Workspace, Microsoft Teams, Padlet ในการวางแผน สื่อสาร และประสานงานร่วมกับครูคนอื่น
 - 1.2 การทำงานเป็นทีมในกิจกรรมจำลอง เช่น การจัดประชุมผ่านทางออนไลน์, การฝึกทำงานร่วมกันผ่านทางออนไลน์
2. การเรียนรู้จากผู้อื่น พัฒนาจากการศึกษาดูงานและเรียนรู้ผ่านทางชุมชน (6 ชั่วโมง)
 - 2.1 การจัดกิจกรรม PLC (Professional Learning Community) เพื่อนำเสนอวิธีการใช้เครื่องมือ และแชร์ประสบการณ์การทำงานร่วมกัน
3. การเรียนรู้ผ่านหลักสูตร พัฒนาจากการฝึกอบรม (3 ชั่วโมง)
 - 3.1 การอบรมการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการทำงานร่วมกัน และด้านจริยธรรม ความปลอดภัยทางดิจิทัล
 - 3.2 การบรรยายแนวคิดและประโยชน์ของการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ (PLN)

การวัดและประเมินผล

1. ก่อนการพัฒนาด้วยโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู
 - 1.1 การประเมินทักษะการใช้เครื่องมือดิจิทัลพื้นฐานเพื่อการทำงานร่วมกันโดยใช้แบบสำรวจรายการ (Checklist)
2. ระหว่างการพัฒนาด้วยโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู
 - 2.1 การสังเกตพฤติกรรมและการมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมในการอภิปรายผลและกิจกรรมต่าง ๆ
 - 2.2 การประเมินความสามารถในการใช้เครื่องมือดิจิทัลในการร่วมวางแผนงานหรือจัดทำสื่อร่วมกัน ผ่านการตรวจผลงานกลุ่ม
3. หลังการพัฒนาด้วยโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู
 - 3.1 การประเมินผลลัพธ์ของการทำงานร่วมกัน เช่น สื่อดิจิทัลที่สร้างร่วมกัน โดยใช้เกณฑ์ที่วัดการมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ และความคิดสร้างสรรค์ร่วม
 - 3.2 การทำแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วม

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	ปรียวดี ระดาฤทธิ์
วันเกิด	28 ตุลาคม พ.ศ.2540
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	124 หมู่ 4 ตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ 46130
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู (คศ.1)
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านคำเม็ก หมู่ 4 ตำบลไผ่ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ 46000
ประวัติการศึกษา	พ.ศ.2552 ระดับประถมศึกษา โรงเรียนเซนต์ยอแซฟกาฬสินธุ์ พ.ศ.2558 ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอนุกุลนารี พ.ศ. 2563 ปริญญาตรี การศึกษาศาสตร์ (กศ.บ.) สาขาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2568 ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปณ ภิโต ชีเว